Tabula Rasa

Sabbatical 6 april 2021 - 1 oktober 2021

Een half jaar lege ruimte waarin we samen op reis gaan. Niks gepland. Alleen dat we met de camper gaan trekken. Waarheen? Geen idee. Wel wensen zoals de randen van Europa bezoeken - Sicilië, Baltische Staten, Portugal. Maar met Corona is alles onzeker en reizen we - meer nog dan we gewoon zijn - van dag tot dag. Dinsdag 6 april vertrekken we.

Inhoud

NEDERLAND 6 april-24 juni 2021(Corona) 4

Sneeuw?!?.....4

Woerden, 6 april 2021 4

Handen uit de mouwen.....5

Lunteren, Ede, 09 april 2021.....5

Sambeek.....7

Sambeek, Vierlingsbeek, Maasduinen 10- 13 april 2021.....7

Rond de dommel,.....11

Veghel, Sint-Oedenrode, Heeswijk, Mariahout,Boekel 14-22 april 2021 11

Nederrijn.....17

Opheusden, Arnhem, Amerongen, 22 - 25 april 2021 17

Fietsen in de Betuwe 20

Buurmalsen, Buren, Asperen, Spijk, Beesd, 25 - 27 april 2021 20

Salland..... 22

Wekeromse Zand, Holterberg, Lemelerberg, Regge 27 april - 3 mei 2021..... 22

Praktische en stormachtige dagen 25

Kamerik, 3 - 6mei 2021..... 25

Tulpen en Hanzesteden 28

Dronten, Kampen, 7- 10 mei 2021..... 28

Westfriesland 31

Abbekerk, Medemblik, Schagen, Wognum 11 - 16 mei 2021..... 31

Laag Holland..... 35

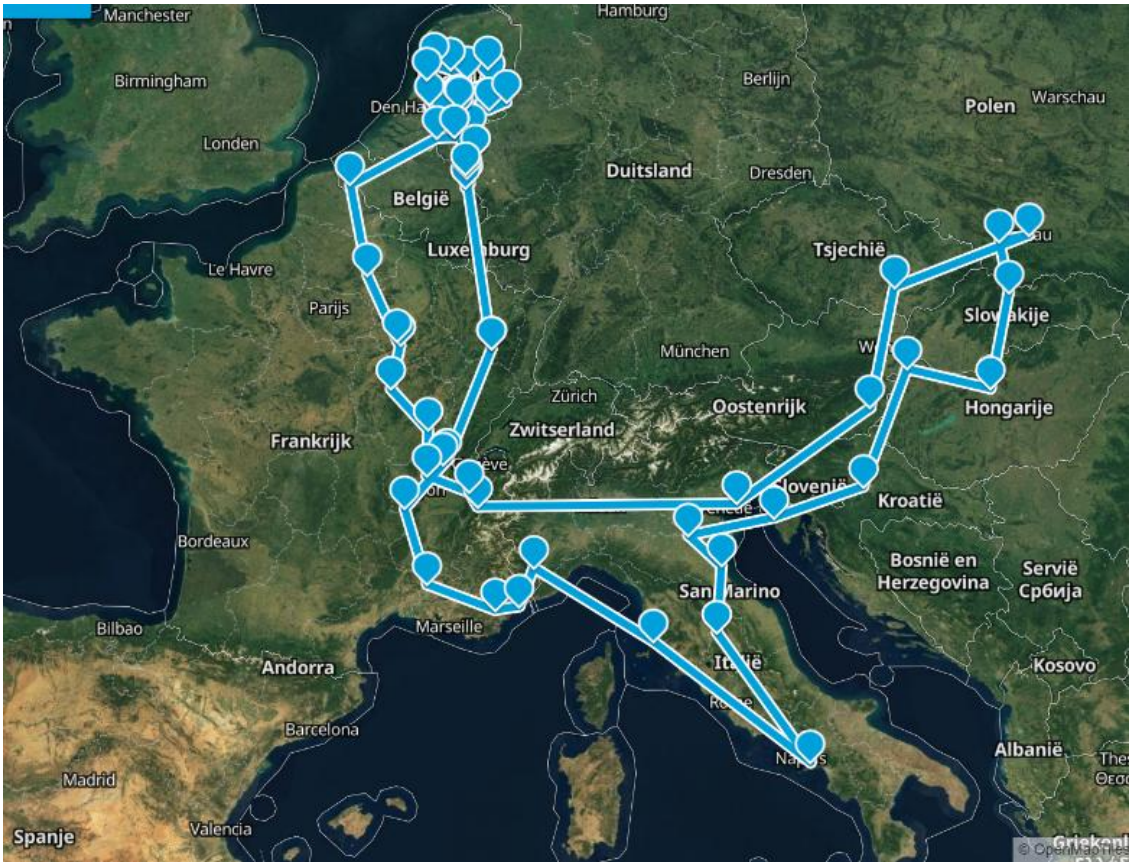
Wormer, Jisp, Zaanse Schans, Castricum 16 - 18 mei 2021 35

Peel en Maas..... 39

Kessel, Steyl, Roermond 18 - 22 mei 2021 39

Zuid Limburg Heuvelland ... 42
Schin op Geul, Vaalserberg, Valkenburg, Maastricht, St-Pietersberg, Margraten 22-29 mei 2021 ... 42
Wachten, waken en afscheid nemen ... 48
Ede, 29 mei - 8 juni 2021 ... 48
Achterhoek ... 50
Zelhem, Doetinchem, Garderen 8 - 12 juni 2021 ... 50
Twente ... 53
Haaksbergen, Gronau, Enschede 12 - 16 juni 2021 ... 53
Reestdal en verder ... 57
De Wijk, Meppel, Bennekom, Sittard 16-24 juni 2021 ... 57
EUROPA 25 juni – 1 oktober 2021(Corona) ... 63
Fietsen in de Vogezen en langs de Moezel ... 63
Épinal, Frankrijk 25-28 juni 2021 ... 63
Gotische en moderne architectuur en design ... 68
Bourg-en-bresse, Saint-Étienne, Firminy Vert, Frankrijk, 28 juni - 2 juli 2021 ... 68
Tussen Oranje, wijngaarden, pausen en de Tour ... 73
Châteauneuf-du-Pape, Orange, Avignon, Sorgues - Frankrijk, 2-6 juli 2021 ... 73
Draguignan ... 77
Callas, Draguignan - Frankrijk, 6 - 9 juli 2021 ... 77
Côte d'Azur - zon, zee, stad en Julia ... 80
Cagnes-sur-mer, Cannes, Nice - Frankrijk, 9-13 juli 2021 ... 80
Over de bergen naar het plateau van Cuneo ... 85
Col d'Isola, Cuneo -Italië, 13-16 juli 2021 ... 85
Etruskische kust ... 89
Piombino, Populonia, San Vincenzo - Italië, 17-21 juli 2021 ... 89
Vinkje op de bucketlist: Pompeï ... 94
Pompeï, Napels - Italië, 21-26 juli 2021 ... 94
Perugia en Trasimeno meer ... 101
Passignano sul Trasimeno, Perugia - Italië, 26 - 30 juli 2021 ... 101
Ravenna en Ferrara ... 105
Ravenna, Ferrara - Italië, 30 juli - 5 augustus 2021 ... 105
De toeristische kust van Istrië: Poreč ... 114
Červar, Poreč, Červar, Visnjan - Kroatië 6-9 augustus 2021 ... 114
Zagreb - een andere blik op de stad ... 119
Rakitje, Zagreb - Kroatië, 9 - 12 augustus 2021 ... 119
Ontsnappen aan de hitte - Burgenland ... 124

Frauenkirchen, Oostenrijk, 12 - 16 augustus 2021 124
Boedapest - Slowakije 128
Boedapest, Tvrdošín - Hongarije 16-20 augustus 2021 128
Oświęcim (Polen) 134
Rzepowskie, Auschwitz - Polen, 20-24 augustus 2021 134
Veelzijdig Krakau 139
Krakau – Polen, 24 - 27 augustus 2021 139
Lummelen aan het strand 143
Lido di Jesolo, Lago d'Iseo – Italië, 28 aug-6 sept 2021 143
Rhône-Alpes 145
La Rochette , Aix-les-Bains, Ars-sur-Formans, Détrier - Frankrijk 7-14 september 2021 145
Halverwege de terugweg 149
Chalon-sur-saône, Saulieu, Avallon - Frankrijk, 14-18 september 2021 149
Bijzondere ontmoeting in Soissons 153
Troyes, Soissons, Frankrijk, 18-20 september 2021 153
Loopgraven en een doolhof 158
Ieper - België, Tilburg, Veghel – Nederland, 21-24 september 158

NEDERLAND 6 april-24 juni 2021(Corona)

Sneeuw?!?

Woerden, 6 april 2021

De interne wekker is gegaan. Bij mij staat 'ie tussen half even en half acht. Yes, vandaag gaan we. Nog wat spullen pakken, opruimen, bed afhalen, de laatste was doen, de strijk wegwerken, afval wegbrengen... de lijst in mijn hoofd wordt langer. Oké - opstaan dus. "Het is wit" roept Wil René. Mijn hoofd maakt allerlei associaties met wit. Totdat ik uit het raam kijk. Er ligt sneeuw?!? Het moet niet gekker worden. Vertrekken met nachtvorst is al gek. Toch maar het elektrische kacheltje mee - met drie graden in de camper een boek lezen, is te veel afzien. Tja, corona doet zich al gelden. Normaliter zouden we gewoon een paar honderd kilometer naar het zuiden zijn gereden, tot een wat aangenamer weertje. Nu zijn we verplicht in Nederland te starten. Op zich wel een leuk avontuur. Nederland is mooi, weten we van eerdere vakanties, maar of we dat ook zo ervaren met regen, kou, geen musea, geen terras of restaurant. We gaan het zien.

Ook maar twee fleece dekens ingepakt voor de koude nacht. Het herfstdeel van het seizoenendekbed blijft namelijk achter voor neef en vriendin die het komend half jaar in ons huis gaan samenwonen. Alleen het zomerdekbed is misschien te optimistisch voor deze dagen. Winterjas meenemen is te gek - met laagjes en regenjas erover moet het ook lukken. We overhandigen de huissleutel aan mijn neef en zijn lief, en gaan op pad. Sneeuwbuien, zon, dreigende luchten, hagel. We zien het allemaal voorbijkomen. De uitdrukking *April doet wat 'ie wil,* klopt vandaag helemaal. We rijden bij Lunteren een boerencamping op. Niet gereserveerd maar welke idioot gaat er met dit weer kamperen - behalve wij dan.

Wil René gaat direct met z'n nieuwe hobby aan de slag. Hij heeft vorige week een drone heeft gekregen als afscheidscadeau van zijn werk. Nu is hij veel uurtjes bezig met filmpjes maken en bewerken. Het is wel even wennen, want tot vandaag, was ik degene verslag doet en foto's maakt. Regelmatig kreeg ik te horen als ik een foto maakte: "*moet dat nou*." Maar ja aangezien ik de foto's maak, is hij het enig beschikbare model. Benieuwd of ik over een tijdje ook ga mopperen, als ik weer in beeld kom. Vanmiddag was het in ieder geval hilarisch omdat ik drie keer de sleutel mocht overhandigen omdat er iets misging

met filmen. Het resultaat van het eerste filmproject kun je zien op: https://www.youtube.com/watch?v=fErmTXSPcSU .

Handen uit de mouwen

Lunteren, Ede, 09 april 2021

Lunteren is de eerste bestemming geworden - dat is niet willekeurig gekozen. Mijn schoonouders wonen in Ede.
De eerste nacht is koud en de camper is afgekoeld tot 5 graden en buiten is het wederom wit. Lang leve het straalkacheltje want na een uurtje is het er weer behaaglijk. De camper heeft ook zelf verwarming maar dat werkt met diesel en dat ruik je toch wel. Alleen water koken en elektrisch warm stoken gaat niet samen. De stop slaat eruit. Niet alleen ik maar de camping zit even zonder stroom. Dus dik aankleden om "Oeps - sorry - beetje dom" te zeggen tegen de campingbaas. Als ik terugloop zie ik een spoor van voetstappen naar een caravan. We zijn dus niet de enige idioten die kamperen. Tijdens de ochtend wisselen regen en hagel zich af. Met behulp van buitenradar zoeken we droge periode van ca 20 minuten. Het is n kwartiertje fietsen naar Ede. De laatste minuten gaan de fietsen op de turbostand want de lucht wordt steeds zwarter. Een paar druppels maar we zijn op tijd binnen voor de volgende hagelbui. We hebben mijn schoonmoeder die ik ma noem, beloofd wat te helpen met spullen op ruimen. Mijn schoonvader woont namelijk sinds kort niet meer thuis. Verdrietig maar het ging niet langer. Net als mijn ouders getroffen door Alzheimer die langzaam steeds meer afpakt. Tot overmaat van ramp heeft pa gisteren zijn ribben zwaar gekneusd dus treffen ma en ik een door morfine rustig slapende man aan. Gelukkig mogen er inmiddels twee mensen op bezoek komen maar wel alleen in zijn kamer. De woonkamer is voor bewoners waarvan sommige zelden bezoek krijgen. Beetje schuldig denk ik aan mijn ouders waar ik vaak maar een of twee keer per week in het verpleeghuis kwam. 100 km over de A2 om naar Eindhoven te rijden na het werk. Geen pretje. Gelukkig kwamen vrienden van mijn vader, en mijn broer regelmatig langs. Hier krijgt pa dagelijks bezoek van zijn vrouw en dochters. Die hij minder en minder herkent. Wil René lijkt veel op zijn vader. Dezelfde gebogen houding, zelfde kop en ook het klussen zit in zijn genen. Dus tuurlijk kan hij even

een kabelgootje maken, plintje vastzetten. Na het eten zoeken we net als in de ochtend een droog moment en net als vanochtend trekken we aan het eind weer een sprintje omdat de eerste druppels/hagel weer vallen.

De nacht is wederom koud alleen worden we vandaag gewekt door zon. Dat voelt toch anders hoewel de temperatuur vergelijkbaar is. Stoer ga ik douchen. Ik heb al jaren een 'douchejurk' om het gedoe van aankleden in een vochtig klein douchhokje te minimaliseren. Met blote voeten in mijn boots en een fleecejas er overheen, stap ik naar het toiletgebouw. Om meteen weer om te keren want ik heb 50 eurocent nodig om warmwater te krijgen. Aangezien we dat vaker hebben gehad hebben we een voorraadje aangelegd. Zekerheidshalve neem ik er twee mee. Als je ooit met ingezeept haar hebt gestaan terwijl het warmwater stopt, neem je nooit meer dat risico. Dit keer ben ik ook blij want de douche die ik heb uitgezocht geeft nauwelijks warm water terwijl ik van de afwas weet dat die stevig is. Grrrr. Ik verkas naar een andere douche die heerlijk warm is.
Zon maakt filmen met de drone ook aantrekkelijk. Even de camping van boven bekijken. De drone is klein, het opstapje wordt het platform. De rotorbladen zijn heel kwetsbaar en het gras is dan al snel te lang. De drone vliegt hoog boven ons - eens kijken of we Ede kunnen zien. Totdat er twee roofvogels boven de camping cirkelen dan haalt Wil de drone snel terug. Alleen is zo'n opstapje wel heel klein en de ervaring nog gering dus de drone landt bij het toiletgebouw.

Vandaag staat het opruimen van de garage op het programma. Die garage heeft een puntdak en de vliering staat vol met oude rommel en daar mag veel van weg. Via een gewone ladder kun je erop kruipen. Ma (inmiddels 79) gaat in het trapgat zitten zodat ze Wil René aanwijzingen kan geven en ik pak het aan. Het meest opmerkelijke is de oude legerplunjezak die bijna 40 jaar op de vliering lag. Compleet met helm, waterfles, schoenen en een schopje waar het zand nog steeds op zit. Morgen brengen we alles naar de stort. Nog goede stoelen, een kinderzwemvest en een rugzak leg ik bij de stoeprand en op een stuk karton zet ik GRATIS. Een paar uur later is het allemaal verdwenen. Toch fijn dat er mensen zijn die het kunnen gebruiken.

Na bezoek aan pa fietsen we via het dorp Lunteren terug, zwaaien naar het beeld van het Lunters vrouwtje in klederdracht: zwarte rok, zwart hesje en witte kap. De lokale vlag heeft ook haar beeltenis. Fietsend tussen de boerderijen denk ik aan de beklemming uit het boek Knielen op een bed violen van Siebelink. Zwaar gelovige mensen levend in soberheid en armoe. Ma is ook opgegroeid op een boerderij. Eten was er daarom altijd wel. Maar toen haar broertje stierf moesten haar zussen en broers bosbessen plukken om de begrafenis te betalen. Zelf was ze te jong om het te herinneren maar het verhaal is tekenend.

Wat we gisteren hebben verzameld aan rotzooi moet vandaag naar het afvalstation. Eerst nog de zolder van de schuur bekijken en daar ligt nog meer wat echt wel weg kan. Rest tapijt, mandjes, oude glazen, tennisrackets, blikken verf etc etc. Karretje geleend bij vrienden van ma en dan is het passen en meten om de zooi compact in dat karretje te krijgen. Het afvalstation is goed verstopt op een industrieterrein. Bordjes ontbreken - je zou het als ontmoedigingsbeleid kunnen beschouwen. De logica van zo'n afvalstation sluit uiteraard niet aan bij de volgorde waarop de rommel op de kar is gelegd. We proberen zoveel mogelijk het afval te scheiden. Legerkleding bij textiel, riek en oude hengel is gewoon rest, tegels bij sloopafval, het glas mag er ook wel bij. De oude plastic

gereedschapskist mag met het plastic tafeltje bij hard plastic. De korrels van de zitzak mogen bij het piepschuim. We lopen van hot naar her. De verf mag bij chemisch afval en die is weer helemaal aan het begin. En verrassing wie staat daar achter de balie - mijn zwager. Met een grote grijns neemt hij de verf van mij over.
Als afscheid maak ik zuurkoolschotel terwijl Wil René en ma zijn vader bezoeken, die weer op de been is, rond schuifelt en geniet van een gebakje. De zon maakt de middag aantrekkelijk. De bloesem is prachtig en na het eten fietsen we nog door de bossen. We laten ons verleiden om een mountainbike paadje te volgen. Beetje zigzaggen door het bos totdat er flinke boomwortels met modderplassen ertussen verschijnen. Ik probeer wat fietsend te filmen maar dat is natuurlijk niet zo'n goed idee als je een hellende bocht moet nemen. Haha.

Filmpje over Ede, camping en mountainbik pad: https://www.youtube.com/watch?v=DoWTS55eGgI

Sambeek

Sambeek, Vierlingsbeek, Maasduinen 10- 13 april 2021

Zaterdagochtend 10 april. We hebben gezegd dat we vertrekken maar nog altijd geen bestemming bepaald. Hoe we die kiezen? We willen graag een kleine camping en wifi want ze beloven een nat weekend. Dan voldoen er nog 400 campings aan onze wensen. Volgende selectiecriteria zijn temperatuur en hoeveelheid neerslag. Zuid-Limburg is met 9 graden op maandag het warmst. Weliswaar maar 1 graad meer dan Middelburg of Enschede maar het is een selectie. Maar daar wordt het ook het natst. Dus zoeken we noordelijker. We kiezen willekeurig omgeving Venray omdat we

daar nog niet zijn geweest (i.t.t. Roermond en Cuijk). En dan bladeren in campingboeken en op internet. Een verwarmde doucheruimte geeft de doorslag voor boerencamping 't Brenneke in Sambeek.

Eerst nog even boodschappen doen in Lunteren. Het is nog vroeg en waarschijnlijk rustig in de supermarkt. Sinds Corona vind ik boodschappen doen niet meer zo leuk. Zo'n benauwd mondkapje, aldoor alert zijn om 1,5 meter afstand te houden. Waar ik voorheen rustig allerlei merken van een product bekeek, gris ik nu bijna willekeurig iets uit het schap en sta zeker in de helft van de tijd weer buiten. Mondkapje af en dan neem ik een grote teug frisse lucht - heerlijk. En net als iedere klant prop ik het mondkapje in mijn jaszak.

De beste visboer uit de omgeving staat er weer met z'n kar. Al jaren. Het is weliswaar pas 11 uur maar een gebakken visje.... Met 'laten we er een delen' sussen we ons geweten. En dan op weg naar Sambeek. Het is nog droog maar voordat we de Rijn oversteken regent het en dat blijft het de verdere weg doen. We kiezen een omweg en op een rotonde bij Uden zien we drie grote aardbeien en de ingang naar een heuse Aardbeien Drive-in. De rij auto's is langer dan onze nieuwsgierigheid.
De camping is leeg. En door het ontbreken van een omheining, de regen en het nog kale boerenland maakt het uitzicht erg somber. We trekken de gordijnen dicht, zetten het kacheltje aan en pakken de (puzzel)boeken.

Zondag 11 april Met de regen die op het dak van de camper tikt is het makkelijk je nog een paar keer om te draaien. Het bed is echter best hard. Een dun matras met lattenbodem betekent de eerste week pijnlijke heupen en schouders. Daarna zijn we er aan gewend. De campingdouche blijkt vloerverwarming te hebben. Heeeerlijk. Komende dagen worden de nachten nog kouder. Dan is de verwarmde douche een prettig vooruitzicht.

In de loop van de ochtend wordt het droog. Buitenradar beloofd dat het vanmiddag droog blijft en eind van de dag zelfs wat zon. We besluiten een stukje te gaan fietsen langs de Maasheggen, uniek landschap naar het schijnt. Ik trek een regenbroek aan voor de warmte. 10 km naar het noorden tegen de wind in. We zijn nog geen 500 meter op weg en het begint te regenen. Gelukkig is het 10 minuten later weer droog. Halverwege halen we n kop koffie en warme chocomelk en we observeren jongeren die hun opgevoerde auto's als huiskamer gebruiken. Nog 10 dagen en dan mogen we op het terras (met warmtelamp). Inmiddels weten we dat het nog een week langer wachten is.

Als we de afwas doen, zien we ineens de oplossing voor een deurstop. We hebben vorig jaar namelijk een extra raam laten plaatsen om de camper beter laten plaatsen om de camper beter te kunnen doorluchten als het heet is. Lekker bij het open raam slapen.

Een gedachte die nu nog onvoorstelbaar is. Het probleem dat we daarmee veroorzaakt hebben, is dat het raam naast de deur zit en er een groot risico is dat de deur tegen dat openstaande raam knalt en kapotgaat. We hebben al van alles bedacht en dat alles ook weer af geserveerd. Bijvoorbeeld een stormketting aan de deur - risico dat de camper beschadigd bij een rukwind. Een skippybal achter de deur leggen - neemt te veel ruimte in. Een hoek naast de deur op de wand schroeven zodat de deur niet verder open kan - maar dat is dan ook als het mooi weer is en met een hordeur is het risico weer dat die kapotgaat als de deur naar binnen waait. Het moet dus iets tijdelijks zijn. Een opblaaskussen aan een touwtje dat we aan de deur hangen als we het raam openzetten - risico dat ie door de wind verschuift en niet het raam beschermd etc. etc. En dan zien we tijdens de afwas een afzetlint met twee kunststof paaltjes die in de grond geprikt staan. Een soort haring met 1 meter stok erboven. Via internet achterhalen we wat het is: onderdeel van een schapennet. We vragen de campingbaas waar ze die vandaan heeft (of ze er misschien nog een over heeft). De stokken zijn gekocht een erboven dorp 10 km verder op. En nee ze heeft ze niet over. Ze gebruikt ze om de Shetland pony telkens een klein stukje gras te geven. Die kan geen maathouden en vreet zich ongans.

De zon is doorgebroken en daarmee ziet het landschap er tien keer mooier uit. Het avondrood ziet er ook mooi uit maar het gezegde is wel: avondrood - regen in de sloot....

Regen is hagel deze maandagochtend 12 april. Als er eind van de ochtend een gaatje ontstaat in de bewolking fietsen we naar Boxmeer om boodschappen te doen. Aangezien het weer nog steeds koud is kunnen we best eens culinair koken. Een van de boeken die ik cadeau heb gekregen is 'Koken op de camping'.

Dus vanavond eten we een eenpansgerecht kabeljauw, spek met spinazie en feta. Recensie: beetje veel citroenrasp maar verder best lekker.

In de middag komt de zon er vaker doorheen en dat voel je echt. Dus laten we wat verder fietsen. Tot half vijf blijft het droog zegt Buienradar. En we willen nog twee van die schapenafrasteringstokken (mooi scrabbelwoord) kopen. Een uur later fietst Wil René met vijf kunststof palen met vlijmscherpe punten in de fietstas door het Brabantse landschap. Langzaam voelen we de temperatuur dalen en kijken op de klok. Kwart over vier. Toch maar de kortste route naar de camping en dat is maar goed ook want de eerste hagelstenen vallen als we de camping op fietsen.

Dinsdag 13 april begint met strakke blauwe lucht, witte rijp op het gras en 3 graden in de camper. Het beloofd een mooie dag te worden. Eerst maar eens de was regelen. Er is wel een wasmachine maar geen droger. We kunnen de waslijn van de pipowagen wel gebruiken. Met wind en zon moet het wel lukken. Terwijl de wasmachine draait worden de schapenafrasteringstokken aangepast tot deurstoppen. Een blok piepschuim omwikkeld met zilverpapier dat in een postpakketje van Welkom zat, is meegegaan want licht en altijd bruikbaar. Gat in gemaakt, over de stok geschoven en vastgeplakt met Duck tape. Klaar voor gebruik.

Dan een stukje fietsen naar Vierlingsbeek, waar we de Maas over willen naar Limburg. Ik wil graag daar de begraafplaats. Mijn vriendin tijdens de studiejaren in Nijmegen ligt begraven in haar geboortedorp. We deden veel samen, stappen, vakantie vieren, samen eten. Ze stapte 24 jaar geleden onverwacht uit het leven. Twee jaar eerder was ik uit Nijmegen vertrokken om met mijn liefde te gaan samenwonen. Een week daarvoor was ze nog bij ons geweest en had gewandeld met Julia. Het is nog altijd onbegrijpelijk en intens triest. Zeker als ik denk aan al dat moois wat ik in de afgelopen 24 jaar heb mogen meemaken.

Via de pont komen we bij Bergen fietsen we dwars door het Nationaal park Maasduinen. Wat heerlijk die zon. Na veel paadjes langs duinen, heidevelden en bossen worden de wolken donkerder en daalt de temperatuur snel. Ondanks de belofte dat het droog zou blijven begint het bij Afferden te sneeuwen. Op zich is dat niet zo erg maar de was hangt nog buiten en de camper is echt niet geschikt om natte was in op te hangen. We zien wolken hun water lozen op diverse plekken aan de horizon. Via een pont komen we weer in Noord-Brabant en zijn op tijd. De camper hangt nu vol met bijna droge was.

Rond de dommel,

Veghel, Sint-Oedenrode, Heeswijk, Mariahout,Boekel 14-22 april 2021

Dit keer was de camping snel bepaalt. Een kleine boerencamping met sauna! Een heerlijk vooruitzicht na al die kou. Voor de verandering vooraf gebeld of er plek is en of die sauna open is. Ja en ja. De camping bij Veghel is echt klein (8 plekken). Feitelijk is de camping een charmante achtertuin. De eigenaresse maakt mozaïek en heeft allerlei grapjes verwerkt op het terrein. De kampeerplekken liggen rond een vijver met bruggetje. En de zon schijnt! Door de tuin is het bijna windstil. Voor het eerst kunnen we buiten in de zon zitten. En 's avonds genieten we van de sauna in een grote ton. Dit begint op vakantie te lijken.

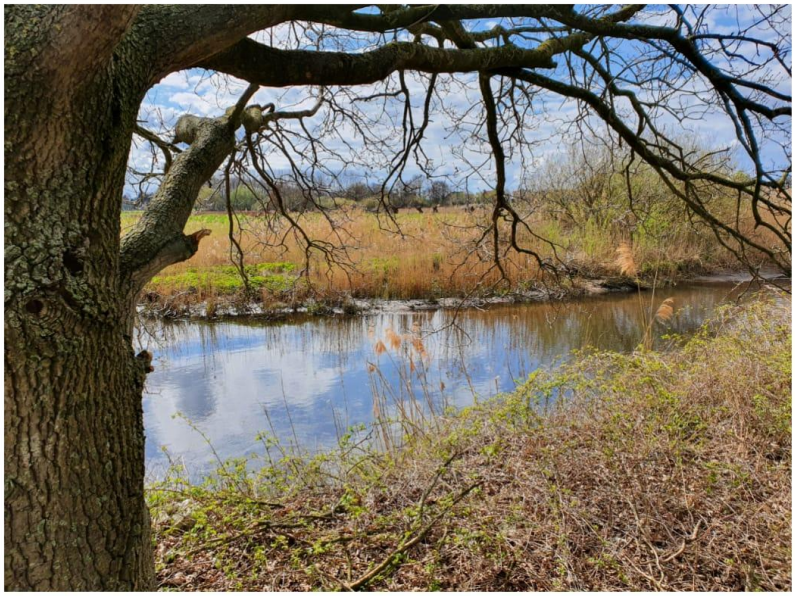
Donderdag 15 april maken we een fietstocht door het Vresselse Bosch en langs de Dommel. We gebruiken Tahuna - een tomtom voor de fiets en die koos vandaag het ene mountainbike pad na het andere. Een leuke verrassing. Midden op zo'n pad ontmoeten we twee jagers uit Rooi (Sint-

Oedenrode voor de niet-Brabanders). Ze maken zich zorgen over de herten met al die loslopende honden. Zeker nu ze binnenkort jongen krijgen. Het klinkt vreemd uit hun mond. Maar de ene is ook gepensioneerd BOA. We fietsen verder naar de Dommel met prachtige landschappen. En dan is het tijd voor koffie. En wel op een bijzondere plek. Een boer heeft een onbemand koffietentje. Er staat een automaat waar je koffie of thee uithaalt en je betaalt via een QR-code. Er staat een picknick bank naast de Dommel en je kijkt uit op het voorbijrazende verkeer op de A50. Een bijzondere ervaring.

Vrijdag 16 fietsen we naar Liempde en Sint-Oedenrode. Het groen op de kaart is geen bos maar zijn velden van boomkwekers. Lange rechte rijen met nog kale bomen. Of velden met bamboestokken waar nog hele prille enten staan. Liempde is zo'n typisch Brabants dorp waar winkels aan de dorpsstraat liggen, een parkje in het centrum vormt met een muziektent. Net als Nuenen, het dorp waar ik ben opgegroeid. Buurgemeente Sint-Oedenrode is een grotere middeleeuwse plaats met meer karakter. Beide dorpen zijn verbonden door de kronkelende Dommel.

Zaterdag 17 is welness-dag. Er komt een masseur naar de camping die Wil René een uur onder handen neemt. We hebben vandaag naast de sauna ook de hot tub geregeld die naast een ton staat met ijskoud water. Heerlijke wisselbaden. Tussendoor op een ligstoel in de zon. Wat wil een mens nog meer.

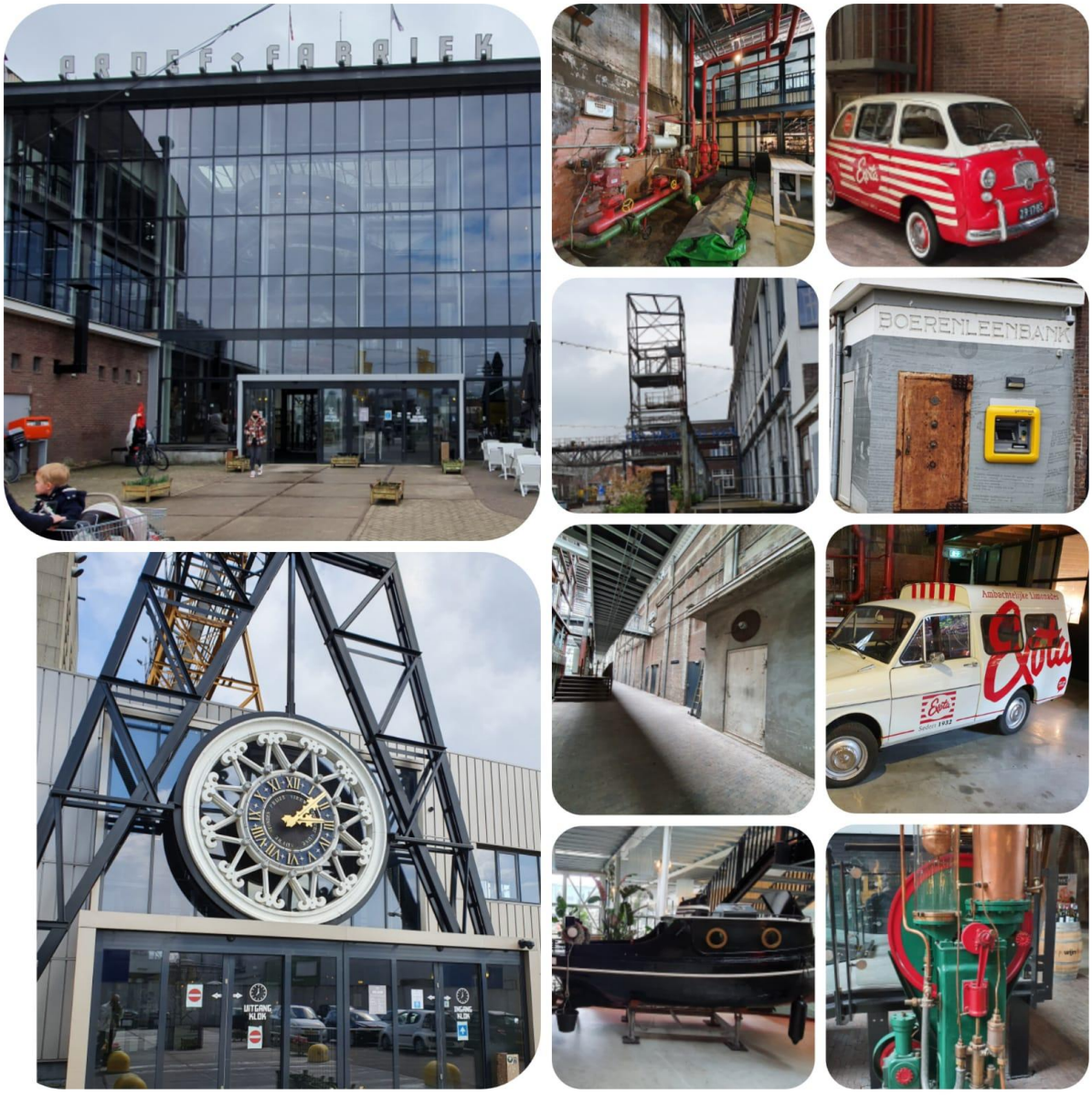

Zondag 18 fietsen we eerst naar Heeswijk-Dinther met het klooster van de Norbertijnen en kasteel Heeswijk. Het is druk onderweg met fietsers en wandelaars. Dat krijg je met een zonovergoten zondag. Bij het kasteel treffen hele families elkaar, ook al is het gesloten en maakt de slotgracht het onmogelijk om achter de muren te kijken (behalve als je een drone hebt ;). Sommigen picknicken, laten de hond uit, doen een dutje in het gras of maken met madeliefjes een krans. In Sint Michelsgestel drinken we (ijs)koffie op trappen die zo een geïmproviseerd terras vormen. De restauranteigenaar is zo blij met deze dag, hij heeft zijn koffiemachine buitenstaan en biedt zelfs de kussentjes uit zijn stoelen aan om op de trap te zitten. Ik mag zelfs naar het toilet.
Het weer, de camping en de omgeving bevallen goed, we blijven nog een paar dagen.

Filmpje over de Dommel en kastelen: https://youtu.be/qObJs72YeL8

Maandag 19 april - wakker worden met regen! Balen. Ik merk dat ik boos ben op de app die een droge dag met af en toe een zonnetje had beloofd. Het regent, miezert de hele ochtend en in de middag is het grijs. De 50 km fietstocht die ik gepland had, schuiven we naar morgen. We fietsen met een omweggetje naar een Jumbo foodmarkt die in de Noordkade zit, een oud industrieel complex dat een herbestemming heeft gekregen als kunst en cultuurcluster. We lopen langs een kookwinkel, koffiebrander, likeurmaker en veel eettentjes die een groot binnenterras delen. Een theater. Allemaal gesloten. Als decoratie zien we twee oude autootjes met reclame voor Exota. Niet alleen nostalgie want hier worden ambachtelijk frisdranken gemaakt onder dat merk. Op de eerste etage zit een Food College waar mensen van La Place en Jumbo worden opgeleid. En morgen start ook de academy van Brownies&Downies. Er zit ook de CHV Academy die naar analogie van de sportwereld kinderen en jongeren via de Breedtekunst (het primair en voortgezet onderwijs) hun talenten doen ontwikkelen naar Topkunst (kunstvakopleidingen) o.a. samenwerking met Design Academy van Eindhoven. En terwijl we binnen ronddwalen wordt de bewolking lichter. We kunnen zelfs buiten eten met een licht zonnetje.

Dinsdag 20 april doen we de uitgestelde fietstocht. Vandaag veel platteland en dorpen. Een daarvan is Mariahout. Als we de kerk naderen zien we een rare bult van zeker 10 meter hoog ernaast. Tot voor mijn verbazing blijkt het de achterkant van een replica van de Lourdesgrot. Ik moet aan mijn oma denken die flessen "loerdeswoater" in de kelder had staan. Ze was jaren geleden daar geweest. En ze dichtte het water uiteraard geneeskracht toe. Dagelijks sprenkelde ze het water op haar open been. De jonge huisarts die dat ritueel ontdekt, wil haar dat afraden maar zonder witte jas, is hij voor haar niet geloofwaardig. Dus op aanraden van familie komt hij de volgende keer met een witte jas en gaan de flessen met oud water door de gootsteen...

De andere dorpen zijn Beek en Donk, Boerdonk, Boekel, Erp, Keldonk, Veghel, Beugt en Eerde. Ook hier zien we regelmatig de oranje velden. Door een artikel in de Volkskrant weten we dat de boer glyfosaat heeft gespoten. Beter bekend als Roundup - de omstreden onkruidbestrijding. Bayer adviseert agrariërs dan ook om het snel om te ploegen om commentaar uit de omgeving te voorkomen...

Als we in Boekel een molen zien gaan we die filmen en die in Beugt en Eerde en via google zien we dat er ook een is in Keldonk dus we rijden een stukje om. We rijden 60 km. De molens: https://youtu.be/WsIv0n4epBE
Fietsen in het platteland maakt het ook een dierendag. Witte pauw, wolvarken, zeer gespierde stier, metalen olifant en kippen en een lammetje dat met de kop door het gaas kan en zo bij het sappige gras van de slootkant kan.

Woensdag 21 april vandaag weer de sauna en de hot tub geregeld maar eerst nog even boodschappen doen in Veghel. Wij vinden dit een prettig dorp/stad (31.000 inwoners met regionale voorzieningen). Het is actief, veel bedrijvigheid, cultuur en toch ook dorps, ruim opgezet. Als ik de jonge eigenaresse van de koffiebranderij vraag hoe zij Veghel vindt, antwoordt ze heel resoluut: “Heel fijn - ik ga hier nooit weg.” Ik vertel haar dat ik 30 jaar geleden Eindhoven ontvluchtte omdat er werkelijke niets te doen was, en dat ik dan vaak langs Veghel kwam als ik naar Nijmegen reisde en het een saai dorp vond. Nu is Eindhoven ook een toffe stad geworden.

En dan zoeken naar de volgende camping want deze leuke kleine camping is volgeboekt. En niet als enige. We willen de bloesem in de Betuwe wel eens zien. Maar dan blijkt de ene kleine camping na de andere vol te zitten. Later begrijpen we dat de voorjaarsvakantie vrijdag begint. En naast wifi willen we graag gebruik maken van een wasmachine en droger. We kiezen uiteindelijk een grotere camping nabij Opheusden.

Nederrijn

Opheusden, Arnhem, Amerongen, 22 - 25 april 2021

Donderdag 22 april

We doen rustig aan. Hemelsbreed is het niet zo ver van Meierijstad naar Neder-Betuwe. En we mogen niet voor 14 uur bij de volgende camping aankomen. Dus rijden we binnendoor via een pontje over de Maas en dan opeens alarm. Het dashboard geeft aan dat we de motor moeten laten controleren. Motorlampje blijft branden. De dichtstbijzijnde Fiat dealer gebeld en die zegt of we langs kunnen komen omdat hij de computer moet uitlezen. Dus laat de leuke B-weggetjes maar zitten. Gewoon de snelste weg naar Veenendaal. Met samengeknepen billen, rijden we met alarmbericht op het display, naar de garage. Daar blijkt dat de sensor van roetfilter kapot is en dat kunnen ze niet even maken. Dus een afspraak over 14 dagen. Dan fietsen we wel verplicht een dag in de omgeving van Veenendaal. Wat niet zover van mijn schoonouders is. Dus rijden we door en doen een verrassingsbezoek in het verpleeghuis. Kunnen we meteen de was doen bij mijn schoonmoeder. Later deze week fietsen we wel langs om 'm op te halen. Net als in mijn studententijd - met de vuile was naar huis.

Na het eten rijden we dan eindelijk naar de camping. Het doet zijn naam eer aan. Het heet De Linie en is letterlijk een pad met aan weerszijde huisjes en achteraan nog wat campingplaatsen. Beetje Italiaanse praktijk waar de caravans en campers ook schouder aan schouder staan. Beetje benauwd gevoel roept het op. Ik denk dat we hier niet tot dinsdag zitten....

Vrijdag 23 april

Uiteraard gaan we fietsen. In de VVV-folder blijkt de bloesem wat meer westelijk en zuidelijk te liggen dan waar wij zitten. Er is wel een route van fruitboomkwekers. Nou die hebben we wel gezien in Brabant. Dus kiezen we voor het rivierenlandschap. En dan fietsen we de camping af en zien we een molen met witte bloesem, blauwe

lucht met schapenwolkjes. Hoe cliché wil je het hebben. We steken bij Rhenen de rijn over en fietsen langs de voet van de Grebbenberg, over de Wageningse Berg, langs Wolfheze en Oosterbeek naar Arnhem en dan via de dijk langs de zuidkant van de Rijn terug. Onderweg gaan we over de 500e fietskilometer heen, sinds het begin van de reis.

23 april Avond: Ineens trilt mijn mobiel - een bericht van de Corona-app. "Je was maandag 19 april tenminste 15 minuten dicht bij iemand met Corona". Wat?!? Eerste reactie: dat kan niet. Gelukkig maak ik reisverslagen en kan ik teruglezen wat ik gedaan heb. In de camper gezeten want regen, eind van de middag gefietst naar de supermarkt (zeker niet 15 minuten bij een persoon in de buurt geweest), 's avonds buiten gegeten. De mensen uit de camper naast ons ook. Zou iemand van hun dan ...? Maar dat was zeker verder dan 1,5 meter. Laten we maar verstandig zijn en ons laten testen.

24 april - na veel flauwe grappen over corona fietsen we om 10 uur naar Ede om ons te laten testen. Mijn eerste keer. In de bioscoop gaat het routineus maar best vrolijk en ontspannen. Niet fijn maar je staat ook weer zo buiten. Ik zie kinderen met ballonnen de deur uit gaan. En dan het volgende advies: blijf thuis, geen boodschappen doen, niet op bezoek. Dus geen koffie bij mijn schoonzus halen die letterlijk drie straten verderop woont. Hou 1,5 meter afstand van je huisgenoten. In een camper lukt dat echt niet. Dus toch maar fietsen en op afstand blijven van iedereen. Over de Utrechtse

Heuvelrug dwars door de bossen naar Amerongen. Daar ontdekken we dat mountainbikepaadjes eenrichtingsverkeer kennen ;).

Over het fietsen een filmpje: https://youtu.be/fJIX5AJMKJk

Uiteraard passeren we ook kasteel Amerongen. Een half jaar heb ik me verdiept in dat kasteel of beter de bouwer van het huidige kasteel Margretha Turner, vrouwe van Amerongen. In 1672 staken de Fransen het vorige kasteel in brand als represaille voor het werk van haar man, ambassadeur namens de Republiek (het heette nog geen Nederland) in Brandenburg (het huidige Polen). Ruim 200 brieven schreef zij aan "Mijn liefje, mijn hartje" in deze rampjaren. Mijn scriptie ging over haar perspectief op de politiek (Willem II, gebroeders de Witt), haar rol als bestuurder van een groot landgoed, over de oorlog (Frankrijk, Munster en Engeland vallen aan), over haar zoon, over de kosten van de boter en alle roddels over de edelen. Vele uren in het archief met de broze, vergeelde brieven.

We laten Amerongen achter ons en steken de Rijn weer over, terug naar de camping. Geen boodschappen dus gaan we over op ons noodrantsoen - pannenkoeken bakken. Zo'n pak waar alleen water bij hoeft. Toch best lekker. Om 23 uur hoort Wil René zijn mobiel piepen. De uitslag van de Coronatest is binnen - negatief. Gelukkig. En dan blijft het stil. Geen bericht voor mij. Grrr. Ik wil niet langer wachten. Er blijkt een site te zijn waar ik de uitslag kan opvragen: NEGATIEF. Poeh, toch opgelucht.

Fietsen in de Betuwe

Buurmalsen, Buren, Asperen, Spijk, Beesd, 25 - 27 april 2021

25 april. We verkassen want deze camping is niet zo fijn, beetje benauwd. We gaan naar Buurmalsen waar we achter het huis van particulieren gaan staan. In het hart van de Betuwe. Gevonden via www.campspace.com een platform voor overnachtingen in de natuur. Het is inderdaad een indrukwekkend pand Keizershoff (in 1910 gebouwd en tijdens WOII is waarschijnlijk de tweede f toegevoegd). Al jaren een pension, sinds 15 jaar wonen er vooral Poolse arbeiders. We kunnen op het gras achter de schuur staan. We zijn de eerste gasten - een experiment. Ze hebben zelf nog nooit gekampeerd.

Het is grijs en de noorderwind is snijdend koud maar we gaan toch fietsen. Naar Buren, Zoelen, Maurik, Culemborg en terug. Het is zondag en druk ondanks de kou. In het pittoreske Buren komt Wil René zelfs een collega tegen die het Maarten van Rossumpad loopt. Filmpje over Buren: https://www.youtube.com/watch?v=jV7oQ9vSGy0

Druk is het ook als langs de boomgaarden. Veel wandelaars en fietsers. Een deel van de fruitbomen bloeit met witte bloesem, een deel heeft nog roze knoppen. Ze staan keurig in rij en gelid en geknot tot zo'n 2 meter. Af en toe is er een stukje waar de bomen breed en hoog uitwaaieren en zich aan de efficiëntie hebben onttrokken. Nog twee dagen en dan kunnen we rustig op een terras zitten. Nu drinken we staand kartonnen bekers warme koffie en soep.

Maandag 26 fietsen we langs de Linge van Geldermalsen naar Spijk en terug langs de andere oever. Stiekem hopen we dat het op maandag minder druk is. Helaas. Het is prachtig weer. Strakblauw. Vooral de Appeldijk waar je tussen de - jawel - appelbomen fietst is het slalommen om wandelaars en fietsers heen. Ook op het water kanoën, varen mensen. Zelfs met een

drijvende blokhut. Een eindje verder wandelen lichte koeien langs het water en met dit zonlicht is het net een schilderij van de Italianisanten. Het fort van Asperen is net als de kastelen gesloten. De drone toont eigenlijk een veel interessanter beeld dan een bezoek aan het fort. Bij Spijk gaan we met het voetveer over en dan, helaas met wind tegen, terug.

Zie ook https://youtu.be/o1RO0YUvu9E

Bij Beesd ontdekten we een mooi café met een grote verzameling van snuisterijen die ook in de prachtige tuin staan. Als je nog een keer een leuk feest mag geven: De Notenboom. Na 65 km, een wat bruiner gezicht en tas vol boodschappen zijn we terug in de achtertuin van Keizershof. Morgen weer verder. Salland lijkt ons wel wat en dan toch maar weer een kleine camping. Een achtertuin voelt toch minder vrij dan verwacht.

Salland

Wekeromse Zand, Holterberg, Lemelerberg, Regge 27 april - 3 mei 2021

27 april Na ruim een week Betuwe willen we wel wat anders, en ik verlang erg naar een douche want in de achtertuin stond wel een dixie maar douchen kon er niet. Maar eerst de schone was ophalen bij mijn schoonmoeder. Het is koningsdag. De zon schijnt en overal hangt de vlag uit. In versierde straten zijn er mini oranjespelen van gezinnen. In parken zijn er uitgebreide picknicks met bagels, jointjes en bier. En wij eten oranje tompoezen. Voordat we bij pa op bezoek gaan fietsen we naar het Wekeromse Zand om een zandverstuiving te filmen. https://youtu.be/ymL77DLHxV8 .

Tot verbazing van Ma staat de parkeerplaats meer dan vol. Zo druk heeft ze het in de afgelopen 45 jaar nog nooit gezien. Als we het zand bereiken zien kinderen spelen in het zand, tikkertje doen, vliegeren. Het lijkt net een dagje naar het strand. Alleen het gezin met zwarte nylons onder zwarte rokken, keurig gekleed alsof ze net van de kerk komen, verklapt dat we toch echt in het midden van de bijbelbelt zijn. Met pa gaan we een ijsje eten want hoewel hij weinig meer weet, een ijsje gaat er altijd wel in.

En dan rijden we naar het Salland. Lemele om precies te zijn. Een kleine boerencamping. Iedere camping heeft zo zijn eigenaardigheden. Hier krijg je voor warmwater een digitale sleutel waar 10 euro op staat. Voor iedere minuut betaal je ongeveer 25 cent. Anderzijds is er wel wc-papier (is nooit een zekerheid), er is snel gratis wifi en liggen in de hal van het toiletgebouw cup cakes met koningsdag en de dag er na liggen er chocolaadjes.

28 april. Ook vandaag is weer een kadootje met veel zon. We maken weer een tocht van ca 60 km door het Nationale Park van Salland. En om 12 uur precies stoppen we

bij een terras in Nijverdal - het mag weer! Cappuccino in de zon. Veel personeel staat te wachten op grote drukte. Hopelijk komen ze. In Holten lunchen we op inderdaad een vol terras. Reserveren is in deze regio niet nodig. Met een volle buik fietsen we de Holterberg op en pakken nog een paar mountainbike-paadjes. De grote heidevelden zijn nu nog dor maar in augustus zullen ze prachtige paars zijn. Maar goed oefenterrein om zelf een keer een drone vast te houden. Het bedienen van twee joysticks met verschillende functies en nog een tandwieltje om de hoek van de camera te bepalen zijn voor mij nog hogere wiskunde. Maar ik heb nog 5 maanden om te oefenen. Wil René is er al wat handiger mee. Langzaam schuiven er dunne wolken voor de zon en zijn een voorboden voor de regendag van morgen.

29 april Grauw, grijs en regen. Goed weer om een nieuw video-editing-programma te leren. De volgende filmpjes zijn hiermee gemaakt.

30 april Ook grijs, fris maar droog. De voorspellingen zijn dat het vanaf 3 uur gaat spetteren. Het idee om weer 60 km rond te rijden laten we los. We fietsen naar Ommen om boodschappen te doen. En dan doen we een deel van een mountainbike route over de Lemelerberg. De kortste route naar het parcours blijkt een zandweg die omhoogloopt waar tractoren hebben gereden. Het is ploegen naar boven en als je dan stil komt te staan zoals ik, kom je ook moeilijk weer op gang omdat de fiets wegzakt in zand. En dan het parcours. Het is een hele mooie route. Met hoogteverschillen, uitzichtpunten, en smalle paden tussen de bomen en door heidevelden. En voor de Formule 1-kijkers, ook een paar mooie kom-bochten. We willen jullie een idee geven dus zoeken we naar manieren om het vast te leggen. Een drone tussen bomen is geen optie. ... Het resultaat https://youtu.be/VtjvHn7CsyI.

Met een big smile en zweet op de rug fietsen we na een half uur de MTB-route uit. Ommen is niet zo ver en we blijken op tijd te zijn. Want als we om half een de Overijsselse Vecht steken beginnen druppels te vallen. We rijden meteen naar een terras met luifel. En dan draaien ze in de hemel de kraan open. Het hoost en de bui blijft lang hangen. We zien een huurbootje met een gezin de Vecht afzakken die doorweekt zijn. Stiekem best fijn om ernaar te kijken als je zelf droog zit met een dekentje over de benen. Conclusie behalve koffie, lunch en gebruik van het toilet, is schuilen de derde reden om blij te zijn dat de terrassen open zijn. Als het wat droger is, fietsen we toch de kortere route naar de camping want het blijft spetteren en af en toe een regenbui. En zo verloopt de dag weer anders dan vooraf bedacht.

En de week gaat ook anders worden want Wil René leest op internet dat zijn geboortejaar online een afspraak kan maken voor vaccinatie. Doen, want het gaat vast helpen om in juni naar het buitenland te reizen. Frankrijk heeft vandaag aangekondigd dat 9 juni toeristen weer welkom zijn.

1 mei. Wisselvallig weer. Regenbuitje, zonnetje, in ieder geval koude wind. We fietsen langs de Regge waar speelse vistrappen zitten. In Hellendoorn weer een Mountainbike route gekozen. En deze is veel pittiger dan gisteren. Grotere hoogteverschillen, snelle bochten, meer slippen. En omdat het zaterdag is - meer mountainbikers op het parcours. En een ding wat je dus niet moet doen op zo'n parcours is omkijken terwijl je rijdt. Gevolg is een noodstop en een geschaafde vinger. Door eerdere stommiteiten hebben we altijd EHBO bij ons.

Verder langs de Regge. Terrassen zijn leuk maar met zo'n koude wind als vandaag is het niet zo aangenaam. En de hele dag zijn er dreigende luchten, soms een paar druppen maar we houden het droog. Als we Den Ham binnenfietsen waar we nog snel boodschappen willen doen begint het te hagelen. Nog nauwelijks nat rennen we naar binnen als de hagelbui echt losbarst.

2 mei. Prachtige luchten. Hardblauw met veel wolken in alle schakeringen van wit tot donker antraciet. Door de harde wind verandert het uitzicht op de hemel voortdurend. De wind is net als gisteren koud. Handschoenen aan, muts op. Niet alleen op de fiets maar ook op het terras in Dalfsen. Ook nog het tweede deel van het Mountainbike pad Lemelerberg gefietst. Na de ervaring Hellendoorn is het een ontspannen parcours.

3 mei maandag. Een terugblik op Salland: https://youtu.be/sMoXYxMPwOM. Vandaag vertrekken we omdat Wil René vanavond zijn eerste prik krijgt. Aangezien hij over vijf weken een nieuwe moet halen doen we dat maar in de buurt van ons huisadres. Breukelen biedt de eerste mogelijkheid. Helaas mag

ik hem beslist niet fotograferen als de spuit in zijn arm gaat. Dus dan maar bij het bord bij de locatie. Vanaf vanavond kamperen we dus in het groene hart op een boerencamping.

3 mei Op bezoek in ons eigen huis. We willen een paar dingen ophalen en een was draaien. Onze huisbewaarders hebben zich het huis al wat eigen gemaakt. Zusjes logeren er vandaag. Dus eigenlijk willen we zo min mogelijk inbreuk doen op hun privacy en tegelijkertijd is het ons huis. Het is toch ongemakkelijk. Voor ons en voor hun. Ik zet snel zelf koffie. En als het kortste wasprogramma klaar is hangen we de was op en gaan weer. Morgen halen we de droge was wel op. Dan zijn ze niet thuis.

Praktische en stormachtige dagen

Kamerik, 3 - 6mei 2021

De camping De Boerinn ligt in Kamerik vlak bij Woerden. Het is eigenlijk een evenementen-locatie met boerengolf, poldersport en allerlei teambuildingactiviteiten op het land en water (veel scholieren hebben hier hun jaarstart gehad. Julia ook). En ook voor feesten en sessies. Hier loopt ook een klompenpad maar is nu dicht vanwege broedende vogels. Ze zijn vorig jaar gestart met een camping om toch iets te doen. En ze hebben net een verrijdbare locatie gebouwd die zo in het weiland kan worden gezet. Coronaproof sessie, wel n dak geen wanden en ze regelen stoelen en ook de catering. Vandaag met windkracht 6 zouden we er wegwaaien.

Het Groene Hart is een mooie open groene ruimte. Zonder beschutting staat onze camper van zo'n 3000 kg echt te schudden in de wind. Het loeit. Ik beklim de uitzichttoren om filmpje te maken maar ik moet me goed vasthouden als de volgende stormvlaag komt aanrollen. Afgewisseld met stortbuien, bivakkeren we noodgedwongen in de camper. Straks willen we nog de was ophalen in Woerden en we willen Julia verrassen want die is morgen jarig (gelukt). Maar met deze wind is fietsen niet zonder risico. We mogen een busje lenen van de camping. Het is een oud geval met 250k op de teller. Het is gebutst en vreselijk smerig vanbinnen. Maar het rijdt en brengt ons die paar kilometer veilig naar Woerden.

5 mei Wisselvallig weer zeggen ze op het weerbericht en dat klopt vandaag.

De zon, wolken, regen wisselen zich zo snel af dat ik, in de zon de 10 meter naar het toiletgebouw ga, en in de regen terugloop. De nog altijd stormachtige wind jaagt de wolken voort. Hoewel die wind in de stad wel meevalt. We zijn naar Woerden gefietst want ik heb een afspraak met de kapper. Het is ondanks het weer redelijk druk in de stad. Het is markt op het plein en met de (verwarmde) terrassen doet het bijna normaal aan. Behalve de mondkapjes en het slalommen dan. Terug op de camping word ik weer bijna uit m'n schoenen geblazen. Rond het avondeten lijkt de zon en de witte wolken het gewonnen te hebben van de regen - de wind daarentegen raast nog onverbiddelijk rond de

camper. De drone kunnen we niet gebruiken maar ik kan wel filmen vanaf de uitzichttoren. En dan gaat in de avond de wind liggen en kunnen we alsnog het prachtige veenweidegebied van boven zien. https://youtu.be/lwZRh7FbMWw. En een prachtige zonsondergang - een bijna paarse lucht.

6 mei Vandaag wordt de roetfiltersensor van de camper vervangen die een paar weken geleden voor een foutmelding op het dashboard en lichte paniek zorgde. Dus op vroeg opstaan, nog net genieten van de mist over de velden. De garage staat in Veenendaal. Wederom fietsen we naar Ede en bezoeken mijn schoonouders. Nu de winkels open zijn, ga ik een luxe uitbreiding voor de camper kopen. Een kruimeldief. Ja een afwasmachine staat ook nog op mijn lijstje maar die neemt zoveel plek in ;). Iedere avond met z'n tweeën afwassen vind ik niet zo'n straf. Na een normale vakantie stofzuig ik gewoon als we terugkomen na 5 of 6 weken. Om nu 5 a 6 maanden te wachten is niet echt een optie. Vandaag het stro uit de vloerbedekking gezogen. Aan het einde van de dag rijden we de Flevopolder binnen. Maar die schilderachtige zonsondergang zal ik jullie nog niet onthouden.

Tulpen en Hanzesteden

Dronten, Kampen, 7- 10 mei 2021

7 mei staat een typisch Nederlands product centraal. De tulp. Jacqueline tipte ons over een Tulpenroute bij Dronten. Nooit geweten dat hier zoveel tulpenvelden zijn. Ik denk dat toch echt meteen aan de geestgronden bij Noordwijk. Geestgronden.... mijn fantasie als lagereschoolkind maakte overuren. Ik zag witte spoken over de velden zweven. Maar goed hier in Flevoland en de Noordoostpolder blijken de meeste tulpenboeren te zitten. En dankzij de koude temperaturen kunnen we nog een aantal velden zien. Meestal zijn de tulpen al begin mei gekopt. Dan worden de bloemen afgesneden omdat de boeren alleen de bollen kweken. En koud is het. In Flevoland met zijn grote akkers is wind tegen dan ook kilometerslang tegen. In Elburg even warm worden. Alle terrassen in dit kleine vestingstadje zitten goed vol. De vesting is vierkant en het ademt de sfeer van vroeger. Jammer van al die toeristen ;). Die zie je ook in de tulpenvelden dicht bij de weg waar ze elkaar staan te fotograferen. Onze drone vliegt over het veld van kleur naar kleur. https://youtu.be/V7mvv5FCdfs

8 mei ondanks de 'belofte' dat het weekend droog zou zijn, zien we 's morgens dat vandaag hoogstens tot 2 uur droog blijft. Dus om 10 uur op de fiets en via een omweg naar Kampen. Ondanks dat ik 3 jaar in Zwolle heb gewoond, ben ik er nog nooit geweest. Net als Elburg een oude Hanzestad.

Mooie kleine straatjes met prachtige gebouwen, stadspoorten en ik tel wel drie grote kerken in het oude centrum. De ligging naast de IJssel die regelmatig buiten zijn oevers treedt, leidt blijkbaar tot een godvrezende stad. We zijn om kwart voor 12 uur op het centrale plein met nog lege terrassen. Over 15 minuten mogen we pas dus gaan we even naar de haven kijken waar oude schepen liggen. Als we een half uur later terugkomen op het plein zit het tot onze verbazing stampvol. Een aantal terrassen zijn winddicht en met grote parasols afgesloten - niet echt coronaproof vinden we. We bemachtigen nog ergens nog een overdekt tafeltje zonder zijkanten omdat we alleen koffie willen. Een slimme keuze want het begint te miezeren. En dat houdt helaas vandaag niet meer op. Voor Dus terug naar de camping met de regenbroeken aan.

De boerencamping wordt gerund door een echtpaar van onze leeftijd (al zijn zij al een paar jaar opa en oma). Een paar terug heeft hij het boeren opgegeven. Hij verbouwde aardappels, uien en peen en nog langer geleden hadden ze ook koeien maar het ging niet meer. Net als veel boeren uit de buurt is ie er mee gestopt en rijdt nu met zijn eigen vrachtwagen, daarnaast een caravanopslag en in hal met koeling zit nog peen en is een camping begonnen. Nog steeds geen vetpot maar op een gegeven moment moet je gewoon wat anders gaan doen. En grond had ie niet want net als velen pachtte hij het. Alleen de stapels houtenkratten bij de ingang met zijn naam erop en de trekker waarmee hij het gras maait herinneren aan die tijd.

Zondag 9 mei. Toen ik gisterenavond het licht uitknipte stond de buitenthermometer op 15 graden. Zo warm is het de afgelopen veerdagen zelfs overdag niet geweest. Dat belooft wat. En inderdaad een wolkjes. Mooi weer om behalve te zonnen ook wat klussen te doen (bijvoorbeeld een zijkantje timmeren, schapenrasterpalen ophangen, steel aan de pan vastschroeven). Om dan rond 11 uur de boel toch maar op te ruimen want het onweert in de verte en de lucht is prachtig maar erg donker. Regen waait voorbij. Een paar uur later dezelfde routine van de boel opruimen maar dan begint het echt te regenen en hard te waaien. We vertrouwen de stormbanden, die de luifel vasthouden, niet. Dus de regen in en toch maar de luifel ingedraaid. Om die een uur later weer in de zon te laten drogen. Eind van de middag, het is nog steeds 24 graden, fietsen we een rondje door de polder. Een NAP-paal van het waterschap geeft aan dat we 3,4 meter onder zeeniveau staan op de bodem van de Zuiderzee. Een trekker ploegt de vette klei om aardappels te poten.

Maandag 10 mei. Opnieuw naar Kampen om de stad verder te verkennen. Dus fietsen van het nieuwe land naar de eeuwenoude Hanzestad. De mooie stadspoorten van de destijds ommuurde stad, de stadsverlichting in de vorm van oude lantaarns met een kroontje. En ik wil graag een foto maken van de koe en de steur. Ze horen bij oude verhalen die gaan over de domheid van de Kampenaren. Over de koe gaat het verhaal dat er gras groeide boven op de toren van de stadsmuur. Om dit niet verloren te laten gaan takelen ze een koe met een touw om de hals naar boven. De koe overleeft dit uiteraard niet. Als het

geworgde dier de tong uit zijn bek steekt zegt iemand: "Kijk eens wat een trek hij heeft". In het andere verhaal wil de stad de bisschop die op bezoek komt, fêteren met een pas gevangen, enorm grote steur. De bisschop wordt ziek en zal pas weken later komen. Om die hele grote vis zo lang in leven te houden, laten ze hem weer los in de IJssel, maar met een zilveren belletje om de hals. Dan kunnen ze hem, als het zo ver is, weer gemakkelijk vangen...

Als de zon doorbreekt fietsen we nog naar de balgstuw, een opblaasbare dam die nu leeg over de bodem van het Ketelmeer ligt. En nog mooier naar de IJsselmonding. De uitzichttoren is helaas gesloten maar met de drone kunnen we toch kijken achter de hoge rietvelden kijken.

Door twee "draaidagen" hebben we heel veel filmmateriaal dus zijn we een paar uur bezig om het uit te zoeken en achterelkaar te plakken. We werken er samen aan, wat wel een uitdaging is omdat we een andere kijk hebben. Maar zonder al te veel bloedvergieten, is dit het geworden: https://youtu.be/8IEqDAN9NRw.

Westfriesland

Abbekerk, Medemblik, Schagen, Wognum 11 - 16 mei 2021

Dinsdag 11 mei. Schokland. Aanvankelijk het idee om er heen te fietsen maar met dat wisselvallige weer was het toch te ver (en te nat). Dus op weg naar West-Friesland is het een mooie tussenstop. Eigenlijk zie je er niet veel van. Een voormalig eiland omringd door de polder. Met de drone kun het wel herkennen.

Het gebied is door bomen omzoomd en ontbeert de rechte lijnen die het nieuwe land zo kenmerken. Het museum is nog gesloten dus na een boterham zijn we weer op weg. En wat voor één. De Houtribdijk tussen Lelystad en Enkhuizen. Een streep asfalt omgeven door water. Hier en daar een bootje in de verte, veel grijze wolken waar af en toe regen uit valt. Een grote leegte. Benadrukt door het

halverwege liggende haventje met een gesloten restaurant. Heel vaag zien we de Markerwadden liggen waar ik twee jaar geleden met een RWS-bootje mocht kijken naar de aanleg. Over leegte gesproken, daar was al leen opgespoten zand te zien. De natuur moest zich nog vestigen. Nu zien we dichterbij de dijk Trintelzand, recent door RWS aangelegde zandplaten waar vogels en wat groen te zien zijn. Wolken muggen zijn boven het geelbloeiende koolzaad op de dijk te zien. Kilometerslang. Helaas geen bewijsmateriaal want a. je mag er niet stoppen en b. filmen door een natte voorruit maakt het niet zichtbaar. Alleen de vastgeplakte muggen op de bumper en de voorruit laten dat zien maar om daar nou een foto van te maken...

De komst van Hemelvaart maakte het niet makkelijk een camping te vinden. Dus we waren al blij dat deze camping plek had doordat er iemand had afgezegd. Wat we niet verwacht hadden is dat de A7

zo dichtbij zou liggen. Bomen ontbreken om het geluid te dempen. En tegelijkertijd is de omgeving weer prachtig. We staan naast bloeiende appelbomen die keurig in de rij staan en kort gehouden zijn. Aan de overkant staan weer tulpenvelden. En met de regen in de lucht ook weer best een mooi landschap. Morgen maar eens per fiets gaan de omgeving gaan bekijken, duimen dat het droog is.

12 mei woensdag. Het is niet alleen droog maar het is zelfs een zonnige dag. Vandaag zien we West-Friese platteland. Kleine dorpjes met stolpboerderijen en huizen met groen geschilderd hout. Van mintgroen (heet zelfs Westfriesgroen), appel (granny) tot rijtuigengroen. Van bovenaf ziet dat er zo uit (video)

En veel grasland en natuurgebieden. We zien veel ganzen, kieviten, scholeksters, futen en eenden met jonge en zelfs een lepelaar. https://youtu.be/H94OZXh8Rzw

En uiteraard tulpenbollenvelden. In Schagen zoeken we het terras op dat rondom de kerk staat en tot het maximum is opgerekt door bloembakken en touwen, tijdelijke lijnen die de auto's strak langs de kerk laten tijden. Vrachtwagenchauffeurs manoeuvreren hun wagens stapvoets langs paaltjes en fietsen. Heerlijk zo'n dag. En vanavond de "wasmachine" uitgeprobeerd die we gekregen hebben (Action of Alibaba). Ik heb geen schone theedoeken meer. De laatste gebruikt om de asperges mee te koken (onder water te houden). In een doosje zit een ultrasonic turbine wash met een doorsnede van 12 cm die plak je in een emmer met heet sop. Stop de stekker in het stopcontact en het dingetje begint te trillen en te draaien (ultrasonic vibration en turbine cleaning). Een half uur later is het klaar. De theedoeken zijn niet echt schoon maar het ruikt wel lekker...

Hemelvaart 13 mei. Wederom een prachtige dag. Heel Nederland is vandaag buiten. Op de fiets, wandelend, varend, skeelerend, toerend met open auto's en vooral op het terras. Hoorn lijkt wel een groot terras en zelfs dan staan mensen in de rij om een plekje te bemachtigen. We fietsen er snel doorheen, het is veel te druk. Zeker de moeite waard om een keer terug te komen. Maar dat is eind van de middag. Eerst zijn we via het mooie dorp Twisk naar Medemblik gefietst. Filmpje over Medemblik : https://youtu.be/7SNfCoJDueA
Lekker op 'n bankje kijkend naar het uit- en binnenvaren van zeilschepen. Achter ons staat Kasteel

Radboud, gebouwd door Floris (graaf van Holland, Zeeland en Utrecht) in 1288. Op de site staat zijn levensverhaal wat ik gretig lees. Mijn liefde voor historie heb ik van mijn vader, al had hij een voorkeur voor de Oudheid. Niet geheel onverwacht heb ik dan ook geschiedenis gestudeerd m.n. 16e en 17e eeuw. Maar de laat-middeleeuwen zijn ook niet te versmaden. Een prachtige podcast over die tijd is die over de Bourgondiërs (met een beetje fantasie de grondleggers van Nederland en België) meeslepend vertelt door Bart van Loo. Zie: https://podcastluisteren.nl/pod/De-Bourgondiers-met-Bart-Van-Loo

Vrijdag 14 mei. We fietsen onder een grijze lucht langs ingepolderd land. Veel molens herinneren aan de tijd dat de Hollanders land maakte van de moerassen. Molens, koeien en tulpen - hoe Hollands wil je het hebben. De weidevogels die ik hoop te zien blijven tussen het lange gras zitten in de kleine

natuurgebieden die tussen de weilanden zijn gemaakt. Bij het toepasselijke Rustenburg vinden we een droog plekje op het terras onder een parasol. We nemen nog een Mountainbikepad in Park de Luna van Heerhugowaard (tot verbazing van de jongens die er rondcrossen) om dan een kijkje te nemen in Stad van de Zon. Een milieuvriendelijke wijk die meer dan 15 jaar geleden werd bedacht en toen nog heel nieuw - op alle daken zonnepanelen. Ik merk dat ik licht teleurgesteld ben omdat ik veel meer zonnepanelen had verwacht. Maar in 2009 met de officiële opening van deze wijk, legden wij ook pas onze eerste panelen neer na een oproep van Urgenda om gezamenlijk in te

kopen. In ruim 10 jaar zijn zonnepanelen redelijk aan het inburgeren. Met een bleek zonnetje in de rug fietsen we weer terug.

Zaterdag 15 mei gaan we langs bij een vriendin die vanmorgen de schapen laat scheren. We zijn nog net op tijd om te zien hoe het laatste schaap haar dikke vacht kwijtraakt. Er zijn 21 lammeren geboren waarvan de laatste onverwacht twee dagen geleden. De andere zijn al drie weken oud en hebben al een heel gewicht. Ze moeten van de overheid genummerd worden met van die gele

oorbellen. Filmpje over de schapen(scheren): https://youtu.be/TakepiXrZBo Na gedane arbeid lekker zitten kletsen over politiek, waterhuishouding, corona, toekomst van de zorg, levenseinde, pensioen etc. etc. Na een heerlijke curry en een fikse regenbui 's avonds teruggefietst. Wat een stille wegen.

Zondag. Vandaag verkassen we zuidelijker naar de Wormer. En de poging om als 1963 digitaal een vaccinatieafspraak te maken lukt zojuist (bijna dagelijks toch even geprobeerd). Over twee dagen kan ik terecht - in Venlo.

Laag Holland

Wormer, Jisp, Zaanse Schans, Castricum 16 - 18 mei 2021

Zondag 16 mei. Toen ik vanmorgen de camping belde of ze plaats hadden voor 'n camper. Was er enige aarzeling. "Het is wel erg nat". De afgelopen weken hebben we al heel wat natte, zachte grond meegemaakt dus dat komt wel goed. Als we de snelweg afrijden en het bord Laag-Holland zien staan, begin ik me toch een beetje zorgen te maken. De rechterkant van de dijk waar de boerencamping is

ligt een meter hoger dan links waar de grutto's veel kabaal maken om hun eieren te verdedigen. De camping blijkt toch wel erg modderig te zijn. Er staat water tussen het gras. Maar de ondergrond is hard alleen het bovenste laagje is zacht. Als we de camper iets rechter willen zetten staan we meteen vast. Een trekker zet ons wat rechter en overmorgen als we weer verdergaan zal de boer ons er wel uithalen: "of mijn vrouw want die kan dat inmiddels ook goed."

We fietsen naar Jisp beroemd om zijn walvisvaart. Ja, ik moest het ook nog een keer lezen. In het begin van 17e eeuw was Holland nog een verzameling eilanden met open verbinding met de Zuiderzee. Dus lagen hier de walvisvaarders met hun lading. Van het stinkende spek werd olie (traan) gekookt. Het moet er vreselijk hebben gestonken. Nu ruikt het hier naar cacao. Alsof je je neus in een pakje Droste stopt.

De camping ligt vlak bij de Zaanse Schans. We fietsen na het avondeten in de hoop dat het er rustig is. En dat klopt. We kunnen rustig rondkijken en filmen. Uiteraard de industriële molens uit de 17e en

18 e eeuw (olie, mosterd, verf, houtzagen) die werkten met windkracht. Even verderop bekijken we de "moderne" stenen pakhuizen en stoom-rijstpellerijen die aan het einde van 19e eeuw werden gebouwd aan de Zaanoever. https://youtu.be/1ZlIgxC0oQk

Maandag begint heel nat. Het regent en regent. En wederom staan we op een moerasachtige plek. De hoes over de fietsen heeft een grote plas water verzameld waar grote muggen een goede broedplaats in zien. Een webcam van een Castricumse strandtent laat zien dat daar de zon schijnt met een stevig windje. Dus zodra het stopt met regenen springen we op de fiets. En anderhalf uur later zitten we op het terras achter het glas te genieten van de zon. En laat ik eens gek doen, ik neem een glas wijn. We hebben straks wind mee dus die 23 km haal ik met gemak.
https://youtu.be/BWuYvuwLBdY

Vannacht hoosde het. De camper van dat zompige veld afrijden lijkt nu welhaast onmogelijk. Naast ons staat een camperbusje dat iets hoger (lees droger) staat maar als die wil vertrekken spinnen de wielen. Ze hebben de boerin al gevraagd om ze eruit te trekken. Wil René wil het toch eerst proberen en rijdt heel voorzichtig onze camper van het terrein. Juist langzaam optrekken is de crux vertelt hij toch een beetje trots. Dat busje gaf veel te veel gas.

En dan op weg naar mijn eerste spuit. Onderweg nog even de modder van de camper gepoetst. Hadden we tot vanochtend meer kilometers gefietst dan met de camper gereden. Vanavond is dat weer omgekeerd. De spuit wordt namelijk in Venlo gezet. Waarom daar! Omdat ik hier het snelste terecht kon en misschien, heel misschien kunnen we dan eind juni na mijn tweede prik doorrijden naar het buitenland... De GGD-locatie is niet te missen. Al op de snelweg staan gele borden en die loodsen je door de stad naar een voormalige kazerne. Als ik bij een van de 20 loketten sta, kunnen ze me niet vinden... Blijkt dat ik een dag te vroeg ben. Gelukkig is er mouw aan te passen...
En dan naar een camping in Peel en Maas.

Peel en Maas

Kessel, Steyl, Roermond 18 - 22 mei 2021

Wat is het toch heerlijk om met de zon op 'n camping aan te komen. Meteen een vakantiegevoel. Snel de stoelen neerzetten en buiten eten. Ook voor deze camping heb ik wat moeten bellen want het is blijkbaar nog steeds meivakantie. Het is een boerencamping maar wel wat groter - ca 100 plaatsen. En als we een keer verkassen kunnen we tot zaterdag blijven. De uitdaging Pinksteren schuif ik nog even voor me uit.
Ook hier net als op veel campings coronamaatregelen: mondkapjes in toiletgebouw en receptie, hier hangen schermen tussen de wastafels, en overal handgel. Terwijl het hier waarschijnlijk nauwelijks nog nodig is want ik denk dat iedereen op zijn minst een prik heeft gehad. Het lijkt een seniorencamping. Keurig groen gazon waar de caravans keurig in het gelid staan. Je kunt je fiets binnen zetten en opladen. En gezien de ruim 200 elektrische fietsen heeft waarschijnlijk iedereen dat gedaan. Grappig om te zien dat iedereen gekozen heeft voor neutrale, grijze fietsen met dito fietstas. Mijn gele fiets met margrieten-tas valt uit de toon. Wat ik stiekem wel lekker vind.

Woensdag 19 mei langs de Maas naar Venlo. Het beloofd een droge dag te worden met regen in de avond. Dat laatste klopt want terwijl ik zit te tikken, tikt de regen in zijn eigen ritme op het dak. Maar ook overdag blijken spontaan regenbuien te ontstaan. De eerste weten we te omzeilen door lunch op een terras in Venlo. Later schuilen we nog onder een viaduct. En nog later biedt de oude paraplu onder in mijn fietstas nog n droog plekje als de bui losbarst op de pont die ook nog moet wachten op

een passerend vrachtschip. Venlo is in trek bij onze oosterburen. We horen Duits op straat, we zien veel geparkeerde auto's met witte nummerborden. Eigenlijk moeten zij net als wij eerst tien dagen in quarantaine... De middenstand is er in ieder geval blij mee. We fietsen door het kloosterdorp Steyl. Vanaf de andere oever zag het er mooi uit maar je fietst langs veel muren die de kloosters (vijf) aan het oog onttrekken. Wat je ziet is eenvoudig en doelmatig gebouwd en zo'n 100 jaar oud. De binnenkant kan wel overdadig zijn maar dat zit dicht. De overeenkomst tussen de ordes is de missie. Een woord met negatieve associatie. Zusters en broeders die uitgezonden werden en worden om het geloof elders in de wereld te verspreiden door pastoraal werk te doen. Mijn vader voelde zich als 11-jarige aangetrokken tot de mooi verhalen van verre landen die de missiebroeders op school vertelden. Voor kinderen uit arbeidersgezinnen bood het bovendien de kans om te gaan studeren (op kosten van de kerk). Hij ging naar het kleinseminarie in Tilburg (Paters van Mill Hill). Het gymnasium voor aankomende priesterstudenten. Gelukkig voor mij is heeft hij niet voor het priesterschap gekozen.

Donderdag 20e is het fietsen door bossen, langs kastelen en veel akkerland. We zitten in gemeente Peel en Maas. Het kenmerkte Peellandschap van arme grond, hei en vennen is hier sporadisch zichtbaar. De landbouw heeft met kunstmest de arme grond geschikt gemaakt voor m.n. akkerbouw. We zien velden met prille prei, maisplantjes, kolen, wortels, aardappelen en uiteraard asperges. Er staan vaak bankjes met Limburgse teksten. Grappig omdat ze bijna fonetisch zijn. Probeer maar eens: "rös,

bewonger en geneet". Op de vlag van Kessel staat de eerste zin van hun volkslied: "Doe bûs mien leefde en mien leave". En dan een beetje zangerig uitspreken en het lijkt net Limburgs...
Het laatste stukje fietsen we langs de Maas naar Kessel. Een enorm bedrijf voor zand en grind ligt er. Boten worden gelost, kiepwagens gevuld. De dag er na zien we dat ze het zand en grind ook winnen. De Maas als transportader, grondstofleverancier, bedreiging als rivier voor recreatie. We zien het allemaal. Bij het veer van Reuver staat in rood een waterpeil aangegeven hoe hoog het water kwam in 1993. Bijna 20 meter! boven NAP. Het water stond tot aan de dijk.
https://youtu.be/M2FUPWQ5yKc

Stormachtig is het vandaag - vrijdag 21 mei. Met een windkracht 5 uit zuidwesten fietsen we naar Roermond. Over de dijk tegen de wind in haal ik maar 13 km/u met ondersteuning (laagste stand). Ineens zien we een metalen godin (na later blijkt) in een weiland staan. De kunstenaar woont ernaast. Als we later langs een schroothandelaar fietsen, maak ik een foto van de 'grondstof'. Na de kastelen van gisteren zijn er nog wat te bewonderen ten zuiden. Alleen het waait zo hard dat de drone moeilijk kan vliegen. Bij een ruïne en kasteel lukt het door laag te filmen. Om de Maas als transportader te filmen, willen we in de haven van Roermond een containeroverslag in beeld brengen. Maar na enkele minuten waait de drone plotseling weg. Grote schrik want we zien m niet meer. Alarmmelding op basisstation: verlaag hoogte, kan niet meer automatisch terugkomen, doe dat handmatig. En dat lukt - gelukkig. Met een verhoogde hartslag pakken we de drone in. Bijkomen op een terras in de luwte en de zon in het centrum van Roermond. We vliegen bijna terug. Op de nog lege akkers stuift het zand. Tot onze verbazing zijn alle terrassen in de

dorpen waar we doorheen komen gesloten. Blijkbaar wachten ze op het Pinksterweekend dat morgen start. We zijn dus wat vroeg terug op de camping. Die tijd kunnen we wel gebruiken om de uren filmmateriaal te selecteren.

https://youtu.be/CEz25TXHs2g

Zaterdag - de camping is volgeboekt dus we verkassen. Als we de weersvoorspellingen bekijken, is het begin volgende week in heel Nederland nat. Inmiddels weten we hoe onbetrouwbaar dat is. Dus laten we onze fietsen eens testen in de heuvels van Zuid-Limburg. Op een website van een camping staat dat wegens annulering er een kampeerplek vrij is voor Pinksteren. Die is dus voor ons.

Zuid Limburg Heuvelland

Schin op Geul, Vaalserberg, Valkenburg, Maastricht, St-Pietersberg, Margraten 22-29 mei 2021

We vermijden de snelweg en zakken langzaam naar het druilerige Zuid-Limburg. Het blijkt een gezinscamping als 's avonds de zon begint te schijnen. Tenten ritsen open en de regen maakt plaats voor joelende kinderen. Onze plek is dan ook op het speelveld. En we kijken uit op een heuvel. Ondanks de regen voelt dit landschap toch een beetje buitenland. Niet alleen heuvels maar ook de vakwerkhuizen versterken dat beeld.

Eerste Pinksterdag is het zonnig en gaan we onze fietsen testen. Ruim 900 meter stijgen en dalen in 50 km. Daarvoor fietsen we de Vaalserberg op (drielandenpunt), over de Epenerbaan via de Gulperberg en de Keutenberg terug. En nee dat zei mij ook niets maar het is een deel van de Amstel Gold Race. Met haarspeldbochten, prachtige uitzichten, stukje door België en rijstevlaai. Op de Vaalserberg is het druk met dagjesmensen uit meer dan drie landen. En dat daar veel fietsers bij zitten, kun je zien aan een fietspomp met allerlei hulpstukken -

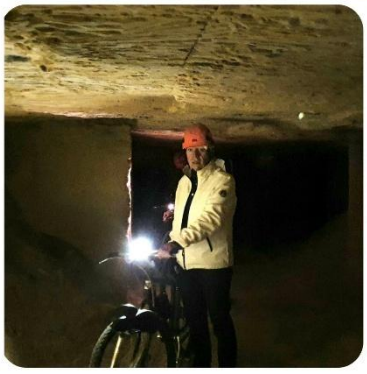

wel aan de ketting. Veel respect voor de wielrenners die zonder de ondersteuning de soms pittige hellingen op fietsen. Althans de meesten. De Keutenberg (die naast de camping ligt) heeft een helling van 22%!! Daar zien we een paar wielrenners lopend boven komen. De ultieme test dus voor onze fietsen. Voorzichtig naar beneden (al remmend bereik ik toch een topsnelheid van 45 km/u) en dan naar boven met de sterkste ondersteuning met een klein verzet. En dan sta ik toch zwaar hijgend als eerste boven. Want ik moet toch 100 kilo de heuvel op slepen. En nee zo zwaar ben ik niet, de fiets weegt ruim 28 kilo. En de goede rekenaar weet nu mijn gewicht :). Blij dat het een korte helling is (1 km). Na deze fietstocht is de pijp leeg. Mijn fiets (Flyer) heeft een sterkere batterij en klimt beter. Klaar voor de Alpen ;) dus. Nu alleen nog dat corona-paspoort.

Tweede Pinksterdag. Het regent al de hele nacht. De camping is net als in Noord-Holland een modderpoel aan het worden. Gisterenavond zijn al veel tentkampeerders vertrokken, vandaag volgen de caravans. De regen was voorspelt dus heb ik een goed alternatief gevonden voor de middag. We gaan onder de grond fietsen. Bij Valkenburg is een er een Mergelgrot waar een mountainbike-parcours is. Uiteraard onder begeleiding. De huurfietsen staan al 40 meter lager. Een wenteltrap af waar je na 100 treden al draaierig bent en moet stoppen en dan ben je net over de helft. Behalve fietsen hebben we ook helmen - die blijken zeer noodzakelijk te zijn. Sommige stukken moet je ver over je stuur buigen om

een botsing met de lage delen van het plafond te vermijden. En soms ben je te laat. Met mijn 170 heb ik voordeel want hele stukken hoef ik niet te bukken. We fietsen met een groep jonge gasten en door het gangenstelsel hoor je met regelmaat: “bukken, bocht rechts/links” en vooral “Diane en Compleet” roepen. Die laatste twee woorden zijn een check of we nog compleet zijn. Diane is dus de laatste van de 14 fietsers. En verder hilariteit om "fake" info (dieper bukken, haarspeldbocht ed.). Deze mergelgrot is nog in bedrijf. De mergel wordt voor renovaties van gebouwen gewonnen. Na anderhalf uur in het donker dwalen door de gangen (ca 7 km) zijn we wel toe aan een terras. Eerst nog die trap naar boven en dan genieten van een goede fiets en de wind in je gezicht voelen. Als we in Valkenburg op het terras zitten breekt waarachtig de zon door. Dus fietsen we nog een paar uur door de heuvels. Langs een kluis, een minikerkje waar in de afgelopen eeuwen verschillende kluizenaar in afzondering leefde totdat Valkenburg in 1930 al te toeristisch werd.

De fiets-tomtom stuurt ons weer via mountainbike-routes die nu erg modderig zijn en waarvan er een zeker 22% naar beneden gaat met losse stenen. Mijn handen en polsen doen zeer van het knijpen in het stuur en de remmen. Een terras bij een kasteel lijkt ons een goed moment om een keer uit eten te gaan. Dat hebben we nog steeds niet gedaan want het is gewoonweg te koud en te nat geweest. Dan blijkt ie toch echt om 18 uur te sluiten dus wordt het pizza opwarmen in het oventje op de camper.

Dinsdag 25 mei we verhuizen naar een kleine boerencamping waar nu wel plek is. De belofte voor vandaag is regen en die is bewaarheid. Vannacht alweer zoveel dat de campingeigenaar even komt kijken of we wel weg kunnen komen. Elders op de camping is het een groot modderpoel. Nu het grondwaterpeil weer op orde is mogen ze daarboven wel de kraan dichtdraaien. Het tegendeel wordt vandaag waarheid: er valt bijna 20 mm water en het is af en toe een half uurtje droog. Dus het spannendste van deze dag waren de binnen-door-weggetjes waar je hoopt dat er geen tegenligger komt. En dan komt er prompt een om de bocht en dan kruip je voorzichtig om elkaar heen. De ingang

van de camping is zo'n prachtige hoge ronde deur van een vierkantboerderij. Als je omkijkt zie dat het echter grote rechte deuren zijn achter een ronde stenen boog. En achter de tweede poort ligt het kampeerveld onder grote bomen. Als we de motor uitzetten begint die enorm te blazen alsof ie oververhit is. We hebben nauwelijks gereden, het regent en de

temperatuur is zo'n 14 graden... De motor weer starten en het blazen stopt. De motor uitzetten en hij begint weer te blazen. Na drie keer blaast de motor niet meer. Gelukkig, ik zag weer een ritje garage en een afspraak over een maand opdoemen. De middag en avond brengen we door in de camper waar het geluid van regen de muziek overstemd.

Vandaag staan industrieel Maastricht en ENCI op het programma. Ik heb geen zin in het Vrijthof, Stadhuis, St Servatius of de oude brug over de Maas. En winkelen is zeker geen hobby van mij. Gelukkig voor de Maastrichtse winkeliers denken veel toeristen daar anders over. Ongemerkt passeren we de A2. Ik herinner me de snelweg met stoplicht vanaf de achterbank van de Simca, op weg naar Luxemburg met mijn ouders. En later naar Frankrijk en Spanje. Eigenlijk alleen de heenweg. De terugweg was ik blijkbaar met mijn gedachten bij de vrienden die ik had gemaakt of misschien reden we terug altijd over Turnhout. Nu zit de snelweg onder de grond. Wat een verademing voor de stad. We fietsen naar het Sfinxkwartier waar 10 jaar geleden Sfinx nog keramiek maakte (ooit waren dat borden, later vooral bekend van sanitair). Net als veel andere oude fabrieksterreinen, wordt deze ook herontwikkeld. Oude fabriekshallen worden plekken voor kleine bedrijven, pakhuizen zijn woningen. In de oude elektriciteitsfabriek is het filmhuis Lumiere gehuisvest op een prachtige manier. De oude fabriek is nog goed herkenbaar. We pauzeren op hun terras en eten de beste soep tot nu toe. De aspergesoep is werkelijk verrukkelijk. Dus voorlopig eet ik die niet meer want dat wordt een gegarandeerde teleurstelling.

We schuilen nog voor een regenbui voordat we naar het ENCI-terrein fietsen. De St-Pietersberg is in bijna 100 jaar afgegraven voor mergel. In 2009 werd al besloten dat dat moest stoppen en werd een transitie doorlopen met provincie, gemeente, ENCI, Natuurmonumenten en actiegroepen. Vorig jaar is ENCI helemaal gestopt en is Natuurmonumenten eigenaar geworden van de groeve dat natuur gaat worden. Je kunt er wandelen en fiets/mountiainbikepad is af. Een succesverhaal is het (nog) niet. Op het oude industrieterrein zouden innovatieve bedrijven komen maar door o.a. stikstofproblematiek is dat niet gelukt. De groeve trok bovendien zoveel toeristen die uit waren op het strand waardoor de natuur onder druk kwam zodat dat deel nu gesloten is voor publiek. Nu steggelen gemeente en Natuurmonumenten over de beheerkosten. Interessante casus. En een prachtig gebied... https://youtu.be/0Ud4S18ZuBk

Om weer naar de camping te fietsen moeten we 10 km België in om via een brug de Maas over te steken. Met donkere regenwolken op onze hielen ontdekken we een voetveer bij Eijsden. Aan de overzijde ligt een overdekt terras van Oan 't bat (Aan de kade). Wij zijn op tijd onder de parasols. Het stel dat doorfietst (want het zal wel meevallen), is zeker zeiknat geworden want even later stort een bui naar beneden. We moeten op het terras ook een paar meter naar achter om een beetje droog te blijven. En dan breekt de zon door. Het is vijf uur en het plan om uiteten te gaan, komt weer boven. Uitkijkend op de Maas, de heuvels van België en Limburg genieten we van ons eerste diner buiten de deur sinds we vertrokken zijn.

Donderdag 27 mei is een grijze dag met een dik wolkendek waar de zon niet door heen komt. Temperatuur blijft hangen op 12-13 graden. Natuurlijk gaan we fietsen. Trui en winddicht jack zorgen dat we warm blijven. We maken een ronde over het plateau van Margraten en dalen af en toe af via steile grubben (holle wegen). Afgelopen dagen viel het me op dat je hier veel kruisen en

kapellen ziet. Als grap ga ik de kruisen die ik langs de weg zie tellen. Als geheugensteuntje fotografeer ik iedere vijfde. En dat is maar goed ook want aan het einde van de 47 km lange route staat de teller op 72 kruisen en 10 kapellen. De kruisen staan vaak op kruispunten en zijn er in alle soorten en maten. Veelal met tekst op rijm in het Limburgs. Ze hangen aan muren en bomen, staan in de berm, langs weilanden, in mooi onderhouden bloemperkjes. Er is een website die ze in kaart heeft gebracht. https://www.kruisenenkapellenlimburg.nl/kruisen-kapellen en zij hebben het over 3000 kruisen en kapellen in Limburg. Na vandaag lijkt me dat niet overdreven.

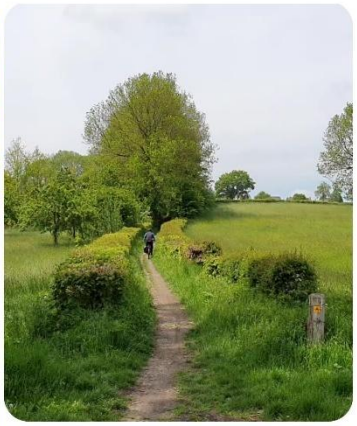
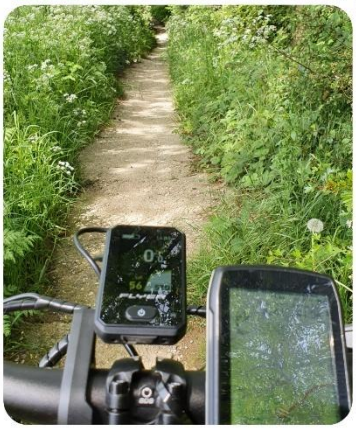
Tussen het tellen van de kruisen passeren we kleine dorpen, mooie uitzichten vanaf het plateau. Als laatste bezoeken we de Amerikaanse erebegraafplaats. 8301 witte kruisen. Zo indrukwekkend.

Soldaten die hun leven hebben gegeven in WOII voor de bevrijding van NL en die zijn gesneuveld in de opmars naar Berlijn, althans deze ruim 8000. 10.000 stoffelijke overschoten zijn na de oorlog naar de VS gebracht. En bij een aantal staan een vaas met bloemen. Ik zie een oude man met zijn kleinzoon lopen naar een specifiek kruis om bloemen neer te leggen, een ouder echtpaar prevelt een gebed bij een ander kruis. Ze hebben waarschijnlijk die graven geadopteerd. Alle graven zijn dat. Jonge mensen die sneuvelen voor een ideaal. Mijn gedachten dwalen naar de jongeren van Myanmar, Palestijnse jongeren, kinderen in Jemen, Tigreeërs in Ethiopië, Syriërs etc.... zoveel verlangen, zoveel geweld, zoveel verdriet. Al snel zijn mijn gedachten weer op de begraafplaats die over 10 minuten zijn deuren sluit. https://youtu.be/k6UcGQ-7mSU Terug naar mijn vredige leventje. Ongemakkelijk fiets ik de begraafplaats af op weg naar een supermarkt.

Vrijdag 28 mei: ZON!!! Voor het eerst eet ik buiten mijn ontbijt. Genieten. Vandaag volgen we een

Mountainbikeroute voor beginners. Veelal zand, grindpaden tussen de weilanden. Af en toe een modderpad door het bos op een flinke helling. Door de vele regen van de afgelopen weken lijkt het eerder een rivierbedding en daardoor echt geen beginnersroute. Op een moment heeft de route een trapje naar een brug en daarna een smal pad langs een riviertje dat 1 meter lager ligt en aan de andere kant prikkeldraad. Dat stuk bekijken we eerst lopend en dan besluiten we dat we dat wel kunnen. Het is anders dan fietsen omdat je ogen bijna de hele tijd op het pad gericht zijn. Je moet gewoon stoppen om de omgeving te zien. Video Limburg Heuvelland: https://youtu.be/FD5nAcD2zo4

En de hele dag met zon - dit lijkt op vakantie ;). We eten op het terras met vrienden in de zon in een T-shirt. En dan fietsen poetsen want overal zit opgedroogde modder.

Zaterdag 29 mei: Helaas de camping zit vol dus weer verkassen. We rijden richting Dordrecht en als we letterlijk voor de poort staat, komt het slechte nieuws dat we al verwachtten. Het gaat slecht met mijn schoonvader. Dus we draaien om en rijden naar Ede. En sindsdien wordt er gewaakt...

Wachten, waken en afscheid nemen

Ede, 29 mei - 8 juni 2021

Mijn schoonvader, ik noemde hem pa, overleed woensdagavond 2 juni. Vijf dagen wachten en waken door Wil René, zijn moeder en zussen. Ik wachtte op de camping in Lunteren waar ze een reserveplekje voor ons

hadden want eigenlijk was de camping vol. Kwartier fietsen dus dicht bij genoeg om snel bij het sterfbed te zijn. Af en toe fietsten we een stukje door de Veluwe. Het is immers prachtig weer geworden. Even uitwaaien. We filmen vooral natuur. Mooie bossen, een vennetje, schapen, de hei maar ook torren, bomen. De hei blijkt niet alleen het terrein van schapen maar deze week ook van militairen. Met volle bepakking rennen soldaten over de hei. Legertrucks crossen over de zandpaden en een zware legerhelikopter zigzagt laag over de hei. Dat is natuurlijk tof om te filmen. Maar als Wil René zijn drone laat opstijgen krijgt hij een waarschuwing. Military zone - *drone will land in 90 seconds*.... Er zijn kaarten waarop staat waar je niet met je drone mag filmen (vliegvelden bijvoorbeeld) maar dat ze zo kunnen ingrijpen, hebben we nog niet meegemaakt. Even verderop staan schapen midden op de hei maar ook die vallen vandaag ook onder staatsgeheim.

Vrijdag verkassen we omdat zelfs het reserveplekje op de camping in Lunteren gereserveerd is. We mogen ook op de parkeerplaats staan maar nu pa overleden is, is de afstand minder belangrijk. We gaan naar een camping net ten zuiden van Ede vlakbij de hei, midden in het bos. Een recreatiepark met veel stacaravans en huisjes, dus ik vrees de anonieme massale sfeer. Maar het kampeergedeelte op het recreatiepark blijken twee kleine veldjes te zijn omzoomd met hoge bomen en struiken, veel beter dan ik verwacht had. De reputatie van de camping is minder positief, crimineel geld dat witgewassen wordt, illegale bewoning, bomen die zonder vergunning gepakt worden. Die informatie fluistert Jet me toe als we koffiedrinken op een Bennekoms terras.

Nu de voorbereidingen van het afscheid zijn begonnen en pa ligt opgebaard in de woonkamer, kan ik me nuttig maken. Veel vrienden, buren en familie komen langs op afspraak (ja het is nog steeds

Corona). Dus ik zet koffie en ondertussen verzamel ik foto's en input voor het levensverhaal. Maandag nemen we afscheid van pa in een klein gezelschap wat heel fijn is, er wordt zelfs af en toe gelachen om de anekdotes die worden verteld. Na de koffie en de borrel reizen we naar Breukelen zodat Wil René zijn tweede prik kan halen. Het buitenland lonkt steeds harder.

We vinden een camperplek bij de haven van IJsselstein want morgen brengt de camper een bezoek aan zijn dealer om wat kleine reparaties te doen (de lekkende kraan wordt eindelijke vervangen). Wij fietsen naar onze fietsdealers voor een beurt en gaan dan op bezoek in ons eigen huis waar goede wifi is. We gaan een gefilmd bedankje maken voor alle betrokkenen bij

het afscheid. Kleinkinderen hebben tijdens het afscheid gefilmd en gefotografeerd. Ruim 1,5 uur aan film en 400 foto's bladeren we door. Dit wordt wel het uitdagendste project tot nu toe en Wil zal er een paar dagen over doen voordat het af is. Ondertussen waag ik me aan het maken van een film over de Veluwe. En dat blijkt net zo'n pittige klus want 45 filmpjes met verschillende onderwerpen, verschillende soorten opnames. Hoe maak je daar een verhaal van? En het filmprogramma heb ik alleen van de zijlijn meegemaakt. Dus nu zelf aan de bak. Enfin na drie avonden is íe af. https://youtu.be/k2D8-HiHpYo Tevreden met het resultaat en klein beetje teleurgesteld omdat YouTube het resultaat verwerkt tot een mindere kwaliteit die vooral in het begin voor wazigheid zorgt.
En aan het eind van de dag rijden we naar de Achterhoek.

Achterhoek

Zelhem, Doetinchem, Garderen 8 - 12 juni 2021

Eerst bellen of er plek is. Het begint een gewoonte te worden die we niet gewend zijn maar het is nodig. Dus we bellen weer rond terwijl we een boterham eten langs de A12 voorbij Arnhem. Het is al eind van de middag maar na een paar telefoontjes is er plek op een boerencamping in de buurt van Zelhem tot zaterdag. Prima voor ons.

Een rechthoekig veld met 15 plekken achter een voormalige boerderij. Vader had een boerderij en daar had zoon geen zin in. Dus is hij met zijn gezin 10 jaar geleden een boerencamping begonnen. Zij werkt als apothekersassistent en hij doet de camping en voert de pinken van de buurman die in de stal staan. Als ze oud genoeg zijn gaan ze naar de boer, die weer hun land gebruikt voor gras. "*Zo doen we dat hier*", zegt de campingboer. Zijn twee kinderen houden een watergevecht met een "opa" van de camping. Daar kamperen er hier genoeg van.

Voor het eerst dat we onderweg zijn draaien we de luifel uit om wat schaduw te hebben. Het voelt nu echt als zomer. De ramen en deur staan open. We zitten aan de rand van het bos en horen de hele dag vogels. We fietsen een rondje door het

coulisselandschap van de achterhoek. Het verschil met het Brabantse landschap is dat het hier vooral grasland is zodat de doorkijkjes tussen de bomen verder zijn. Alle wegen zijn omzoomd met vooral eiken (nee nog geen processierups gespot). En veel van die wegen zijn onverhard. Het zijn geen bospaden maar gewoon zandwegen waar boerderijen aan liggen. De meeste hebben fietspaadjes ernaast die met steentjes verhard zijn. De zandwegen beginnen al los en stoffig te worden. De regen van de afgelopen maanden is al ver weggezakt.

We drinken koffie op stand bij kasteel Slangenburg, (in fietsbroek ;) In het koetshuis staan setjes rookstoelen. Als we in Doetinchem een hoek omfietsen herken ik een straatbeeld. Hier zijn we vorig voorjaar ook geweest. Als we dadelijk linksaf fietsen komen we bij een oud huis met prachtige rododendrons. Daarvan heb ik een foto naar ma gestuurd. En ja hoor dat klopt. Behalve dat de rododendrons nog niet zo mooi bloeien. Wil René herkent een dag later een supermarkt waar we vorig jaar zijn geweest. Daar heb ik dan geen herinnering aan. We realiseren ons dat we vorig jaar mei een rondje Nederland gefietst hebben en door dit gebied zijn gekomen.
Een dag later is het de hele dag strakblauw. We zitten vlak bij het bos. Onder de bomen is het een aangename temperatuur dus fietsen we weer een rondje. We zijn inmiddels de 2000 km gepasseerd.
We passeren Vorden waar we vaak kampeerden aan de Grasplas met pa en ma, een omgeving met herinneringen.

Op de camping zie ik een folder staan van een tentoonstelling van zandsculpturen in de tuinen van een kasteel. Boeiende combinatie. Zo'n 25 km verderop. Een goede fietsbestemming. Halverwege zoeken we een kop koffie op de fiets-tomtom. Als we er vlakbij zijn twijfelen we of het wel open is. We zien een prachtig grasveld met vijver en grote bomen en een paar tafels met stoelen - leeg. Het blijkt een theehuis te zijn. Het ziet er verlaten uit. De deur naar de mini-bieb staat open - binnen staan twee rietenstoelen in het stro met theepot op een klein tafeltje en boekenplanken aan de muur. Er staat een bord "Theehuis Busker open" We lopen voorbij de paardenstal het gladgeschoren gazon op en we lijken de eerste gasten te zijn. Wil René heeft een bel gevonden en niet lang erna, komt een jonge vrouw met de dringende vraag of we alsjeblieft nog 5 min willen wachten. Hun paard doet mee aan een wedstrijd in België en is net aan de beurt. Ze volgen het via een livestream. Ze rent terug naar binnen. Het paard heeft het foutloos gedaan en doet later vandaag mee aan ronde twee. Ze heeft geen kaart maar somt enthousiast op wat ze vandaag hebben - appeltaart met boerenjongens, worteltaart, flapjacks (iets met walnoot).

Pannenkoek, tosti, uitsmijter kan ook. Ze bakken alles zelf. Een oudere man (haar vader blijkt later) brengt een groot dienblad met boerenbondservies met lekkere gebakjes. Samen met haar broer is de jonge vrouw als tiener (letterlijk 10 jaar) met het theehuis begonnen. Het mocht als ze het maar serieus aanpakten. Nu, 13 jaar later, is het theehuis beroemd in de omgeving. Zij studeert inmiddels technische geneeskunde maar met hulp van haar ouders blijven ze het theehuis runnen. Haar vader fokte tot voor kort renpaarden. 58 jaar, zegt hij, nu alleen nog voor een paar trouwe klanten. En hij loopt met een zwarte merrie de stal uit, die doet vanmiddag in Zwolle aan een wedstrijd mee. Als je in de buurt van Geesteren bent is het zeker een aanrader - en ze schenken ook goede koffie :).

De ruim vijfentwintig zandsculpturen liggen verspreid in grote en prachtige tuinen die decennia geleden zijn aangelegd. Een combinatie van weelderige Engelse tuinen- van die kronkelpaadjes, stroompjes, doorkijkjes - gecombineerd met strakke Franse tuinen met heggetjes in patronen. En daar liggen bergen wit zand tussen die verbazingwekkend zijn omgevormd tot beelden, scènes rond het thema tijd. Vadertje tijd, uitvinder van de klok, de snelste tijd van Max Verstappen, de stad van de toekomst, oertijd, tijd is geld etc. De rode pijlen volgend heb ik één uur over de route gedaan, genoeg bankjes en genoeg schaduw
Video: https://youtu.be/eroRQB8_CLg

De Achterhoek is beroemd om zijn naboarschap alleen kun je dat moeilijk fotograferen. De campingeigenaar en zijn buurman op de foto zetten? Of de prullenbak naast het picknickbankje dat geadopteerd is? Ik kies voor een foto van het eten bij Naboar. De hoofdmaaltijd is een plank met zes gerechtjes die tussen ons in wordt gezet. Het eten mogen we delen. Datzelfde geldt voor het nagerecht. Dus op de terugweg maar een stuk mountainbike route gedaan om wat van de calorieën kwijt te raken.

Zaterdag moeten we weer opbreken, want onze plek is weer gereserveerd. Via Obelink reizen we naar Twente. Obelink is een naam in kampeerland. Het is Europa´s grootste camping- en outdoorwinkel met een winkeloppervlak van maar liefst 72.500 m2! De parkeerterreinen staat vol, vooral veel Duitsers (80%) en veel campers, caravans. Ze hebben er echt alles. En wij hebben een reparatiesetje voor onze luifel nodig. Want die kraakt, zelfs met weinig wind. Ontwerpfoutje. Dat blijkt op te lossen met kunststofstripjes. En dan meteen toiletvloeistof meenemen. Ik blijf lekker in de camper want het sjokken met mondkapje op tussen honderden winkelende mensen stoot me af. En zonder mij, kan Wil René een sprintje trekken :)

Twente

Haaksbergen, Gronau, Enschede 12 - 16 juni 2021

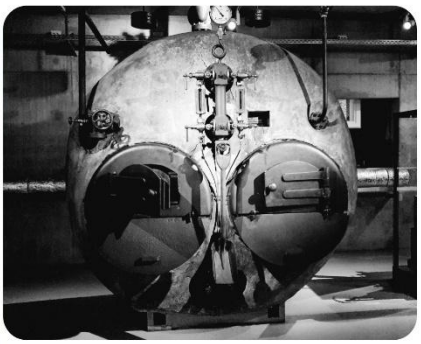

Buurse is de bestemming, een gehucht net onder Enschede. We mogen in de wei kamperen, net als 6 andere campers, maar dan is het wel vol, zegt de jonge campingeigenaar Tom (23) op z'n Twents. Hij heeft de boerencamping met 32 plaatsen dit jaar overgenomen van zijn opa en oma. Z'n jongere zus helpt 'm. Ze is bezig met HBO-V en doet vooral de maandag en de dinsdag, want Tom werkt ook nog drie dagen bij een loonvoerbedrijf. Opa was varkenshouder, maar dat was geen vetpot, dus oma ging de camping erbij doen. Langzaam verdwenen de varkens en kwamen er meer caravans. De varkensstal werd omgebouwd toiletgebouw. Dat ziet er keurig uit met grote lichte tegels. Al 15 jaar oud, zegt Tom trots. Mijn opa heeft toen goed gekozen, want bruin was in de mode. Gelukkig want nu hoef ik niks te vernieuwen. Nou ja, niks. Zondag zien we hem straatstenen in een kruiwagen in het middelste deel van de oude varkensstal brengen. Dinsdag doet opa van 76 dat. Ze willen er een winkeltje bouwen. "*De bakker wil wel het brood leveren en daarnaast gaan we vlees en eieren verkopen*." Na het theehuis weer een broer en zus die samen ondernemen. Prachtig.

Er loopt hier een prachtige mountainbikeroute vlakbij, maar omdat het vandaag zondag is (dus kans op veel bikers) besluiten we naar Enschede en Gronau te fietsen. Binnen 200 meter hebben we al 10 bikers gezien en op weg naar Enschede komen we hele groepen tegen. Blij dat ik daar niet tussen fiets. Morgen mag ik het op m'n eigen tempo doen.

Enschede en Gronau zijn oude textielsteden. En ja, we steken de grens over. Nu al in twee andere landen geweest :), ondanks corona. We komen leegstaande fabrieken tegen én panden die nu helemaal hip en happening zijn. Zoals het oude polaroid fabrieksterrein. Waar ooit weverijen stonden, staat nu een talentenfabriek (performance factory) met een hippe foodhal, sport, cultuur en bedrijfjes. En de doorstart van Polaroid is in een van de gebouwen gevestigd. We fietsen door Roombeek, waar in de oude textielfabriek het Roozendaal de Museumfabriek staat. De gastrobistro daar is trouwens top, voor als je inde buurt moet zijn. Het museum is open. Geen idee wat we ons bij dit museum moeten voorstellen. De mevrouw achter de kassa zegt dat we wel online tickets moeten kopen. Ze hebben onze adresgegevens nodig èn de belofte dat we ons aan de coronamaatregelen houden. Dat is niet zo moeilijk, aangezien we de enige bezoekers zijn. Het is een verwarrend museum, een rariteitenkabinet. Er staan opgezette dieren, een complete oude schuur met inboedel, het eerste vliegtuig van de gebroeders Wright hangt aan de zolder, filmpjes over de vuurwerkramp en uiteraard de historie van weefgetouwen. Pas als een medewerker uitlegt dat het museum een fusie is van 3 musea (textiel, natuur en heemkunde) snappen we de diversiteit aan onderwerpen.
Wil René maakt een video over deze dag met het EK voetbal als metafoor:
https://youtu.be/RwE2pDeDfu0

Vandaag mountainbiken. Een route van ruim 50 km, die bestaat uit verschillende parcoursen die verbonden zijn door onverharde en verharde wegen. En na zo'n parcours, ben je blij dat je even je handen kunt ontspannen en om je heen kunt kijken i.p.v. naar de grond. Als er een gorilla naast het pad had gestaan, had ik 'm waarschijnlijk niet gezien. Dit is waarschijnlijk het meest romantische pad tot nu toe. Regelmatig cirkel je rond rododendrons en onder oude eiken en beuken. Dat neemt niet weg, dat het af en toe verraderlijk is. Fiets je ineens op een smal paadje op een helling met een

beekje onder je, of over gammele bruggetjes die met kippengaas bij elkaar gehouden worden. Althans zo lijkt het. Dat kippengaas zorgt ervoor dat het hout stroef blijft, en je niet uitglijdt. Eén keer duikt het pad 2 meter steil naar benden en direct 2,5 meter omhoog tegen een houten vlonder. Die hebben we geen van beide gehaald. We hebben het lef niet. Je ziet niet wat er achter die heuvel zit. Gaat het daar weer steil naar beneden, een jump? Je zigzagt tussen de bomen door en soms is het zo smal dat je toch even afremt om te kijken of je stuur wel tussen de bomen doorpast. Of het pad loopt tussen varens zodat je pas op het laatste moment ziet dat er een bocht komt. En bij het losse zand slipt je achterwiel af en toe weg. Maar tot nu toe ben ik overeind gebleven. De route kruist ook het natuurgebied het Buursezand en komt langs twee watermolens. Een staat in Duitsland met een Biergarten. Prima stopplaats onder de bomen in de schaduw. Het was warm vandaag. Het is nu nog 26 graden en het is al half tien 's avonds.

Sentimental journey zou een goede titel zijn voor vandaag. Ik ga kijken naar de plek waar ik bijna drie jaar geleden mijn heup brak. Demonstratief remt Wil René af en maakt heel voorzichtig de bocht.

Hier was het. Ik herken het eigenlijk niet, de jonge maisplanten hebben een deel van de grond in gebruik. “*Maar hier lag je ongeveer en die politieagent zat daar achter je*.” Op dat moment komen twee oudere mannen de bocht uit en de voorste schuift van de weg in het losse zand. Hij weet zich met een been op het asfalt overeind te houden. Zo moet het dus gegaan zijn, alleen was er meer los zand en het lag hoger dan de weg. Tjonge, ik weet nog dat ik er zat, en nog niets door had. Gewoon uitgegleden. Even wachten, even op adem komen. Ik kan zo weer verder. Totdat ik na 15 minuten nog steeds geen gevoel in mijn voet had, toen ging Wil René 112 bellen. Het blijft gek dat zo'n klein incident zulke gevolgen heeft gehad. "*Nou je fietst er niet minder voorzichtig door*" zegt Wil. Hij is twee jaar geleden met zijn fiets van een talud gevallen, zijn ribben gekneusd en met veel schaafwonden. Sindsdien fietst hij met wat minder bravoure. Het verschil is dat hij bewust meemaakte dat hij zijn fiets niet kon houden en viel. Ik was me van geen kwaad bewust...

Later die dag complimenteert een voorbijgangster ons met onze helmen. Heel goed. Ze werkt in het revalidatiecentrum en gisteren is er weer iemand met een hersenletsel binnengebracht. Die is met een elektrische fiets gevallen. “Iedere maand krijgen we er wel een binnen.” Ze is voorstander van de helmplicht. We fietsen langs de camping waar we toen stonden en waarvandaan Wil René 4 dagen lang naar het ziekenhuis in Enschede op en neer racete. We fietsen door naar de TU waar Wil René heeft gestudeerd. Uiteraard is de campus erg veranderd in de afgelopen 35 jaar. Het gebouw waar Natuurkunde zat, is afgebroken. Maar er lopen nog steeds studenten, met kratje bier. Dus zoveel is er nou ook weer niet veranderd. Maar daar kwamen we niet voor. Het is de enige plek in Enschede waar een Starbucks zit en daar kan ik gemalen koffie kopen die ik zo lekker vind ;). We hebben heel Enschede in twee dagen doorkruist. Wil heeft meer gezien van de stad dan toen hij er vijf jaar woonde. Hij leefde op de campus en af en toe in het centrum voor de kroeg. "*Wat leefde ik toen in een bubbel*".

In het natuurfilmpje van de Veluwe, zie je een meikever die een beetje dom is. Nou dat zijn ze echt. We zitten onder een grote eik en hier vallen de meikevers uit de boom (ze eten graag eikenblaadjes). Het zijn slechte vliegers. Dus ze laten zich min of meer vallen. Door hun hard schild kunnen ze wel tegen een stootje. Alleen als je op de weg valt, word je overreden. Overal zie je de platte "eikels" liggen. Vanmorgen viel

er een op de tafel. Hij heeft een half uur liggen spartelen maar kon niet op zijn pootjes komen. Ik geef ‘m een takje. Dan draait hij zich zo om en fladdert weg. Dan valt ‘ie in het gras en hangt hij een tijd ondersteboven aan een stengel. Rare jongens die meikevers.

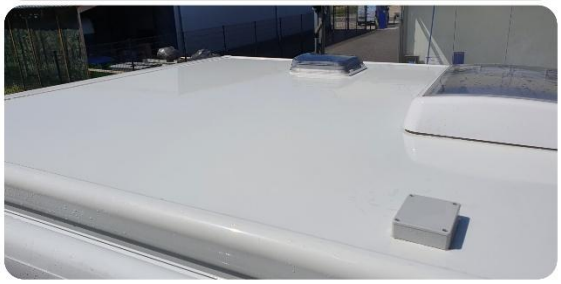
Vandaag reizen we verder naar Drenthe, waar we tropische dagen gaan beleven, als ik de weersvoorspellingen mag geloven.

Reestdal en verder

De Wijk, Meppel, Bennekom, Sittard 16-24 juni 2021

Lang leve internet. Steeds meer campings hebben de reservering online gezet zodat je snel kunt zien of er plek is. De laatste campingeigenaren vertelden dat ze wel dertig telefoontjes per dag kregen met de vraag of ze nog plek hebben. (Nee, dus). Ze hebben dan ook geen online boekingssysteem. Als je dan een camping met plek ziet, juich je soms te vroeg. De camping heeft dan in die periode wel plaatsen beschikbaar maar allemaal verschillende. Van eentje kreeg ik het antwoord terug: "Van woensdag 16 tot vrijdag 18 juni heb ik volgende plekken vrij: 55, 60, 61, 63 en 75. Van vrijdag op zaterdag is plek 36 nog vrij. Van zaterdag op zondag is plek 62 nog vrij.". Nou is dat verkassen niet zo'n probleem. Het is nadeel is het wachten (tot uiterlijk 12 uur) op het vertrek van de kampeerder van de beoogde plek. Dus ga je af en toe kijken of ze al weg zijn. Want hoe eerder, hoe meer wij die dag nog kunnen fietsen. Dit keer zocht ik niet alleen op beschikbaarheid en kleine camping, maar vooral op zwembad. Gezien de tropische temperaturen. En zo kwamen we hier waar nog wel plek is (niet heel gek want de A28 naar Emmen ligt hier vlak achter), maar het weekend inmiddels ook weer bezet is.

Voordat we de camping opreden heb ik onderweg via internet een wasstraat gezocht langs de route. En eentje met een bordes zodat we de camper van 3 meter hoog, weer eens kunnen wassen. Nodig? Ja, want onder bomen staan, betekent ook vogelpoep. En dat bijt zich goed vast. En nee, poetsen is beslist geen hobby van me. De keramische coating die mijn zwager op de camper heeft gezet, zorgt dat het wel makkelijk schoon wordt. En de modder spoelt er grotendeels af met een regenbui. Dus nu even tijd voor een reclameboodschap: Bootzo. Ze poetsen vooral boten, maar ook campers, caravans en auto's. www.bootzo.nl

En dat bordes? Een goed alternatief voor een keukentrapje. Wel moet je de auto regelmatig verplaatsen want dat bordes heeft niet de flexibiliteit van een keukentrapje. En toch balanceren we op het rek om het hele dak te poetsen. Het bordes is meer gericht op caravans en busjes :). Het is midden op de dag dat we op het industrieterrein staan te wassen, vol in de zon. Ik voelt me nek ter

plekke verbranden. Ineens bedenk ik: ik heb nog ergens zo'n nekdoek die wielrenners gebruiken. Nooit gebruikt - het staat ook voor geen meter - maar effectief! Die gaat achter in mijn fietstas.

En na het poetsen zo'n zin in ijskoffie, dus google ik ijskoffie en Vroomshoop (daar is de wasplaats) en er komt een lunchroom tevoorschijn op het naastliggende industrieterrein. Met gefronste wenkbrauwen rijden we er heen. Het blijkt zo'n typisch fabriekspand met geribbeld metaal waar ze een front van een soort Amerikaanse ranch hebben voorgezet. Gekke plek maar hele goede ijskoffie.

Aangekomen op de camping springen we meteen in het zwembad. En daarna maar weer eens een wasje doen.

Het belooft een hete dag te worden. We besluiten naar het Spaarbankbos te gaan waar ze een kunstroute hebben gemaakt. Een wandeling van 1,5 km waar bijzondere, gekke, grappige dingen tussen de bomen staan, hangen en liggen. Zelfs in het bos voel je de warme wind. Bij Dwingelderveld woont Eva in een klein huisje, heeft ze me vertelt. Na wat zoeken vinden we het, inderdaad midden in het bos en heel schattig. Maar Eva is niet thuis, die is net een Coronaprik gaan halen en moet daarna nog aan online aan de slag. En morgen gaat ze een weekend weg. Tja, dat is het risico als je op de bonnefooi bij mensen langsgaat.

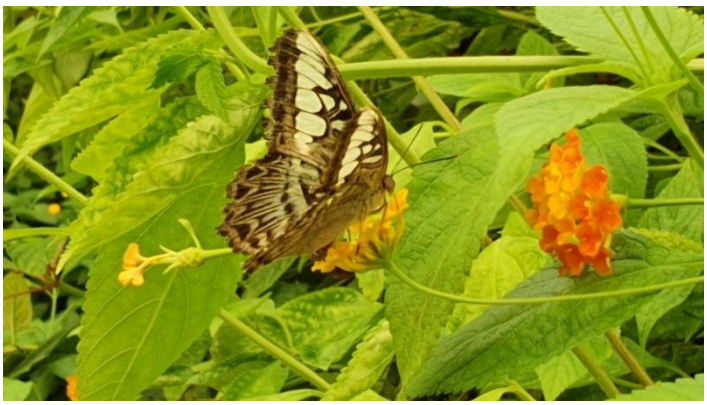
Ondertussen wordt het zwembad op een camping steeds aanlokkelijker. 's Avonds gaan we weer op campingjacht in de buurt van Ede want als ik woensdag mijn 2e prik heb, zakken we af naar het Zuiden - over de grens en als het goed gaat, blijven we drie maanden weg. Dus nog even bij familie op bezoek. Na tien telefoontjes en tien keer "*sorry - we zitten vol*" te hebben gehoord, boek ik maar weer bij de Dikkenberg, dat kampeerveldje tussen de stacaravans en huisjes in Bennekom. Uiteraard

is daar nog plaats zat. Beetje chagrijnig ben ik ervan. Dat ik het ver van tevoren moet bepalen en als ik het dan doe, zit het nog vol grrrrr.

Als ik aan Drenthe denk, denk ik aan.... precies, hunebedden. Dus fietsen we vandaag naar Havelte waar er twee liggen. Toch wel inventief, onze voorouders. Want zo'n steen til je niet ff op en vind je ook niet allemaal op een plek. Wil René maakt een video: https://youtu.be/u7x2DOYl5fI . Vlak bij de hunebedden is ook een MTB-route rond een kazerne. Helaas een saaie route. Saai in de zin van vooral

stuiteren, weinig hoogteverschillen, gering aantal bochten. Misschien ligt het beste deel vandaag op het oefenterrein. Er is namelijk een deel dat alleen in het weekend te rijden is, want doordeweeks oefent defensie hier. We stoppen nog bij een Vlindertuin. Bij de kassa waarschuwt de jongen vriendelijk dat het erg warm is binnen, tropisch vochtig. Dat weet ik wel, want ik ben wel vaker in een vlindertuin geweest. Maar de vochtige hitte slaat me werkelijk in het gezicht. Mijn bril beslaat en de warme lucht is lastig inademen. Na 10 minuten meldt Wil René dat hij wel bij de kassa wacht. Ondanks een koude ventilator druipt het zweet me na 15 minuten over mijn hele lijf. De vlinderkas lijkt meer op een Turks stoombad. Ik loop langzaam terwijl de vlinders om me heen fladderen. Die lijken zich hier wel senang te voelen. Nou ik niet. Na 20 minuten blaas ik de aftocht.

We gaan via Meppel terug naar de camping want rond 7 uur voorspellen ze regen en onweer. In Meppel strijken we neer bij villa Kalkoven. Een restaurant in en rondom drie oude kalkovens met een terras aan het water. Met een zacht briesje, borrelplank en een frisje is het er heerlijk toeven. Heb nog even aan een

koud glas wijn of bier gedacht maar dat gaat zo in mijn benen zitten en dan zijn die laatste 15 km zo zwaar.

Als we een paar kilometer voorbij Meppel zijn, zien we ineens zo'n 20 ooievaars scharrelen in de wei. En grappig genoeg staan er ook veel zwart witte koeien. Alsof ze zo gematcht zijn. We zitten vlak bij een ooievaarsbroedstation. Vanwege corona gesloten maar achter het hek staan, vliegen, klepperen er tientallen. De broeierige dag eindigt met onweer en een aantal fikse regenbuien. Die de

temperatuur tot 24 graden laten zakken. Althans binnen want de buitenthermometer heeft het gisteren begeven. Te warm geworden misschien? Vanmorgen om 6 uur wees hij nog 32 graden aan en daar lijkt geen verandering in komen.

We kamperen in het dal van de Reest. Een kronkelend riviertje op de grens van Overijssel en Drenthe. En door die ligging kronkelt het nog altijd. De beide provincies wilden de Reest kanaliseren maar konden het niet eens worden over hoe dan de grens moest lopen, en dus is het nooit gebeurd. En dat levert een mooi natuurgebied op. Zeker voor wandelaars want fietsend zie je er weinig van, tenzij je een drone hebt. https://youtu.be/6hUhpX2b2Lo

Wel zien we gele vogeltjes formaat huismus. Via internet weten we dat het sijsjes zijn. En vooral veel ooievaars. In weilanden, op palen, en ook op schoorstenen. Als we op een terras een kop soep eten horen we weer het geklepper van een ooievaar. Best dichtbij maar we kunnen geen nest ontdekken. Vast achter de boerderij aan de overkant. Als we wegfietsen ontdekken we op de schoorsteen van het restaurant het nest zit. Heel dichtbij dus. We volgen het riviertje naar Meppel. Een leuk stadje met veel oude pandjes.

Zondag 20e gaan we weer een paar dagen naar Ede. Nog een keer familie zien voordat we via Limburg de grens over steken voor 3 maanden ver weg zijn. Met Julia gaan we Koreaans BBQ-en en Aziatische tapas eten. @Jet dank voor de tip het was heerlijk tafelen. Niet alleen lekker maar ook hilarisch want eten met stokjes heb ik nog steeds niet goed onder de knie. Maar het is me af en toe gelukt. En verder mag ik met m'n handen eten. De traditie is dat je je stukje vlees met saus in een slablaadje wikkelt. Dus ik heb redelijk veel sla op ;). Wil René heeft snel een vork geregeld. Julia is degene die nog het beste met die stokjes haar eten naar binnen krijgt.

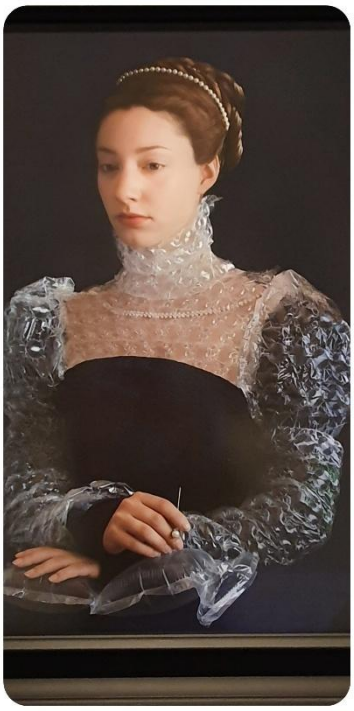

Vandaag wilden we gaan fietsen maar het regent zoals in heel Nederland. Dus tijd om filmpjes af te maken, bedankkaartje te maken. Morgen gaan we met Wil zijn moeder, zussen en zwagers eten. We nemen afscheid van Wil René z'n familie met het eten van Indiase Thali en enorme ijsjes als toetjes. Voor het eerst maakt de ijssalon doggy bags.

Woensdag eind van de middag rijden we naar Venlo voor mijn tweede spuit. We hebben nog een camping tussen Sittard en Geleen geregeld. Ik ben benieuwd naar die oude mijnwerkerssteden die tegenwoordig één gemeente vormen. We fietsen als eerste door Geleen wat werkelijk een hele sombere stad is. Het grijze weer helpt ook niet. Maar het nodigt niet uit om zelfs maar koffie te drinken. We fietsen door naar Sweikhuizen en halverwege de helling eten we daar 'n kop soep bij het beeld van de markante dorpspastoor Emile Thissen. Op het plateau ziet Wil ineens in de verte een Zeppelin. Terwijl ik snel een foto maak voordat die achter de bomen verdwijnt, haalt Wil z'n drone tevoorschijn. Maar tegen de tijd dat die de lucht in is, is die zeppelin nergens meer te zien. We blijven de lucht scannen op weg naar Sittard maar die blijft grijs met hier en daar een vogel. Sittard is een hele andere stad, veel levendiger, interessanter, afwisselender. Op een terras kijken we hoe de markt wordt afgebroken terwijl de terrassen zo snel mogelijk weer bezitnemen van het plein terwijl de zon af en toe door de wolken heen breekt. Langs de weg heb ik een poster zien hangen met de fascinerende kop Kunst & kunststof, ontwerpen voor een betere wereld. Het is een titel van een tentoonstelling. Uiteraard moeten we ons eerst digitaal aanmelden en wachten op bevestiging. Dat laatste slaan we over en gaan direct naar de Hogeschool, annex filmhuis,

annex museum. De tentoonstelling laat werken zien van jonge kunstenaars die plastic hergebruiken of het thema agenderen. In een installatie eten meelwormen piepschuim verpakkingsmateriaal, worden vervolgens zelf verwerkt tot hamburger die verpakt zit in... jawel piepschuim. Een prachtige fotoserie van portretten van oude meesters (Van Eyck, Vermeer, Rembrandt) waar de zijde en katoenen stoffen zijn vervangen door bubbeltjesplastic en kunststof verpakkingen. We hadden aanvankelijk gedacht nog een paar dagen te blijven maar het buitenland lonkt. We twijfelen tussen Duitsland en Frankrijk. We overwegen zelfs te tossen. Maar we kiezen voor het ongedwongen Frankrijk waar we zuidelijk willen afzakken. Maar eerst maar eens de grens over....

EUROPA 25 juni – 1 oktober 2021(Corona)

Fietsen in de Vogezen en langs de Moezel

Épinal, Frankrijk 25-28 juni 2021

Niet een maar drie grenzen. Eerst naar België waar we dwars door Luik langs de Maas rijden, dan via Luxemburg om te tanken (scheelt toch weer 20 cent de liter). Om vervolgens Frankrijk in te rijden. We zijn onderweg niet de enige Hollanders, al neemt het aantal zienderogen af als we Nancy passeren. Het zijn meer Belgen die ons met wielrenfietsen passeren. Op weg naar de tour?

We zijn voor ons doen vroeg vertrokken (9 uur) en zijn het om 14 uur wel zat. Het wordt de stadscamping van Épinal. Uiteraard reserveren we niet en er is ook plek zat. Er staan vooral Nederlandse campers. Vanavond fietsen we naar het centrum om lekker te gaan eten. We vieren dat we alweer 10 jaar getrouwd zijn. Toen kampeerden we met veel mensen het weekend in Millingen aan de Rijn. Mooie herinneringen. En dat we elkaar komende maand, 29 jaar geleden, leerden kennen .... op vakantie. Alsof ze daarboven, ons een mooie avond willen bezorgen: de zon schijnt op het terras van het restaurant dat we gekozen hebben. Wel een beetje drukke weg maar de eigenaresse zegt dat dat over enkele minuten stopt. Vreemd kijken we haar aan. Op de weg langs de Moezel staan de auto's bumper aan bumper. En dan loopt ze naar buiten en zet een hek op de weg. Later ontdekken we dat de hele binnenstad met hekken om 19 uur autovrij is gemaakt. Het eten is heerlijk: courgetteflan met geitenkaassaus en Parmezaanse koekjes vooraf, kalfsvlees met bietenpuree en gebakken gnocchi en citroentaartje met basilicumslagroom toe. Voor Wil mag het simpeler: keuze van de slager met friet en chocolade dessert. Hij neemt het verse stokbrood wel als voorafje. Als de zon achter de wolken schuift, koelt het ook snel af.

We fietsen nog door de stad. Wil René vraagt een politieagent of hij een ijssalon weet. In Pink-Panter-Engels wijst hij ons de weg. Hij vraagt niet of we wel ingeënt zijn, noch of we een negatieve PCR test hebben of een ingevulde verklaring op erewoord (engagement-sur-l-honneur). En zo komen we bij een winkelstraatfeest terecht. Lijndansende oma's en een opa in het midden. Overal biertafels. Giechelende jonge meiden staan te wachten tot ze hun zomerjurken mogen showen en verderop staan kinderen met badjassen die waarschijnlijk de badkleding uit de winkel mogen tonen. Het is een vrolijke boel en slechts het sporadische mondkapje doet je herinneren aan Corona.

De stadscamping van Épinal ligt dicht bij de snelweg naar het Zuiden. Dat betekent dat veel vakantiegangers (vooral Nederlanders) het als doorreiscamping gebruiken en er alleen slapen. De camping speelt er ook handig op in door pizza's te verkopen op het terras. En ze spelen in op de groeiende trend van campers. De camping was oorspronkelijk groter. De helft zit nu achter een hek en is een geasfalteerde camperplek geworden. Wat inhoudt dat je tegen een gering tarief kunt overnachten (12 euro en de slagboom van het terrein gaat open). Er is elektriciteit, je kunt je camper lozen en tegen betaling water tappen. Fransen zetten veel vaker hun camper op zo'n plek. De kwaliteit verschilt per plek. Het kan een parkeerplaats zijn bij een haven of een stadion. Soms met toilet en douche, soms met waterpunt, soms elektriciteit. En het tarief verschilt van een paar euro tot bijna 20 euro. Wij gebruiken die eigenlijk zelden. We hebben wel eens bij een pretpark op de parkeerplaats overnacht om er 's morgensvroeg als eerste in te kunnen. Wij staan liever op een camping waar je gras voor je deur hebt, een douche is, toezicht op je spullen als je een dag gaat fietsen. En je zit niet met je stoel op straat (soms letterlijk). Het voelt gewoon relaxter. En die doorreizigers zien niet wat een prachtig gebied en een leuk stadje aan de Moezel dit is.

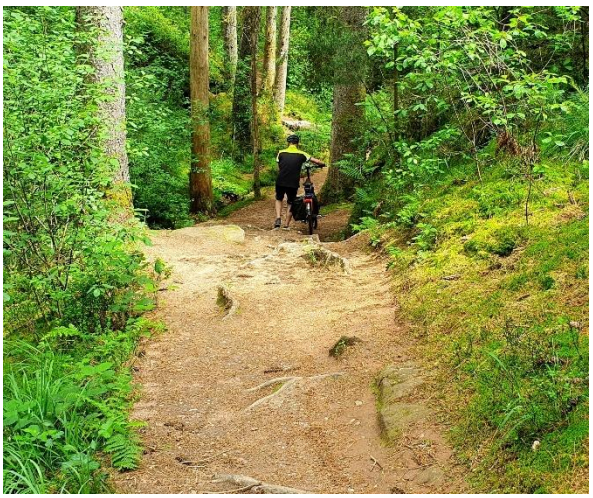
Zaterdag volgen we een mountainbikeroute die we op internet hebben gevonden en die door de uitgebreide bossen (Vogezen) aan de oostkant liggen. We fietsen over steenachtige paden, die gebruikt worden voor bosbouw, en doordat het heuvelachtig is, fietst het zwaarder. Na een uur zegt de route dat we rechtdoor moeten, maar het pad ziet er nauwelijks gebruikt uit. We fietsen een stukje totdat het pad gewoon stopt. We fietsen terug en nemen een ander pad dat dezelfde richting in gaat. We moeten nl. naar een

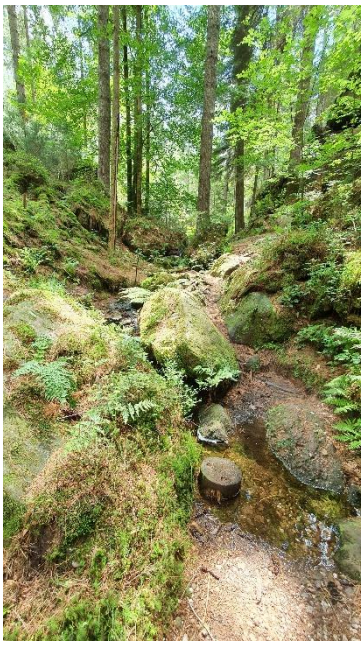

tunneltje onder de snelweg door. Dat pad heeft last gehad van veel regen, het wordt steeds modderiger. Gelukkig gaat het bergafwaarts, en is het een beetje glibberen. Tot we bij een grote modderplas komen waarvan we de bodem niet kunnen zien. We sleuren onze fietsen door de modder terwijl we met onze voeten op de helling tussen de bomen en struiken onze weg vinden. Dat wordt straks fietsen wassen. Een eind verderop komen we borden tegen die waarschuwen voor schoten en daarmee risico op dood. We hadden bij de route wel gelezen dat er mogelijk militair gebied was, maar via de kaarten van de drone konden we geen defensieterrein vinden. Wat hier dan precies aan de hand is, blijft onduidelijk, maar aangezien het zaterdag is en op het bord staat dat het risico alleen van maandag tot vrijdag is, fietsen we gewoon het gebied in. Het zijn lange brede paden waar bosmachines doorheen kunnen. Het is een donker dennenwoud waar zelfs vogels maar af en toe fluiten. Verder is het er heel stil. Na een tijdje steken we een drukke weg over en rijden het volgende bos in. Daar zien we bordjes Grands Douglas. Als onze route afwijkt besluiten we de 300 mtr door te fietsen en zien we een aantal hele grote sparren waarvan de stammen oprijzen en als je je hoofd in je nek legt, zie je dat er ook nog groene naalden aan zitten. Onze fiets-tomtom past de route aan en we volgen fietsend het wandelpad naar de rotsen van Charlot. Pittig door de vele boomwortels. Het groene mos en het gefilterde licht maken het ook prachtig. Bij de rotsen stroomt een beekje. Daar zien we het mountainbike-teken (driehoekje met 2 rondjes er onder) dus volgen? We lopen een stukje de route, want er liggen boomstammetjes om over het beekje te gaan en verderop nog een keer. En dan zien we alleen nog maar rotsblokken waar de route blijkbaar overheen gaat. Nou dat gaat ons te ver. Die zware elektrische fietsen (ruim 25 kg) neem je ook niet even op je nek. Dus gaan we wandelend en fietsend terug naar de grote sparren en terug naar de oorspronkelijke route. Na ruim 30 km, 300 meter stijgen en evenveel dalen, komen we terug op de camping.

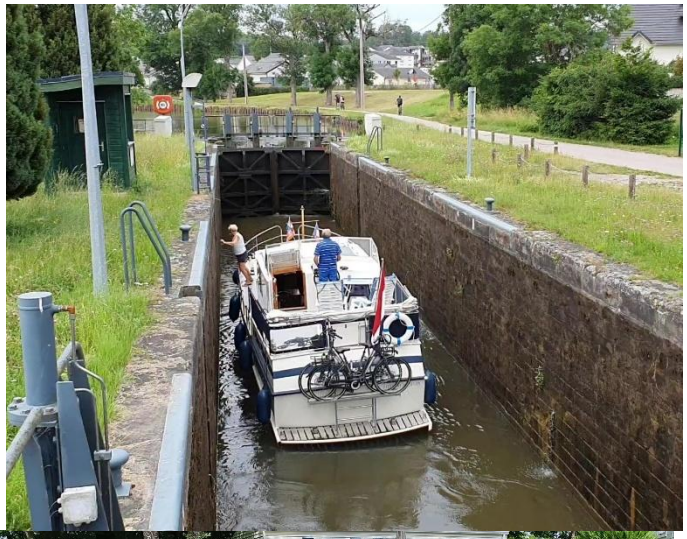
Na de fietswasbeurt, ploffen we op onze stoelen. Een ding is zeker. Morgen kiezen we een gewone fietsroute.

We zitten op een paar honderd meter van de ruïne van een middeleeuws kasteel, dat zo'n 75 meter hoger ligt dan de stad. De ruïne ligt in een park met boerderijdieren en speeltuin. Begin van de 19e eeuw was de Engelse landschapstuin in de mode, die bij voorkeur een ruïne had. Het is de tijd van de romantiek, Goethe. En als er geen ruïne voor handen was, dan bouwde men er gewoon een. Hier waren de resten van het kasteel de aanleiding voor een rijke bankier om in 1830 de 20 ha op te kopen, en er een romantisch park van te maken. Het uitzicht vanaf de vervallen muren is prachtig. De ligging van het kasteel is uiteraard strategisch. Niet alleen de Moezel is te bewaken, maar vanuit dit kasteel controleerde de kasteelheer destijds ook de valleien van Ambrail en Saint-Michel. Video: https://youtu.be/lxNkliGe6fY

Vandaag maken zoals gezegd een gewone fietsroute. We fietsen westelijk vanuit Épinal. Vanaf de Moezel volgen we een stukje Canal de l'Est naar het stuwmeer van Bouzey. Dat kanaal, dat eind 19e eeuw is gegraven, loopt van de Maas naar Lyon. Dat is ook de eindbestemming van de boot

Frya. De Nederlandse eigenaren moeten daarvoor alleen in de komende twee kilometer nog 10 sluizen passeren om 30 meter te stijgen. Ze zijn per sluis zo'n 10 minuten bezig, dus die zijn nog een tijdje zoet. De omgeving van het kanaal na de sluizen, zijn vooral bomen en hier en daar een brug, niet heel prachtig. Het is een vorm van slow-reizen met weinig ruimte voor improvisatie lijkt me. Niet mijn ideaal. Als we in de buurt van het stuwmeer zijn gaan wij een hapje eten terwijl de Frya waarschijnlijk met de 5e sluis bezig is. Het stuwmeer zal normaal een toeristische omgeving zijn met campings en verhuur van fietsen, kano's en boten maar het seizoen is nog niet begonnen. We zijn de enige niet frans-sprekenden op het verder volle terras. We fietsen een stuk om het meer en gaan dan via asfaltweggetjes door de heuvels terug naar Épinal. Video Canal de l'Ést: https://youtu.be/bZYU3KW47zg

We gaan op zoek naar een sterke gratis wifi want die heeft de camping niet. Het uploaden van het filmpje over Épinal duurde zo'n 6 uur. En we willen graag Formule 1 zien. De gemeente heeft free wifi points maar op het eerst plein is dat punt niet de vinden. Op het tweede plein vind ik 'm wel, maar Wil René is al een café binnengelopen waar een tv aan staat. Of we de Grandprix mogen bekijken. Dat mag want zijn gasten zitten toch op het grote terras buiten. En zo zien we in een saaie race Verstappen winnen en hebben we toch niet gemerkt dat het ondertussen geregend heeft. De fietstocht was ongeveer even lang als gisteren maar door de kwaliteit van de weg zijn veel fitter. De komende dagen gaat het hier regenen dus tijd om verder te gaan.

Nou die regen komt 's nachts al met bakken uit de lucht. Het is grijs maar niet koud. Zo rond de 24 graden. Eind van de ochtend breken we op en rijden verder naar het zuiden, de tolweg vermijdend. Halverwege zoeken we een McDonalds op, zoals vanouds, omwille van de wifi. Het tweede filmpje wordt op YouTube gezet. Daarna regent en miezert het de hele weg. Rond 4 uur zijn we het wel zat en zoeken een camping net iets boven Bourg-en-Bresse. De vooruitzichten zijn hier nog steeds regen dus morgen zakken we verder af.

Gotische en moderne architectuur en design

Bourg-en-bresse, Saint-Étienne, Firminy Vert, Frankrijk, 28 juni - 2 juli 2021

We hebben ons oog laten vallen op Saint-Étienne dat zich afficheert met design. Slechts 140 km rijden, met een tussenstop in Lyon bij een campingwinkel. Zoals iedere morgen starten we traag. Rustig de krant lezen, nog even koffiezetten. Om half elf rijden we de camping af. Onderweg denk ik ineens aan de middagsluitingen in het zuiden. Het grijze weer maakt een siësta niet echt noodzakelijk. Toch maar even opzoeken. Verdomd de campingzaak is tussen 12 en 2 dicht. Volgens de routeplanning komen we om kwart over twaalf aan...

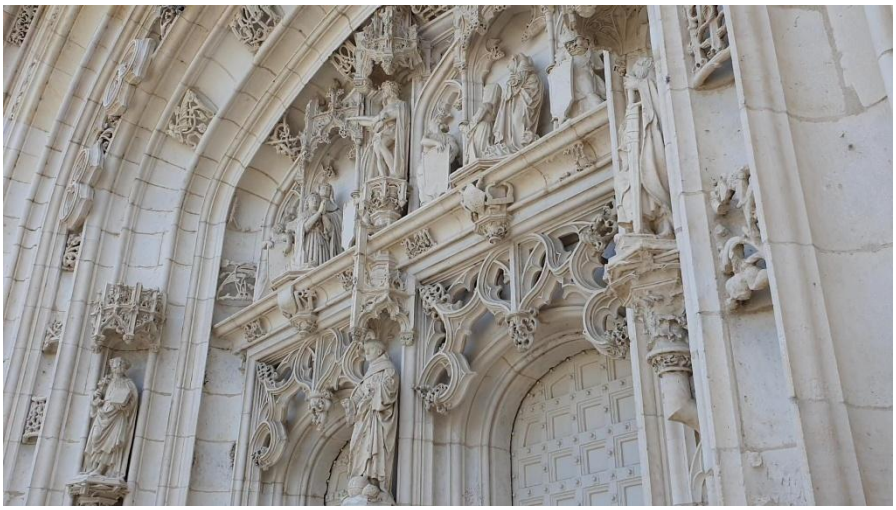
We rijden net ten oosten van Bourg-en-bresse. Ze schijnen hier een mooi klooster te hebben, zegt Wil René. Ik ben meteen voor. Het blijkt het koninklijk klooster van Brou te zijn, gebouwd in opdracht van

Margaretha van Oostenrijk (1480-1530). En ik snap dat je dan niet meteen weet wie dat is. Zij is de dochter van Margaretha van Bourgondië (ook wel vorstin van Nederland genoemd). Haar grootouders legden de basis voor Nederland. En stimuleerden Vlaamse kunst waardoor bekende meesters zoals Van Eijck groot werden. Met die achtergrond koos Margaretha voor Vlaamse bouwmeesters, beeldhouwers en schrijnwerkers om de kerk en klooster te bouwen. En daarmee staat een topstuk van de Vlaamse Gotiek in Frankrijk. Of het mooi is... dat is smaak. Ik vind het te protserig. En ook, indrukwekkend. Hoe ze in steen en hout 3D taferelen uithakten?

We doen een speed-toer want ook dit museum gaat tussen de middag dicht. Dus we staan niet stil bij de uitgebreide schilderijencollectie. Bezoeken ook niet de tentoonstelling over weelderige vrouwen en lopen alleen door de zaal met middeleeuwse serviezen en kasten om nog snel op de galerij van de kerk te komen. We zien vooral het werk van de Vlaamse bouwers.

De campingwinkel in Lyon blijkt een beperkt assortiment te hebben dus staan we zo weer buiten. Ach nooit geschoten altijd mis. We vervolgen de route naar Saint-Étienne, dat, inmiddels door de spits, deels filerijden is. De camping ligt buiten de stad en dan blijkt de weg naar de camping ontoegankelijk voor campers en caravans. Rode borden met witte streep blokkeren de route. 25% helling. We moeten 8 km omrijden om de berg via de andere kant te benaderen. Het is absoluut de moeite waard want de terrascamping geeft een prachtig uitzicht op de Loire.

We vragen de campingbaas of ze suggesties heeft om naar Saint-Étienne te fietsen. "*Nee*," zegt ze resoluut. "*Nee, daar stelen ze fietsen*." We zijn een beetje perplex. In alle grote steden gebeurt dat. We halen onze schouders op. En toch… stopt Wil René mijn dikke fietsslot in de fietstas en heb ik de criminaliteitscijfers opgezocht. Saint-Étienne heeft een hoger misdaadcijfer, meer agressie en discriminatie dan bijvoorbeeld Lyon. Saint-Étienne is een oude mijnstad. Het sluiten van de mijnen heeft hier geleid tot grote werkloosheid en armoede. Een andere bedrijfstak die hier ooit groot was en na WOII moest krimpen en later sluiten, is de wapenindustrie. We zien de armoede als we door de buitenwijken fietsen met verwaarloosde flats.

We rijden toevallig langs La Cité du Design dat is gehuisvest in een van de oude panden van wapenfabriek. Als we vragen waar we onze fietsen kunnen stallen loopt de bewaker met ons mee. Hij waarschuwt om ze goed op slot te zetten. "*Hoelang denken jullie weg te blijven*" vraagt hij bezorgt. Tja, de tijd om de tentoonstelling te zien. "*Oké, neem alles van waarde uit fietstassen mee, ook die helmen die aan het stuur hangen, want het wordt gestolen*." Toch maar goed dat we twee hangsloten

hebben meegenomen… En dat terwijl we in de stad nauwelijks fietsen zien, of misschien daarom..? Flops! Zo heet de tentoonstelling over mislukkingen in design en de waarde daarvan. Er zijn mislukte

innovaties zoals Persil – met waskracht die te sterk bleek en de kleding aantastte. Een babyvoedingsmerk die in dezelfde potjes gepureerd eten voor volwassen stopte. En daarnaast ontwerpers die zijn losgegaan in het creëren van flops. Wat te denken van krukken met wieltjes, opvouwbare ski's of laarzen met open neus. Je loopt met een glimlach rond. Een schommel waar een zaag onder zit om blokken hout door te zagen.

En dan toch nog door, naar waar ik eigenlijk heen wil, het museum of modern art. Hier is een tentoonstelling dat een overzicht geeft van interieur design. Met herkenbare oranje plastic krukjes, stoelen met metalen frame, opblaasbare stoel, van de eerste 'passevite' tot de laatste Bulthaup

keuken. De app toont een aantal korte video's van de designers en hun visie: "Design voor een gezondere mens" (Le Corbusier), "design moet simpel zijn want goedkoper" (Loewy), "design moet

het makkelijker maken” (Moulinex). Morgen heb ik zeker spierpijn, want ik heb in tijden niet zo veel gelopen in musea.

De terugtocht gaat in tegenstelling tot de heenweg vooral naar boven (van zo’n 450 meter naar bijna 700 meter in 16 kilometer). En het fietsen in de stad valt mee, ondanks dat de stad er niet of nauwelijks op is ingericht. Automobilisten passeren ons ruim terwijl wij de heuvels op en neer fietsen.

Donderdag 1 juli. We zijn op de helft. En die constatering is precies zoals het voelt. Het is niet: pas halverwege, en het is ook niet: al halverwege. We fietsen vandaag eerst naar een uitzichtpunt over de Loire, onze campingbaas had dat als alternatief voorgesteld voor de fietstocht naar Saint-Étienne. Het is vlakbij. Het punt blijkt te zijn opgedoekt, althans het is privéterrein. Als alternatief rijden we door naar Saint-Victor-sur-Loire. Een dorp dat op een rotsig schiereiland ligt. Bijna omsingeld door de Loire. Op het uiterste puntje is een klein zandstrand en daarnaast een haven voor kleine plezierjachten, een zeilschool en verhuur van kano’s en subs. Het is er druk met pootjebadende kinderen. Over een maand is er geen stoel vrij op het terras en zitten ze waarschijnlijk handdoek aan handdoek op het kleine zandstrand. Een grappig beeld trekt mijn aandacht. Het is een eerbetoon aan de inmiddels

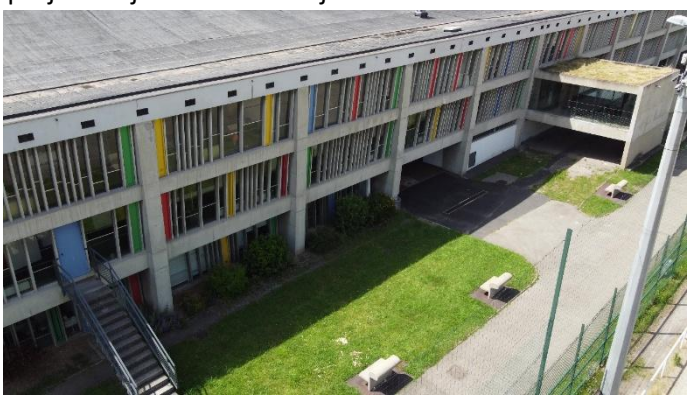

overleden koorddanser uit Saint-Étienne Henri Réchatin. Het standbeeld verwijst naar een stunt die ook op YouTube staat: https://youtu.be/zBmtz_aCxtA?si=qzAiZ-6FrksmBaEs

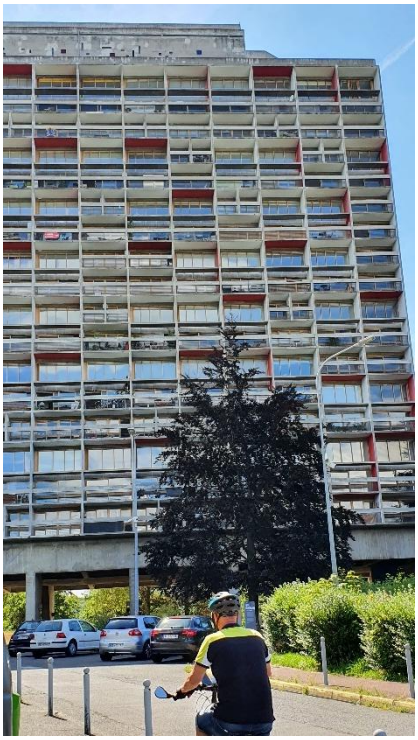
Het tweede doel voor vandaag is Firminy Vert – een stadsplan uit de jaren ’60 van de hand van de architect Le Corbusier. Mij boeit de man sinds ik in het bijvak kunstgeschiedenis, ook architectuur kreeg. En vorig jaar zag ik een documentaire over dit project. Hij boeit omdat hij een radicale andere

bouwstijl voorstond. Hij ontwikkelde principes/standaarden die de architectuur van de 20e eeuw hebben veranderd. Naast standaardisatie was hij ook een idealist die goedkope hoge-kwaliteitswoningen wilde maken, woningen die het leven makkelijker/gezonder maakten en sociale verbindingen tussen wilde stimuleren. In zijn visie waren daar drie elementen belangrijk voor: zon, ruimte, bomen. Hij oriënteert de

woningen oost-west met grote raampartijen zodat bewoners veel licht binnenkrijgen. Woningen hebben veel schuifdeuren en vides. En daken zijn leefruimtes: tuinen, theater, schoolplein waar mensen elkaar ontmoeten. Het flatgebouw dat we bekijken had dertig jaar lang een school op de bovenste verdieping. Hij heeft al zijn gebouwen op pilaren gebouwd zodat je altijd je omgeving kunt zien. In het project dat wij bekijken was het vertrekpunt 12% bebouwing en 88% groene

ruimte. Bij de flat is dat gelukt maar de rest van het gebied is wel groener maar die verhouding is in de loop der jaren niet gevolgd. Het spannende is dat hij kaal beton gebruikt. Dat materiaal is begin vorige eeuw, helemaal nieuw en daar bouwt hij kubussen/rechthoeken mee. Het contrast met de destijds gangbare klassieke woonkazernes van bakstenen met allerlei versieringen, is enorm. Nu vinden we betonnen flats en gebouwen gewoon. Sterker we vinden het vaak maar kil en koud. Toch voorkomt Le Corbusier dat, door gebruik te maken van kleur, gebogen houten en metalen elementen.

In dit project bekijken we behalve de flat, het cultureel centrum (ook van binnen), stadion, zwembad en een kerk (van binnen). Meer zien over dit project, bekijk dan de documentaire die is gemaakt door iemand die vlakbij dit project is opgegroeid. **The Le Corbusier Spirit** – trailer: https://www.youtube.com/watch?v=gGx0aQSbw6M

Als we eind van de middag weer de camping oprijden hebben we 38 kilometer in de benen waarbij we 1 km hebben geklommen en gedaald. Blij dat we morgen verder gaan en ik een dagje mag blijven zitten.

We maken een filmpje van onze dagen in Saint Etiënne. Onder het filmpje staat de muziek van Debussy, een vernieuwer van de klassieke muziek. Dat vond ik wel passend. https://youtu.be/YMsotAdxGh4

Tussen Oranje, wijngaarden, pausen en de Tour

Châteauneuf-du-Pape, Orange, Avignon, Sorgues - Frankrijk, 2-6 juli 2021

We rijden 200 km zuidelijker en de temperatuur stijgt boven de 25 graden, het landschap wordt geler. We zien de eerste zonnebloemvelden, lavendelvelden, platanen en wijngaarden. Voilà, dit is vakantie-Frankrijk :). Bij Orange doen we boodschappen en koop ik een jurk, dunne broek en een linnenhesje - geïnspireerd op de verkoopster zoals je ziet. En het Franse vakantiegevoel wordt versterkt, als we op de camping ontvangen worden door een orkest van cicaden.

Orange is een door de Romeinse veteranen gestichte stad. Althans zij noemden het Arausio, dat in de Middeleeuwen Aurengie werd en nog later Orenge of Aurenja in de lokale taal. Die romeinen bouwden er o.a. een theater en een triomfboog, die er beide nu nog staan. Het theater en de boog

overleefden de bisschoppen, de plunderingen van stammen van de Vandalen, de pest, de godsdienstoorlogen, de vele belegeringen van de koning van Frankrijk, de Franse revolutie en WOI en II. Een muur van 36 meter hoog en 103 meter breed doorstaat al die gebeurtenissen. Het is nu weliswaar een bezienswaardigheid, maar er worden nog altijd voorstellingen gemaakt. Nu bouwen ze op, voor een concert van Brahms maar over een maand draait David Guetta hier. Om het nog beter te overzien, fietsen we de 50 meter de heuvel op, waar de tribune tegenaan is

gebouwd. En daar liggen de restanten van een fort, dat maakt dat wij oranje als nationale kleur hebben. In de 16e eeuw bouwt een Nassau, die het vorstendom bezit, hier een groot fort. Zijn neef Willem de Zwijger (of beter bekend als Willem van Oranje) erft Orange (1544) en mag zich dan prins noemen. De Franse koning Lodewijk XIV belegert bij iedere oorlog tegen Nederland ook Orange (zo'n zes keer) en bij de vrede van Utrecht (1713) vervalt stad aan Frankrijk. En zoals gezegd van dat fort is weinig over, de naam en de kleur, zijn wij Nederlanders, sindsdien blijven gebruiken. Video over Orange: https://youtu.be/H77JXy7HEkw

Het gebied tussen onze camping en Orange wordt gedomineerd door wijngaarden en wijnhuizen. Zo ver ik kijken kan, zie ik druivenstokken in rijen staan. Alle grond is in gebruik voor wijn. Er staat bijna geen boom rondom de heuvel, waar Châteauneuf-du-Pape op gebouwd is. We kiezen een kortere route op de terugweg. En tja die kortere route begint wel met asfalt, maar wordt al sneller een

tractorpad. En, zoals je op de foto van wijngaarden kunt zien, liggen er kiezels en witte stenen tussen de ranken. Nou die stenen vormen het fietspad. Dus stuiterend tussen de wijngaard, zoeken we een route naar beneden. Nou sneller was het zeker niet. Châteauneuf-du-Pape is een merknaam voor wijn, eentje in het duurdere segment. Flesje kost al gauw tussen de 20 en 400 euro. Het is wat de gek ervoor over heeft. Nou ik niet.

Zondagochtend regent het. Niet hard maar genoeg om nat te worden. We stellen het plan om naar Avignon te fietsen uit tot de middag. Het aangename is dat de temperatuur zo'n 5 graden zakt, tot zo'n 25 graden. Het pausenpaleis hebben we een aantal jaren geleden bezocht. Middeleeuwse intriges met koning en pausen in de hoofdrol. Nu toeren we per fiets rustig door de stad waar de terrassen vol zitten, met zowel toeristen als lokalen. We gaan ook op zoek naar de Pont d'Avignon

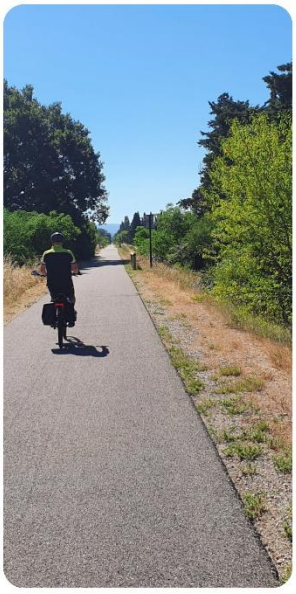

(van het liedje) en bekijken 'm vanuit de lucht. In een zijstraatje zit een Indiaas halal afhaalrestaurant die ook een paar tafeltjes heeft staan. De recensies op google zijn oké, dus eten we daar wat.

Video over Châteauneuf-du-Pape en Avignon: https://youtu.be/MBRmueBHmWo

Maandag fietsen we een rondje langs dorpen. We zijn weer op tijd vertrokken, want het kwik zal weer de 30 aantikken. De mist hangt nog over de velden, na de regen van gisteren. De dorpen hebben een kleine kern met van die nauwe gebogen straatjes, een plein voor de kerk met platanen en een bar-tabac. Op een van die pleintjes drink ik koffie en bedenk dat ik nog een spa rood voor onderweg wil. De spar zit een paar straten verder. Als ik mijn fiets voor het supermarktje parkeer en mijn rugzak uit de fietstas wil pakken, realiseer ik mij met een schok dat die nog onder het tafeltje staat. Shit! Ik race terug (als een idioot volgens Wil René). Gelukkig staat mijn tas nog onder het ronde metalen tafeltje met het lege kopje op het blad. Poeh, voor hetzelfde geld had ik het pas drie dorpen verder gemerkt.... Het aandeel wijngaarden in het landschap is kleiner geworden, er zijn meer bomen en er groeien andere gewassen. Een veld met bloeiende zonnebloemen, een akker met lavendel. Ik ruikt zeep. En aldoor de Mont Ventoux op de achtergrond. Dan komen we op een fietssnelweg naar Carpentras. Goed asfalt met "verzorgingsplaatsen (P)" en zelfs een viaduct. Alleen af en toe hinderlijke poortjes omdat er toch een gelijkvloerse kruising is. Als we op twee derde zijn, zie ik ineens een oud stationsgebouwtje en valt het kwartje. We rijden op een voormalige spoorbaan. Het volgende dorp is Sorgues. Langs de weg staan dranghekken. We stoppen om het A4-tje van de vergunning te kunnen lezen. Conclusie: overmorgen start hier de tour de France. Even verder op kan ik er niet meer om heen. Overal dranghekken, een tribune voor het oude stadhuis, foto's met oude fietshelden op muren, winkels met versierde fietsen voor hun deur, en een heus

levensgroot logo. We hebben ooit eens per ongeluk de tour gekruist. De weg was afgezet dus zijn we gaan kijken. Op het moment suprême opletten, want het peloton zoeft in een paar tellen voorbij. Eén blur. Je herkent geen enkele renner. Dus overmorgen zijn wij hier niet bij. Sterker nog we rijden zo'n 200 km oostelijk. Het departement de Vaucluse uit, de Var in.

Draguignan

Callas, Draguignan - Frankrijk, 6 - 9 juli 2021

We zitten op een grote en oude naturistencamping van 50 ha. Reserveren is zeker niet nodig. Plek zat. We kiezen een schaduwrijk plekje zodat de camper niet al te veel opwarmt. De ouderdom van camping kun je herleiden aan de caravan naast ons, waarvan de banden zijn vergaan, de rits permanent openstaat omdat ie niet meer dicht kan en de kleur van de voortent niet meer te zien is door het mos. Met 50 ha valt het bijna niet op. Gelukkig houden ze het zwembad en het sanitair goed bij. Je kunt de eerste zin ook lezen, als dat we op een camping met oude naturisten zitten. Dat is namelijk ook waar. De eigenaresse die de camping van haar ouders heeft overgenomen, brengt een bloemetje aan een trouwe gast, die vandaag 80 is geworden. De naturistencampings vergrijzen met de komst van de nieuwe preutsheid, en de opkomst van de glamping (kamperen met heel veel luxe). In Nederland zijn het merendeel van de naturistenterreinen in handen van verenigingen, waarvan de oude leden in de flowerpower-tijd kozen voor totale vrijheid. Naakt kamperen, naakt zwemmen en -zonnen was het summum. Uiteraard zeer tegen de zin van de (christelijke) overheid. Dus werd het compromis: achter gesloten deuren en op aparte stranden ver weg. Ook hier in Frankrijk. Het grote voordeel: het is er stil en er is veel ruimte. Geen rijtje caravans en tenten met heggetjes ertussen. Het grote nadeel: de rest van de wereld ligt zo

verdomde ver weg. Vandaag fietsen we naar Draguignan dat hemelsbreed minder dan 10 kilometer ver ligt. De grootte van 50 ha betekent eerst maar eens van de camping afkomen. Er zijn twee routes. De makkelijke die we gisteren hebben gereden. Makkelijk is wel relatief. Want het is 3 kilometer over een onverhard pad dat veel kuilen en losse stenen heeft. De andere route is een wandelroute en deels de “oude” route die in de loop van de jaren voor auto’s onbegaanbaar is geworden. Nou, niet alleen voor auto’s. Ook voor fietsen. Het water heeft stukken grond weggespoeld en alleen de stenen

achter gelaten. Dus moeten we stukken lopen. Naast ons zien we af en toe een grote diepte, maar het pad vraagt alle aandacht. Later zien we dat die diepte, de Gorges de Pennafort is. Zelden zo blij geweest met het zicht op een gewone asfaltweg. We fietsen met een omweg – autoluwe wegen. In dit gebied zijn meer bergen met mooie uitzichten, meer bossen en daarmee schaduw. In een dorp - bij de kerk met olijfbomen – drinken we een kop koffie bij de bar-tabac. We kruisen een fietsroute van een oude spoorbaan. Die gaan we volgen. En zo fietsen we zonder auto's verder naar beneden naar Draguignan. Het zal aan het weer liggen, maar we ontmoeten een paar keer bozige Fransen omdat

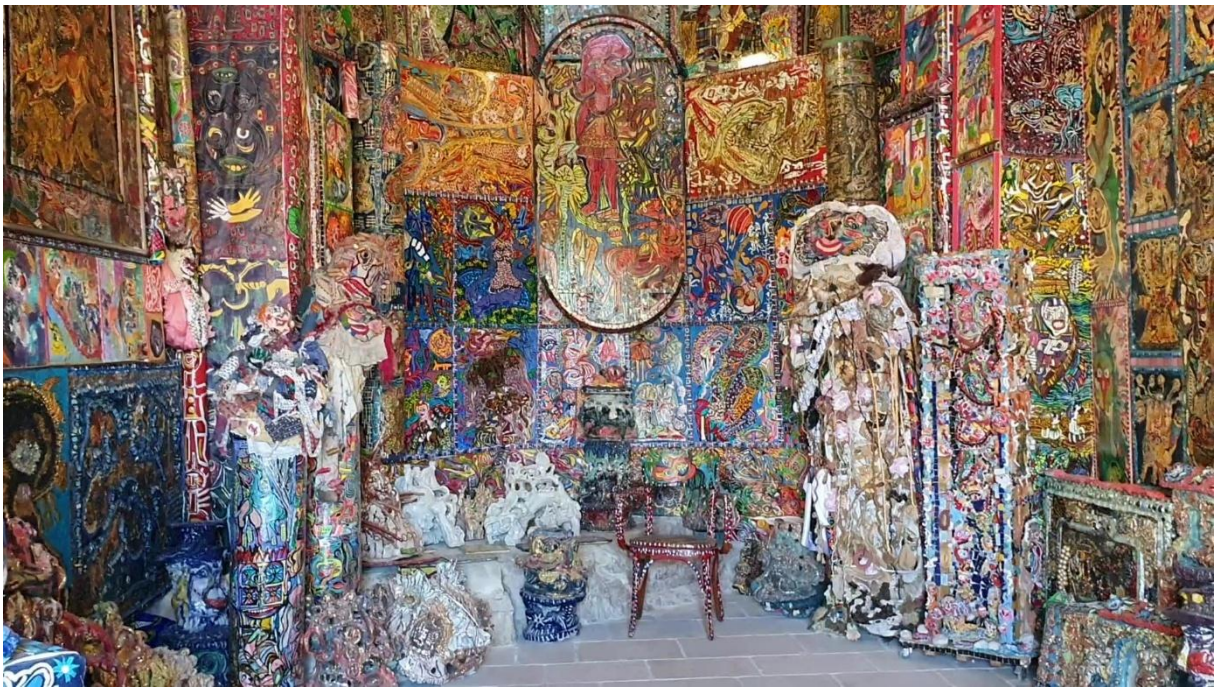
we niet snel genoeg aan de kant gaan, omdat we met de fiets stilstaan op het fietspad om te kijken. Twee auto's die elkaar scheldend en vinger-opstekend, passeren. We staan stil om te kijken naar werkzaamheden waarbij een soort shovel, als een spin op een schuine helling staat en pneumatisch ankers in de grond aanbrengt. Hoe hebben ze die machine daar gekregen?

Draguignan is een stad met verschillende hoogtes. De oude klokkentoren, torent boven de stad uit. Lopend zou ik niet gaan kijken maar fietsend natuurlijk wel. Je kunt de toren beklimmen. Het is gratis zegt de jongen om me te overtuigen, maar in de middaghitte bedank ik. Ik heb voldoende uitzicht vanaf de voet van de toren en Wil René laat zijn drone opstijgen. "Dan moet ik zeker even de kapel bekijken die er vlakbij ligt". De jongen gaat me voor. Ik verwacht weer een groot Mariabeeld te zien

met kaarsen en een rijtje stoelen. Maar mijn mond valt open van verbazing. De wanden zijn vol

kleurrijke moderne afbeeldingen. Van de vloer tot aan de kromming van het dakgewelf. De kunstenares Danielle Jacquin heeft er 150 werken in gepropt. Ze is autodidact (Art Brut). Ze wilde al heel lang een kolossaal Art Brut monument maken. Eerdere pogingen zijn mislukt. Haar eigen huis hangt vol (binnen en buiten) en de rest werd tijdelijk opgeslagen. Inmiddels hangt haar werk in grote musea. In 2019 lukt het haar in Draguignan dat monument te maken. In een gerestaureerde kapel uit de 12e eeuw. Voor filmpje klik op: https://bit.ly/3xwLt3j

De tocht terug gaat 150 mtr omhoog. We volgen Chemin du train pignes, waar vroeger een spoorweg lag die naar Nice ging. Het voordeel is dat een trainspoor gestaag naar boven gaat. Het asfalt is wel slecht, waarschijnlijk door de aanbouw van villa's die links en rechts langs "het spoor" liggen. En dan staan we ineens voor een slagboom met een bord Verboden Toegang: Militair terrein. We bestuderen de fietstomtom, we bestuderen de toeristische fietskaart maar overal staat die route aangegeven... Een wielrenner stopt en heeft hier ook al gestaan. Nee hij weet ook niet wat het alternatief is. We kunnen niets anders, dan terug naar de stad fietsen, en daar opnieuw omhoog over de grotere weg. Dan zien we ineens een bordje van de fietsroute, die een onooglijk straatje tussen twee villa's aanwijst. Dat ziet er steil uit. Maar het scheelt heel wat kilometers. Ondersteuning op max. en met het kleinste verzet fietsen we naar boven. Met de Flyer gaat het goed, met de Riese Müller is het hard trappen om niet te langzaam te gaan waardoor je zou moeten afstappen. Na 60 meter staat er een hekje met een klein plateau ernaast. Even op adem komen. Bij dat hekje staat

een bord – op de andere kant staat: pas op - afdaling van 25%!! We zijn dus zojuist 25% gestegen. De fiets krijgt een extra schouderklopje – goed gedaan. Nog 40 meter stevig omhoog en dan is het zelfs een stukje dalen, voordat we rustig stijgend naar de camping fietsen. Gelukkig is het pizza-avond op de camping, want voor koken hebben we geen puf.
De dag erna lummelen we - zwemmen, lezen, puzzelen, prollen, filmpje maken, schrijven. En uitzoeken welke kant we morgen gaan. We gaan verder oostelijk, richting Italië.

Côte d'Azur- zon, zee, stad en Julia

Cagnes-sur-mer, Cannes, Nice - Frankrijk, 9-13 juli 2021

Van Draguignan naar Cagnes-sur-Mer aan de Côte d'Azur is slechts 82 km maar we doen er, inclusief boodschappen, 3 uur over. Dat zegt wat over de route. Smalle wegen, die slingeren in het bergachtige landschap, door dorpen met veel drempels. En bij drempels rem je met een camper af tot max 15 km per uur, anders stuitert je inventaris hard in de kastjes en moet je daarna heel voorzichtig de deur van je koelkast openen.

Côte d'Azur is geen voor de hand liggende keuze voor ons. Om erdoorheen te rijden, misschien. Maar kamperen… De reden dat we hier heen rijden, is dat Julia en haar vriend een weekje in Nice op vakantie zijn. We zijn in de buurt, en het lijkt ons leuk om ze daar te verrassen. Kamperen in Nice bestaat niet. De dichtstbijzijnde camping ligt in Cagnes-sur-Mer, 15 km van het centrum van

Nice. En 5 km van de Middellandse zee in een smal dal. ’s Avonds fietsen we naar de zee, via het oude centrum Cagnes-Haut. En dat ligt inderdaad hoog met het oude Grimaldi-kasteel op de top, met steile, schattige straatjes eromheen. Langs de zee is er een heus fietspad op de boulevard, naast het kiezelstrand. We zitten dicht bij het vliegveld van Nice, we zien de vliegtuigen landen en opstijgen. Zondagochtend komen daar Julia en vriend daar aan.

Nu er een apart fietspad is, en we ons niet in het drukke verkeer hoeven te mengen, besluiten we vroeg op te staan en naar Cannes te fietsen. En Wil kan daar met zijn drone filmen. Nice is vanwege het vliegveld een no-go area. Om 9 uur is het al druk op de boulevard. Er wordt gesport: veel joggers, wandelaars, fietsers, skaters, rolschaatsers en al veel zwemmers. Een man en een vrouw komen op skeelers langs met ieder een buggy. Schattig denk ik. Als ik ze later inhaal, zie ik dat er geen kinderen in zitten maar een zwaar gewicht. De buggy’s zijn blijkbaar zoals stoelen op het ijs, om te leren schaatsen. De borden langs het fietspad manen aldoor niet harder dan 10 km te fietsen. Geen fietser of elektrische stepper, die zich daaraan houdt. Het is wel opletten, want mensen die het strand zien, hebben alleen oog voor de zee en steken blind het fietspad over. Dat geldt ook voor automobilisten die een vrij plekje zien aan de rand van het strand. Of spontaan hun deur opendoen als langsfietst. Beschamend steken ze dan hun hand op – sorry niet gezien. De remmen zijn vandaag meermaals getest. En ondertussen kijk ik zelf ook aldoor naar de zee en alles wat er op het strand gebeurt. En ondertussen raast het autoverkeer vlak naast me. Na 20 km is mijn hoofd op. Een beetje

verdoofd zit ik op een terrasje met een bak koffie. Ik moet echt schakelen na de rust van de vorige camping, naar deze drukte. We fietsen verder langs havens met voornamelijk speedboten – van 7 meter tot joekels met 5 etages met personeel. Langs kiezel- en zandstranden, waar badgasten zich met parasols beschermen tegen de scherpe zon. In Cannes wordt het zandstrand langs de boulevards overwegend bezet door clubs die strandstoelen met parasols verhuren. Het verkeer is hier wat minder, doordat de politie met een afzetting er eenrichtingsverkeer van heeft gemaakt. We gaan zitten op twee gietijzeren stoelen die in de schaduw van palmbomen staan, en bekijken het flanerende publiek. Opvallend zijn de militairen die met kogelvrije vesten en grote geweren tussen dat publiek lopen. We blijken precies voor het Carlton Hotel te zitten, en kijken uit op de toegang van een beachclub waar het botoxgehalte hoog is. We kiezen een andere club voor een drankje. Hoewel ze liever eters willen, mogen we wel dicht bij de trap zitten, met vele rijen tafeltjes en daarvoor de strandstoelen tot aan de zee. Het is dat we dorst hebben. Vooraf hadden we het idee om de meegenomen badkleding in het toilet aan te trekken, maar dit nodigt totaal niet uit. Na deze korte break, fietsen we ongeveer dezelfde weg terug - via Antibes langs de kust. Terug in Cagnes (duidelijk minder pretentieuze omgeving) met ruim 60 km in de benen, trakteren we ons op een ijscoupe. En op de camping springen we in het zwembad en kunnen we in de schaduw op een ligbed liggen. Veel aantrekkelijker dan een kiezelstrand in de volle zon.

Filmpje over Cannes en Nice https://youtu.be/eUPuiHj-STI?si=Hk09Lvu3BvxI_Trp

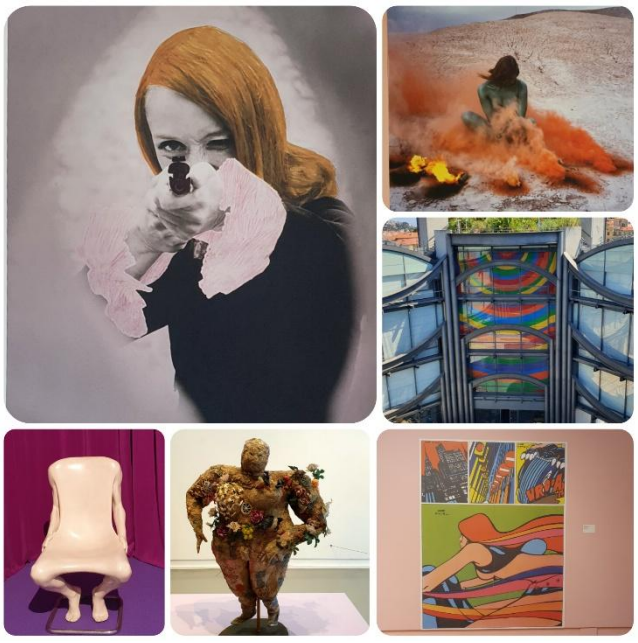

Zondag. Julia en haar vriend zijn om 9 uur geland, lees ik in een app-bericht. “Welkom in Frankrijk” met daarbij een foto die ik gisteren maakte van de boulevard - ervan uitgaande dat Nice een vergelijkbare boulevard heeft. “Zijn jullie in Nice? Waar dan?” Goed gegokt. “Nee, we zitten in een dorpje verderop en fietsen straks naar het museum voor moderne kunst in Nice.”. Een uur later ontmoeten we elkaar op een terras, midden in het oude Nice. We spreken af om ’s avonds samen te

eten. Wij gaan het museum in en Julia en vriend gaan Nice verkennen. De boulevard langs de kust kan dan wel inwisselbaar zijn, de stad is het zeker niet. Ik had aangenomen dat de badplaatsen Cannes, Antibes en Nice vergelijkbaar zijn. Nee dus. Cannes en Antibes zijn mondaine badplaatsen. Nice heeft veel meer. Dit is beslist een leuke stad voor een stedentrip. Het oude deel vol kleine straatjes, winkeltjes en restaurants die hun tafeltjes in kleine zijstraatjes zetten. Met als gevolg dat fietsen een uitdaging is. We slalommen tussen wandelaars en etende mensen. Een beetje ongemakkelijk, dus wens ik mensen “bon appetit”. Maar er rijden zelfs fietstaxi’s tussendoor. Het museum ligt op de rand tussen het oude en het moderne Nice met brede straten, 19e-eeuwse huizenblokken, trams en grote modehuizen.

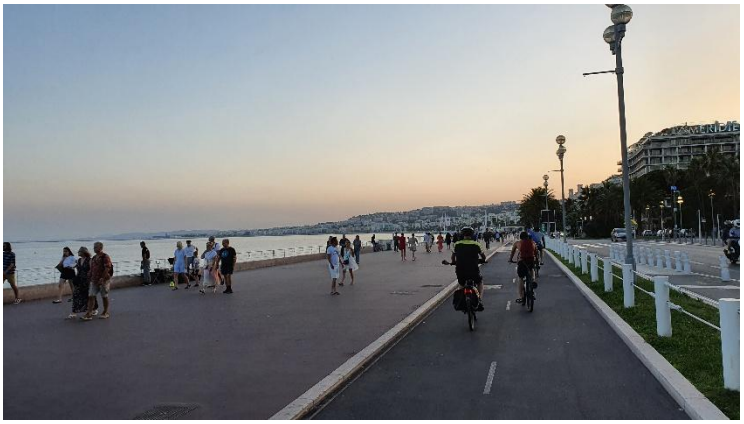
Het museum is gewijd aan Popart. Jaren ’60 kunst met stripverhaal én reclame als inspiratiebron. Grote namen zijn er te vinden Warhol, Lichtenstein, Oldenburg, Christo. Hoewel veel van die kunst decoratief was, sloot het ook aan bij maatschappelijke thema’s als vrijheid, seksuele revolutie en vrouwenemancipatie. Rond die laatste thema’s is bekijk ik een tijdelijke tentoonstelling van vrouwelijke popart-kunstenaars. O.a. Axell, Boty, Wilke, De Saint Phalle. Gecombineerd met de vrouwen die grenzen verlegden, zoals Jane Fonda, Emma Peel. Een van de getoonde werken is een video die expliciete beelden vertoont van vrouwen die van seks genieten – achter een gordijn. Anno 2021 is het blijkbaar nog steeds aanstootgevend. En dan de verrassing – op de bovenste etage kun je naar buiten en de stad bekijken.

De rest van de middag fietsen we rond door Nice, doen ‘n terrasje en gaan eten op straat. We delen gegrilde inktvis, tempura van groenten, buikspek, vis etc. Het water loopt me nu nog in de mond. Ondertussen lopen de Italiaanse fans al langs met vlaggen want de EK

finale begint zo. Wil en ik fietsen de 15 km weer terug naar onze camping en verbazen ons hoe druk de boulevard en de zee nog is.

De volgende dag hebben we afgesproken dat Wil en Julia's vriend naar het Museum du Sport fietsen, dat in het stadion van Nice zit. Hij leent mijn fiets en helm. Beide eigenlijk te klein maar voor de 15 km goed genoeg. Julia en ik bezoeken de Russisch-orthodoxe kathedraal en daarna nog een oude villa in de stad. De kathedraal is met zijn ui-torens een vreemde verschijning in Nice. En zo uitbundig als de buitenkant is, zo intiem is de sfeer binnen. Er staan een aantal vrouwen met hoofddoek te reciteren. Ze staan want kerkbanken ontbreken. En wat we niet weten is dat we door het bezoek ook in Rusland zijn. De kerk staat nl op Russische grondgebied. In de 19e eeuw toen in Nice vorsten en graven uit vele landen overwinterden, overleed de zoon van de tsaar hier. De tsaar kocht een groot stuk grond, bouwde er een kathedraal, en vroeg de Russische gemeenschap in Nice om ervoor te zorgen. Poetin vond dat de Russische staat eigenaar is van kerk en grond en legde beslag op de inventaris van de kathedraal. Na jaren procederen valt de kathedraal nu onder het gezag van de Russische kerk en is de Russische staat eigenaar van de grond. De villa in het oude centrum is niet zo bijzonder. Het geeft wel een idee hoe de adel woonde voor de Franse Revolutie. De tijd van de rococo met overdadige versieringen van plafondschilderingen, wandtapijten, baldakijnen etc. Het herbergt ook een grote verzameling oude muziekinstrumenten waarvan een aantal zijn "uitgestorven". Wat te denken van de Serpent (slang). Onze laatste avond samen eten we Indiaas in een vrolijk versierd zijstraatje. Morgen gaan we verder, inderdaad naar Italië.

Over de bergen naar het plateau van Cuneo

Col d'Isola, Cuneo -Italië, 13-16 juli 2021

Dinsdag. We rijden vandaag naar Italië, via de col d'Isola ofwel de colle della Lombarda, afhankelijk of je Italiaans of Frans bent. Een pas van 2350 meter. Volgens camperbestuurders op Internet te doen in mei-juli, mits buiten het weekend, want dan heb je last van de vele Italianen en daar schijnt het wel smal te zijn. Maar voordat we Cagnes-sur-Mer uitrijden, doen we eerst boodschappen. Als ik de camper op slot wil doen, mis ik mijn sleutels. Ik zoek overal en raak een beetje in paniek want aan die sleutelbos zitten naast de campersleutel, uiteraard mijn fietssleutel, hangslot en de sleutel voor de motoronderbreking (nodig voor verzekering bij diefstal). Ik heb op de camping als laatste het gas afgesloten en ben toen ingestapt. Dan realiseer ik me dat ik ben uitgestapt om de slagboom te openen…. Zou ik 'm daar hebben laten vallen? Voor de zekerheid bel ik de camping en leg in Engels en gebrekkig Frans uit dat ik mijn sleutels waarschijnlijk ben verloren bij de slagboom. De campingeigenaar vindt het raar, maar gaat wel kijken, en ja hoor - hij vindt mijn sleutelbos. Wat ben ik blij dat we eerst boodschappen zijn gaan doen en niet pas in Italië. We rijden dus terug naar de camping en gaan dan opnieuw op weg naar Italië. De tomtom krijgt Cuneo als bestemming en moet tolwegen vermijden. En daar gaan we. Tot mijn verbazing stuurt de Tomtom ons dwars door Nice. Kijkend op de kaart had ik verwacht dat we voor Nice al zouden afslaan. Zekerheidshalve vergelijk ik de route van de Tomtom met Google Maps en zie dat de Tomtom een route door de Alpen heeft gekozen met een tunnel die afgesloten is. Oeps. De tomtom is voor vertrek geüpdatet, maar we hebben al vaker gemerkt dat de actuele info niet doordringt. Dus midden in Nice bestemming Isola2000 (wintersportplaats) opgegeven, en dan plannen we daar wel opnieuw. Na een uur oponthoud, kunnen we dan eindelijk de route naar de Alpen beginnen.

Het brede dal van de Var wordt steeds smaller en de omringende bergen hoger. We rijden door een kloof, door tunneltjes, slingerend langs de rivier met grote metalen vangnetten die de rotsen op hun plaats moeten houden. Dan rechtsaf een ander dal in, waar een bord met ski-reclame ons uitnodigt. Isola2000 blijkt dan nog ruim 50 kilometer verderop te liggen. Tjonge, een intensieve route zo. Dit is het dal van de Tinée. De weg volgt de rivier. Dan op de linker berghelling, dan op de rechter. Na 40 kilometer gaan we opnieuw een zijdal in, nu naar boven, naar Isola2000. Via veel haarspeldbochten met af en toe een tegenligger, en een helling van max 8%, kachelen we naar boven. Het kale dorp met de hotels en skiliften passeren we, want de col ligt nog 350 meter hoger. Het uitzicht wordt steeds adembenemender. De bomen hebben plaatsgemaakt voor bloeiende almen. De pas is vrij breed, zodat het uitzicht op zowel het Franse, als het Italiaanse dal, beperkt is. Wil René laat zijn drone opstijgen en filmt kort want de lucht is hier ijl en de wind stevig. Beide zijn voor een drone niet zo fijn. Na een boterham beginnen we aan de afdaling. We ontdekken dat hier de weg maar een-auto-breed is en dat een vangrail ontbreekt. En dat blijft ook als het dal dieper wordt. Bij een tegenligger zoek je een plekje in de berm of die tegenligger doet dat. De Italiaanse kant is beduidend drukker en ik krijg toch echt de kriebels, als de tegenligger een camper is, en wij terug uit moeten rijden langs de afgrond aan mijn kant. Tegelijkertijd is het een prachtige omgeving. Filmpje van de route: https://youtu.be/FexYECojhFU

Om dit dal uit te komen krijgen we eerst nog een serie haarspeldbochten, die boven elkaar liggen. Door de bomen niet te fotograferen, dus dan maar een foto van de Tomtom. De laatste kilometers naar Cuneo voeren door een breed groen dal met veel landbouw en kleine dorpen. Die landbouw doet het goed dankzij watermanagement, leren we een dag later.

Overal hoor en zie je water in kleine kanaaltjes en slootjes stromen, die met schuiven of gewoon met landbouwplastic en keien een bepaalde kant op gedirigeerd wordt. Dat water komt uit de bergen en wordt opgevangen in dat irrigatiesysteem. De brede rivierbeddingen van de Gesso en de Stura hebben daarom nog maar kleine stroompjes. Het fietspas is een grindpad, dat de rivieren volgt. Door de regen van gisterenavond, staan er plassen en diezelfde regen heeft de afgelopen jaren het zand tussen de keien weggespoeld, dus sommige stukken is hobbelen. Goed opletten met het bewonderen van het uitzicht op de bergen. Als we vlakbij Cuneo zijn, zien we vanaf een parallelle brug de hoge brug waar het autoverkeer boven de trein rijdt. Een van

de bezienswaardigheden van de stad. Wil stuurt de drone de lucht in. Dan raakt de drone een van de tuien van de brug, waar wij op staan. Een van de propellers klapt in. Onbestuurbaar zeilt de drone naar beneden de bomen in, die naast de droge rivierbedding staan. Mijn hart staat stil. Dan hoor ik piepjes die de drone uitzendt. Op gehoor gaat Wil René zoeken. De drone zendt ook lichtflitsen uit die niet te zien zijn door de bladeren. Wil René klimt naar beneden en via de rivierbedding weer omhoog het talud op. Daar vindt hij de drone. Gelukkig is de drone door de bladeren naar beneden gezakt. Hij zit niet vast in een boomkruin. Wil René wil met zowel de drone als de besturing in zijn handen, het steile talud weer naar beneden kleuteren. Dat is geen goed plan. Hij zet de drone aan en verdomt hij doet het nog. De drone hangt weer in de lucht, terwijl Wil terug klimt naar de brug. Boven verwachting is dat vederlichte machientje nauwelijks beschadigd. In een van de propellers zit ’n scheurtje, daar hebben we nog een reserve voor.

Cuneo is een oude stad, die gebouwd is op een plateau dat ontstaan is door de twee rivieren die verderop samenvloeien. Ooit had het ook nog machtige muren, maar de fransen hebben die rond 1800 afgebroken en de stad met de grond gelijkgemaakt. Dat verklaart het “moderne” stratenplan met rechte lijnen en brede boulevards. Onder overdekte arcades liggen winkeltjes met vaak houten puien. En we ontdekken dat de middagpauze in Italië tot half vier duurt. Wat verder opvalt is dat veel mensen in de stad met mondkapjes lopen. Geen voorschrift maar als we de covidcijfers opzoeken, snap je het wel. Deze gemeente heeft evenveel inwoners als Woerden. Het aantal mensen dat hier overleed aan Corona is 900 mensen terwijl in Woerden maar 39 mensen aan covid zijn gestorven.

Filmpje over Cuneo en rivier de Stura: https://youtu.be/UV2PPmT0zFQ

Italië betekent ook Italiaanse taal. En dat is wennen. In Frankrijk redden we ons met schoolfrans. Frans kan ik redelijk verstaan (mits langzaam gesproken) en redelijk lezen. Een Franse zin produceren da's te veel gevraagd. Het is gewoon een rijtjes zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden. Maar dan Italiaans. Je kan het nauwelijks herkennen. Simpele dingen als brood (pane) ken ik niet. Een menukaart is alleen in Italiaans verkrijgbaar. Dus met een vertaalapp weet ik dat ze wrap (piadine) verkopen en broodjes met gebraden varken (arrosto di maiale). Zo zijn we een heel tijdje in de weer om onze lunch te bestellen, want nee. de serveerster spreekt geen Engels. En tegelijk is het ook leuk om woorden te ontdekken, borden te ontcijferen. Gelukkig is cappuccino een Italiaans woord en die is lekker. Zelfs in een wegrestaurant. Waar je in Frankrijk oude filterkoffie krijgt, die aangelengd is, zetten ze hier een verse bak in een stenen kopje dat je aan de statafel tussen de motorolie, de chips en de rekken met koekjes opdrinkt.

Donderdag is een grijze dag. De bergen liggen met hun toppen achter de wolken en de temperatuur blijft hangen op zo'n 20 graden. Prima fietsweer. We volgen weer een fietsroute die deels in het dal van de Gesso en deels in het dal van de Stura loopt. Maar na 3 kilometer lopen we vast. De route gaat namelijk over de brede rivierbedding van de Gesso en hoewel er weinig water staat, maken met name de grote rotsblokken, het voor onze zware fietsen onmogelijk over te steken. We fietsen een eindje om en pakken de route weer op. In het dal van de Stura is waarachtig een verhard fietspad dat onder aan de berg loopt en zicht biedt op het dal en de bergen aan de overkant. Na een tijdje steken we het dal over en fietsen omhoog naar een dorp. Laten we dit dorp dat tegen de berg is gebouwd, eens filmen. Als de drone de lucht in gaat zien we dat midden in het dorp, een diepe kloof zit waar de Stura onderin

stroomt. De grijze lucht beloofd regen en eind van de middag, als we de camping op fietsen, begint het te spetteren. Mooi, dan eten we pizza in de bar op de camping. Maar juist vandaag is de pizzabakker dicht. Dus fietsen we alsnog naar Cuneo, in de regen, om te eten. De weersvoorspelling zegt dat het morgen ook gaat regenen, dus goed reisweer. In Nederland, Duitsland en België waar hele dorpen overstromen, zal er de komende tijd heel anders naar regen worden gekeken. Wij reizen verder naar het zuiden.

Etruskische kust

Piombino, Populonia, San Vincenzo - Italië, 17-21 juli 2021

Vrijdag 17 juli. We staan vroeg op omdat we weer een langer stuk willen rijden. Vanuit Cuneo rijden we via Genua langs de westkust. Niet door het Toscaanse binnenland, omdat we een aantal jaren geleden, hier zo'n vijf weken hebben rondgetoerd. Bologna, Florence, Siena etc. Nu willen we wat zuidelijker. Stiekem hopen we Pompeï te zien, maar de hoge zomerse temperaturen schrikken nog af. Al zijn ze daar nu nog beschaafd - zo rond de 30. We kiezen voor tolwegen want de andere wegen verdubbelen meteen de rijtijd. Alle snelwegen zijn in Italië namelijk tolwegen. Ik rij het eerste stuk dat rustig begint zowel in verkeer als in bochten. Maar als we het berggebied ten noorden van Genua bereiken, is er geen recht stuk meer en door de ingezakte brug van Genua is deze snelweg eigenlijk een grote lange bouwplaats. Vaak maar één rijbaan beschikbaar. Rond Genua volgt na iedere brug een tunnel en na iedere tunnel een brug. De weg kronkelt letterlijk rond de rotsen die uit zee oprijzen. Het moet een prachtig gezicht zijn geweest, maar ik heb alleen maar asfalt en pionnen gezien. De eerste beste parkeerplaats rij ik op. Waarbij er geen afrit is, maar alleen een bocht met bord 40 km. En dan rij je op een drukke snelweg waar 110 is toegestaan…. Eindelijk mag ik van het uitzicht genieten… We rijden Livorno in om boodschappen te doen en te lunchen. Eigenlijk zijn we het wel zat. Laten we nog max 2 uurtjes rijden, dat is zo'n 80 km zonder de tolweg. We zoeken op internet naar een camping ergens tussen San Vincenzo en Piombino. Een aantal liggen vlak bij de kust met reviews dat de plekken zo klein zijn dat je luifel niet kunt

uitdraaien, of het zijn grote vakantieparken. Dan vind ik een kleine camping B-Natural die wat verder landinwaarts ligt. Van de regen die voor vandaag voorspeld is, is niets gevallen. Het is bij dreigende wolken en gerommel in de verte gebleven.

Zaterdag. Het is grijs en het spettert. De temperatuur is zo'n 22 graden. We zitten, tot mijn groot geluk, vlak bij een Etruskisch archeologisch park. Vanaf de 8e eeuw voor Christus was hier een nederzetting die uitgroeide tot de stad Populonia. Die groei ontstond omdat hier het ijzererts van het

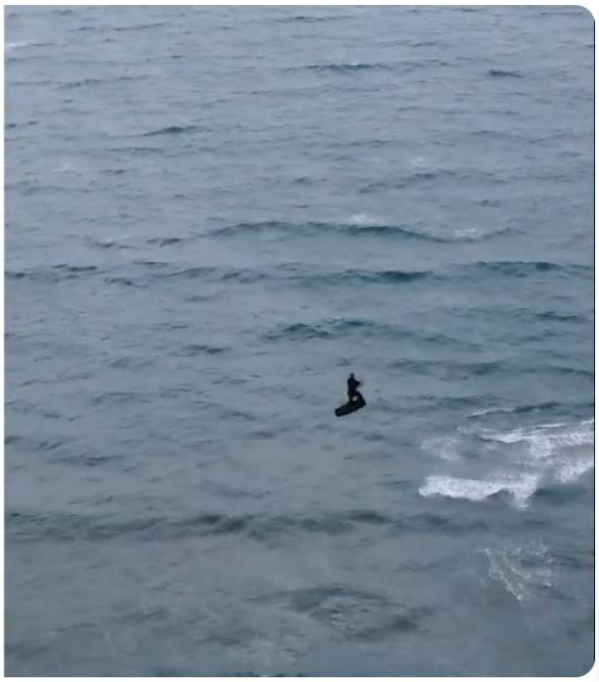

eiland Elba (ligt 10 km in zee) tot ijzer werd bewerkt en verhandelt. En ijzer was in die tijd nieuw en kostbaar. De Etrusken waren één van de hoogst ontwikkelde volkeren van de oudheid, nog voordat de Romeinen op het wereldtoneel verschijnen. Ze kenden irrigatie, hadden al een schrift, maakten sierraden van goud, ontwikkelden steden. Op veel van die kennis bouwden de Romeinen later voort. We bezoeken de site die bestaat uit twee Etruskische necropolissen (dodensteden) en een steengroeve. Dat bezoek is ook een fysieke uitdaging. Een van de dodensteden ligt op 45 minuten lopen. Over een bospad dat omhooggaat. Ik besluit het toch te doen. Er is geen zon, 24 graden en als ik regelmatig pauzeer, moet het lukken. En het lukt. En de verwondering over de graven is een goede afleiding. Als in Nederland de hunebedden worden gemaakt, hakken ze hier familiegraven in de rots, sommige met trap, stenen deur en stenenbedden.

In die graven zijn vele siervoorwerpen gevonden. Tussen de graven zijn steengroeven te zien. De sleuven om rechthoekige blokken er uit te hakken, zijn nog te zien.
Filmpje over Populonia: https://youtu.be/STaU3aMlWvU . PS er staat een tikfout in het filmpje 8000

voor Chr. moet zijn 800 (nulletje te veel)

Trots op mijn prestatie, besluiten we wel de fietstocht naar Piombino over de heuvels te skippen en fietsen naar San Vincenzo, inderdaad een toeristenstadje. De middellandse zee trekt niet. Het is fris, waait hard, hoge golven, heel slecht bereikbaar met fiets. We kijken wel naar de kite-surfers die genieten van de ruwe omstandigheden. Zie een video daarover: https://youtu.be/2TmMJybHqKA

Zondag 18 juli. De spierpijn valt mee. 12 km landinwaarts ligt een mijnpark, leuke bestemming. Wel 250 mtr stijgen. Fietspaden zijn hier niet. Behalve in het toeristische stadje, en de weg langs het strand. Op deze route komen we meer wielrenners tegen en mountainbikers met integraalhelmen en scheenbeschermers. Helder dat we hier niet spontaan een route moeten doen. Spontaan het park bezoeken blijkt ook niet te kunnen. Door Corona werken ze met tijd-slots voor het bezoek aan de twee mijnen, en het middeleeuwse mijnwerkersdorp. En dat bezoek mag niet op eigen gelegenheid maar met gidsen. En nee die spreken geen Engels maar we kunnen A4 -tjes krijgen met info. Zo dat is even slikken. Als we keurig met tijdslots werken zijn we pas om 4 uur vanmiddag terug (het is nu 11 uur). We bakkeleien

en komen tot een compromis: we fietsen naar het eindpunt van de mijntrein (3 kilometer verderop). Daar nemen we de trein en rijden meteen weer terug. En daarna `bezoeken we het dorp. We slaan mijn 1 over. Dat scheelt 30 minuten lopen. En als je, zoals wij in Blegny-mijn (B) bent rondgeleid door

een ex-mijnwerker, weet je dat er weinige mijnen beter zijn. Het is even zoeken naar het stationnetje, aangezien niemand halverwege het traject instapt, staan er geen borden. Het gele treintje rijdt door een horizontale schacht met wat zijgangen en wat tentoongesteld gereedschap. Het is nog minder dan we verwacht hadden. Maar we zitten koel. Daarna lopen we naar het mijnwerkersdorp dat op de top van een heuvel is gebouwd. Het is slechts 20 minuten maar het pad is slecht (veel losse stenen) en af en toe zeer steil. Met een strakke blauwe lucht, is het tegen de 30 graden. Gelukkig staan er boven bankjes in de schaduw en verkopen ze water. Van het dorp uit de 11e eeuw is de onderste laag van de muren nog te zien. Normaliter zijn die stenen allang hergebruikt in latere huizen, maar het dorp lag te ver weg om de stenen te recyclen. Je ziet nu als het ware een plattegrond van verdedigingswal, huizen, kerk, centrale keuken, waterreservoir en toren waar de heer woonde. De

aanleiding voor de bouw van het dorp zijn de ijzer-, koper-, lood- en zilverertsaders die de Etrusken hier al wonnen. Schatting is dat er 250 mijnerkers, smeden met gezinnen woonden in zo'n 40 huizen. Uiteraard werkten vrouwen en kinderen mee. En ook dit bezoek moet met een gids, het dorp is met hekken afgegrendeld en als we op eigen tempo wat vooruitlopen komt de gids ons vertellen dat we bij de groep moeten blijven. Wil René ziet toch kans zijn drone rond te laten vliegen. En aan het einde ontsnappen we toch door het ontgrendelen het hek. 20 minuten naar de fietsen lopen. Ik voel dat ik gisteren ook al heb gelopen. De terugweg valt zwaar. Gelukkig mag ik daarna nog zo'n 20 km fietsen met een pauze bij de gelateria waar ze ijskoffie hebben. Vanavond vroeg naar bed. Ik ben op.

Maandag rustdag. De twee dagen zijn toch zwaarder gevallen dan gedacht. Kunnen we rustig de filmpjes maken van gisteren. Er is gelukkig schaduw, want het is windstil en een hele blauwe lucht. De camping heeft een buitenkeuken met tafels en stoelen waar Italianen vaak samen eten, ieder maakt wel zijn eigen potje. Er staat een enorm gietijzeren 6-pits gasfornuis dat uit een gaarkeuken of zo komt. Fijn om daar te koken en niet in de camper. Vandaag eten we pasta.

Dinsdag 20 juli. We maken vandaag de fietstocht naar Piombini, die we zaterdag al wilden maken. Via de golf van Baratti over de heuvels langs de zee. Daarvoor moeten we 300 meter stijgen. Gelukkig de

eerste 100 op asfalt, daarna begint de uitdaging. Het is een breed wandelpad van zand en grind. Behalve als het niet vlak is, en dat vaak. Het zand is daar weggewaaid of -gespoeld. Het is meer zigzaggen op zoek naar de minste hobbels. Het pad loopt door het bos, dus veel schaduw. Het is wederom een warme dag. Piombini is bekend als haven voor de veerboot naar Elba. Als we het stadje naderen, zien we meerdere veerboten onderweg. Wanneer ik ook kijk, ik zie er telkens tenminste twee. Elba moet wel erg toeristisch zijn. Piombini heeft klein oud centrum, met dito straatjes. De terugreis gaat via de Coop en de grote weg. Lekker gladde weg, wel veel verkeer. En voordat we morgen weer verder gaan, maken we onze fietstassen leeg, pakken een handdoek en fietsen nog 5 km naar het strand om tenminste één keer in de middellandse zee te hebben gezwommen. Het strand zijn hele fijne steentjes. Het lijkt op sesamzaad (rauwe en gebakken/wit en zwart). Het water is heerlijk.

Vinkje op de bucketlist: Pompeï

Pompeï, Napels - Italië, 21-26 juli 2021

21 juli: De wekker staat op 7 uur. Het wordt vandaag weer zo'n 30 graden. We rijden naar het zuiden met de zon vol op de voorruit. Gelukkig hebben we airco op de motor. We zijn al een tijdje op zoek naar een bedrijf die onze gasfles kan bijvullen. In Frankrijk mag het niet meer, hebben we begrepen en de gastanks daar zijn weer anders dan die van ons, dus we kunnen 'm ook niet omruilen. We hebben niet zo'n haast, want er is pas eentje leeg. We gebruiken het gas om op de koken en de gas-bbq maar vooral om de koelkast te laten koelen als er geen stroom is en de motor niet draait. Bij de laatste camping meende de campingbaas, dat ze wel bijvullen bij een benzinestation in de buurt. Nee dus. Een andere campinggast wist er nog een in Piombino. Maar als hij belt blijken ze dat toch echt niet te doen. Via internet vinden we een lijst waar vulstations in Italië op staan. Op een uur rijden naar het zuiden bij Grossete zou er een zitten. Als ik onderweg het adres via Streetview bekijk, zie ik een leeg weiland tegenover het militair vliegveld. Hmmm. De beelden kunnen oud zijn en staat er inmiddels een bedrijf. De bedrijfsnaam ingetikt, dat levert alleen een telefoonboekachtige opsomming maar geen website. Een bedrijf dat niet gevonden wil worden?? Wil René wil er persé gaan kijken. Het is immers maar 7 minuten van de snelweg. Streetview blijkt up to date te zijn – een verlaten grasveld…. De zoektocht gaat verder.

We volgen de SS1 een Italiaanse snelweg maar geen tolweg. En dat betekent dat het meest voorkomende verkeerbord, een driehoek met rode rand is met daarin 2 bobbels. Slecht wegdek dus, en dat is niet overdreven. Er zit gaten in het wegdek of boomwortels komen boven. Het is wel een redelijk rustige weg met weinig vrachtverkeer. Niet zo gek, want je kunt je ogen niet van het asfalt halen. We zien vrachtwagens regelmatig half op de vluchtstrook rijden, om de kuilen te vermijden. Als die er tenminste zit. Vaak staan er ook betonranden. En met smalle stroken is inhalen soms spannend. Je mag er zo'n 90 km/u tenzij er afslagen zijn dan 70 km per uur. Een tweebaansweg waar je je ineens rot schrikt omdat er een fietser opdoemt, naast je voorganger. Of een fietser op de rand fietst, terwijl je niet kunt uitwijken omdat er net een auto naast je zit. Vol op de rem voor de fietser en wachten tot je opzij kunt. Hartstikke mesjokke. Even later zien we een andere fietser in een pechhaven staan, zijn routekaart aan het bekijken. Hij zal nog zo'n 5 kilometer over deze snelweg moeten voordat hij er af kan… Na zo'n 2 uur gaat de SS1 over in een tolweg en zien we een verkeersbord waarop staat dat over 4 km fietsers, brommers, paard en wagen niet langer op deze weg mogen. Die fietsers die wij voor gek verklaarden, mochten daar dus gewoon fietsen!?!

De tolweg gaat richting Rome. Rome trekt mij niet omdat het een hele drukke, slecht te fietsen stad is. Ik ben er ooit met mijn vader geweest. We hebben toen de locaties uit het boek van Dan Brown 'Angels en demons' bezocht, die draaiden om de werken van Bernini (beeldhouwer en architect). Het is rond 12 uur dat we de ring van Rome bereiken. We besluiten door te rijden naar Pompeï (net voorbij Napels) wat op ons verlanglijstje staat.

Na bijna 500 km, rijden we de camping op, naast de ingang van het Romeinse Pompeï. Het aantal toeristen is klein. Onderweg komen we af en toe een buitenlands nummerbord tegen. Italianen gaan waarschijnlijk in eigen land op vakantie en hebben a. een grote voorkeur voor strand en de eilanden

en b. hebben een ruimere keuze in de weken omdat schoolkinderen 14 weken vrij hebben. Op deze camping zien we voor het eerst veel andere buitenlanders. Belgen, Oostenrijkers, Polen, Fransen en nog twee andere Nederlanders. De camping is voor de helft gevuld en dat is fijn want dit zijn de kleinste plekken die we tot nu toe gehad hebben. Het is passen en meten om tussen/onder de citrusbomen te parkeren. We zetten stoelen op de plek naast ons. Duidelijk een stadscamping waar het geluid van weg, trein en stad hoorbaar is. Voor een paar dagen is dat wel te doen.

Donderdag 22 juli. Om 9 uur wachten we bij de ingang op Effy. Onderweg heb ik gisteren een Nederlandstalige gids geregeld want Pompeï is enorm! Ruim 12 km^2. Net iets groter dan gemeente Enkhuizen, Voorschoten of Oostzaan. Met 9 wijken, met zo'n 15 straten gemiddeld, weet ik niet waar ik zou moeten beginnen. Na de ervaring van de wandelingen in Populonia en San Silverstro, is een beetje dwalen geen goede strategie. Effy komt van Curaçao en is beëdigd reisleider die haar man hier jaren geleden leerde kennen, en toen hier is blijven wonen. In 2,5 uur vertelt ze vele verhalen. Over ontstaan - 700 v Chr. en ondergang door de vulkaanuitbarsting van de Vesuvius in 79 na Chr. Ze vertelt vooral over het leven in deze stad van ca 15 tot 20.000 inwoners. Over water, over handel, over plebs

en slaven. We zien publieke gebouwen zoals de Basilica (de rechtbank), het Forum (centraal plein) en amfitheaters. Bedrijfjes (graanopslag, bakker, restaurantjes, bordeel) en woonhuizen, villa's. Ze wijst op terracotta waterleidingen, karsporen in de weg, vloermozaïeken, fresco's die de muur versieren, de gipsafdrukken van slachtoffers, bouwstijlen. Rondlopen in deze stad zoals die bijna 2000 jaar geleden was, is heel indrukwekkend. Eigenlijk wil ik nog meer gaan zien maar na een broodje en nog

een paar straten ben ik moe en nat van het zweet. De temperatuur is opgelopen tot 29, maar door de wind van zee is het in een aantal straatjes heel prettig. Het aantal toeristen is (nog steeds) erg beperkt. Fijn voor ons, minder voor de gidsen.

Er blijft een grote frustratie. We mogen de drone niet gebruiken. Niet in het park (wat ons niet weerhoudt om vanaf de camping te filmen) maar ook niet in Napels. Want hier ligt het vliegveld zowat in de stad. De beelden die we maakten: https://youtu.be/WWL2TWryngU

Vrijdag 23 juli Napels. We verkennen de wijk Rione Sanità samen met Iris (30) die in deze wijk woont. Samen met haar vriend Joel die uit Woerden blijkt te komen, vertrokken ze drie jaar geleden uit

Nederland omdat ze de ratrace zat waren. Joel was als eerste voor de stad gevallen. Misschien doordat hij gepassioneerd Napoli-fan is…. Voor de niet-voetballers onder jullie – Maradonna die Napels jarengeleden kampioen maakte, wordt hier aanbeden. Zijn dood leidde tot rouwtaferelen. De stad hangt vol met zijn beeltenis. Van mondkapje tot muurschildering. Iris heb ik gevonden op internet via Ontdeknapels.nl. Onze camping zit niet alleen op 200 mtr van de ingang van Pompeï, maar ook 200 mtr van het treinstation. Ideaal dus. Behalve dat we een half uur vertraging oplopen (op een uur reistijd). Rione Sanita is een wijk met een slechte reputatie. Werkeloosheid, armoede speelde de Camorra (corruptie, drugs) in de kaart. En dat woord spreek je daar dus niet hardop uit. Het vooroordeel zit echter wel in je kop. Dus bij een man met een weekendtas denk je meteen geweer. Het godfather-gevoel noemt Wil René het. In deze volkswijk lopen de laatste jaren veel

sociale projecten om de achterstandspositie te verbeteren. De kunstenaar Jago werkt sinds kort in een leegstaande kerk in deze wijk. In dit Italiaanse interview zie wat van de wijk en zijn werk. https://www.youtube.com/watch?v=I285CrqFq10

We wandelen over de dagelijkse markt en langs kleine winkeltjes. De visboer snijdt de zalm op een klein tafeltje op straat, terwijl de mosselen in het water liggen met bevroren flessen als koeling. Met zo'n 30 graden. Als we twee uur later weer langslopen ligt er nog maar een klein stukje zalm en zijn de waterflessen ontdooit. We lopen door smalle straatjes, waar de was buiten hangt. Dat heeft alles te maken met de tufsteen waarmee de huizen gebouwd zijn. Het is zacht materiaal dat vocht aantrekt. Daarmee wordt was binnen drogen, hetzelfde als schimmel creëren. De wijk is in een dal gebouwd tegen een rotswand aan. Van tufsteen. Dus zitten er woningen in de wand. Deels op andere woningen, deels achter elkaar. Bij een aardbeving zal de schade groot zijn. (De Vesuvius ligt in de achtertuin).

Iris heeft er wel bij stilgestaan en het ook aan de andere bewoners van de wijk gevraagd. Maar niemand maakt zich echt zorgen. Ze hebben wel andere zorgen. De woningen zijn klein, één soms tweekamerflatjes, dus leven veel mensen op straat. De deur is vaak de enige plek waar daglicht naar binnenkomt. Mensen staan, zitten op de drempel. Iris legt het bestaan van een "basso" uit. Dat is een kleine eenkamerwoning op de begane grond waar vaak ouderen wonen, en vroeger vaak prostitués. Terwijl ze uitlegt, worden we gadegeslagen door een groepje oude vrouwen die er wonen en die reageren. Wij blijken net zo interessant voor ze te zijn, en Iris vertelt ze dat ze ons uitlegt wat een Basso is. We worden meteen uitgenodigd bij een 80-jarige vrouw die trots haar huisje laat zien. Ze

schuift de emmer sop aan de kant. "Kom binnen, dit is van mij, ik woon hier alleen" zegt ze trots. In de 20m^2 grote ruimte staat een bed, een bank, een kleine tafel met stoelen, een grote koelkast, twee wandkasten en een klein dressoir waar de foto's van haar broers, zussen en moeder op staan. Ze is nog de enige. Ze blijkt hier geboren te zijn, en heeft dus met dat hele gezin in dit studiootje gewoond.

We moeten ook de badkamer zien, daar zit ook nog een kleine keuken in… Ze heeft een stoepje van een kleine meter breed waar ze een hek op heeft staan en met potplanten een tuintje van heeft gemaakt. Overal staan deuren open en kijk je in de huizen, die er allemaal heel schoon uit zien. In tegenstelling tot buiten waar de verf bladdert, muren gescheurd, metaal verroest en vuil op straat ligt. Er is veel lawaai, mensen roepen over straat. Er scheuren vooral scooters door de straatjes, met opvallend vaak Poolse nummerborden of andere ex-Oostbloklanden. Dat zijn geen Polen maar Italianen die op die manier de hoge verzekeringspremies opzeilen. Iris heeft zelf ook een scooter met een NL-nummerplaat. De premie is 17,50 euro per maand.

"Als ik m hier afsluit, betaal ik 150 euro per maand." Belasting betalen schijnt zo wie zo lastig te zijn, want mensen zien er niks voor terug. Maar als ze niet bijdragen, dan is dat zeker zo. Hier helpt iedereen elkaar. Met Corona hingen er emmertjes van de balkons. Daar kon je dan eten in doen voor mensen die het slecht hebben. Dat werkt goed. De solidariteit is hier inmiddels ook al minder. Maar we spotten nog een emmer die door een vrouw wordt binnengehaald. Een grote emmer wordt even later naar beneden gelaten en zit vol puin. Vier, vijf lagen en geen idee hoe diep. Ze laat ons twee precies dezelfde oude Spaanse villa's zien. Die zitten verstopt achter grote deuren die inmiddels allemaal appartementen bevatten. De ene is gerestaureerd, de andere verwaarloosd en decor van een aantal films. We stoppen bij een banketbakkerij waar de derde generatie een succes is geworden dankzij een gebakje dat Fiocci di neve (sneeuwvlokje) heet. Behalve dat het echt lekker is, heeft de huidige eigenaar een goed gevoel voor marketing. Van de Fiocci heeft hij vele varianten gemaakt (o.a. met blauw voor Maradonna met bijpassen blik als cadeauverpakking). Na twee uur verhalen, ontmoetingen nemen we afscheid. Het was echt een boeiende wandeling en stiekem ben ik blij dat we een uur op stoel op een terras gaan zitten want mijn benen willen niet meer. De treinreis terug gaat snel en op de camping plof ik neer in de campingstoel en val bijna direct in slaap.

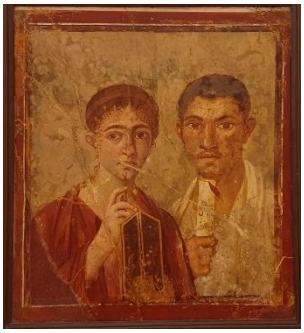

https://youtu.be/RVubZPmU1VA

Zaterdag – rustdag (wasje draaien, verhaal schrijven, filmpje maken en boodschappen doen). Nou ja, we kunnen even naar de zee fietsen. Ligt maar 3 km van de camping. Van veraf hebben we die gezien en ondertussen valt de avond. Wat we vooral gezien hebben zijn spoorwegen, industriegebied, braakliggende terreintjes met daartussen hele armoedige huizenblokken. We fietsen op een gegeven moment een steegje in waar de hele buurt buiten lijkt te zijn. Met een vriendelijk “bonna sera” gaan de groepjes mannen, vrouwen, kinderen aan de kant want het steegje is amper 2 mtr breed. Het voelt alsof we indringers zijn… Af en toe staat er een goede flat en daar staat meteen een hoog traliehek omheen.

Zondag 25 juli. In het archeologisch museum van Napels zijn veel voorwerpen, mozaïeken, en fresco’s uit Pompeï te zien. Indrukwekkend. Fantastisch. Het feit dat we van 10 tot 14:30 ronddwalen in dit

museum, zegt genoeg. Naast de schatten uit Pompeï en andere opgravingen uit de buurt, zijn er ook beelden uit Rome, een etage Egypte en een tentoonstelling met veel info over gladiatoren. Kortom aanrader. "Vedi Napoli e poi muori" zoals de Napolitanen zeggen (Napels zien en dan sterven), nou zo extreem wil ik het niet stellen, maar er kan wel een vinkje op de bucketlist :)

Morgen vluchten we weer naar het noorden. De voorspelling is 35 graden en eind van de week tegen de 40. En daarmee is het idee om naar de voet van de laars te reizen, van de baan. Ook de gedachte om bij Bari de Adriatische zee over te steken naar Albanië valt in duigen, want ook daar gaat de thermometer voorbij de 40 graden. Hier hebben we vandaag 32 graden gehad wat met een klein briesje te doen was maar nu het avond is, is het windstil en de thermometer staat nog steeds op bijna 30 graden en het idee van slapen in deze kleffe warmte spreekt me nog niet aan…

Perugia en Trasimeno meer

Passignano sul Trasimeno, Perugia - Italië, 26 - 30 juli 2021

Gevlucht voor de hitte in Napels, rijden we naar het noorden. Grappig genoeg is het bewolkt vandaag, met af en toe een spetter regen. Geen reden om vroeg te stoppen. Het wordt het Trasimeno-meer, met genoeg campings en we kunnen rond het meer fietsen. De temperatuur zal hier

zo rond de 33 zijn dat lijkt ons te doen. De camping met 50 plaatsen heeft waarachtig nog een plekje met veel schaduw. En een zwembad. Alleen moet je daar een badmuts op. 15 jaar geleden was dat in Italië ook al zo. Ik had verwacht dat dat nu wel voorbij zou zijn. Bovendien zijn de baarden en snorren onbedekt. Ik moet nog ergens een badmuts hebben uit die tijd. Blauw met geel. En als je iets zoekt, is zo'n camper toch groot. Ik geef het op en pak een koude douche. Eigenlijk wel zo lekker. Het nadeel van een meer, zijn de muggen. Die hangen met wolken op de camping dus vluchten we naar binnen. We hebben gaas voor alle ramen en zien met verbazing de wolken muggen tegen het gaas aangeplakt. De kleintjes die erdoorheen komen dansen rond de lampen. Wil René heeft het niet op muggen, dus gaan de horren omhoog en zien de muggen alleen de verduistering. Pas als we gaan slapen en het licht uit is gaat de verduistering weer naar beneden. De volgende ochtend zien we veel geplette muggen in het gaas zitten. De meeste muggen blijken niet te steken. De volgende avonden blijven we lang buiten zitten.

Dinsdag 27 juli fietsen we rond het meer. Over asfalt, grintpaden en tractorweggetjes en daarom is de fietstocht als MTB-route gekwalificeerd. Niet dat dat erg spannend is, eigenlijk is het saai. Je fietst tussen gele en braakliggende velden ver van het water. En gek genoeg voert de route niet door de

dorpjes tenzij die letterlijk aan het meer liggen. En dat zijn er drie. Waarschijnlijk om de route eenvoudig te houden want het is toch 60 km. Er zijn niet zoveel fietsers. Het merendeel zijn gezinnen met gehuurde mountainbikes. We hebben geluk, want ook vandaag is het bewolkt met af en toe een paar spetters. De laatste 20 km trekt de lucht open en is het gewoon heet. Het meer lijkt vooral uitvalsbasis te zijn voor een bezoek aan steden zoals Siena, Orvieto, Assisi, Florence en Perugia. Die laatste ligt op 42 km fietsen (met de auto is het slechts 25 km). Eigenlijk te ver maar in Passignano di Trasimeno, het stadje waar we vlakbij zitten, is een station. Alleen weten we niet of er fietsen in mogen. In Napels mocht het niet.

Woensdag. Er kunnen fietsen mee in een aantal treinen. Dat kun je zien aan een klein fietsje op de vertrekstaat, aldus de campingbaas. Op internet lijk je in de meeste treinen fietsen te kunnen meenemen. Dus we gokken erop. Met de fiets heen, met de trein terug. Gezien de warmte was andersom beter geweest. Maar ja stel dat het niet kon of mocht, dan zouden we 85 km moeten fietsen en dat is een brug te ver. Kaartjes kopen en afstempelen hebben we in Napels al geoefend. Zul je net zien dat het ons hier niet lukt de kaartjes te stempelen – het apparaat geeft geen sjoechem. Dan spelen we wel de onnozele toerist en verdomd we krijgen kaartcontrole. De conducteur wijst ons er vriendelijk op dat we de kaartjes moeten stempelen. Wij knikken braaf. Even ben ik bang dat ze ons gaat wijzen dat we onze fietsen in het hangsysteem van de trein moeten stoppen. Met lichte fietsen kan dat prima, en dan kunnen er veel meer fietsen mee. Maar die van ons…. Maar het is blijkbaar geen probleem. Een tegenvaller is dan het perron in Perugia. We kunnen niet zoals op het vertrekstation de rails oversteken, en op het perron is geen lift. Dus moeten we een steile trap af om onder het spoor door te gaan. Gelukkig kunnen we aan de achterkant van het station met een korte trap naar buiten en kunnen we de hoge trap naar de stationshal skippen. Perugia is op de top van een berg gebouwd zoals de meeste steden hier. Het station ligt… precies in het dal. De kaart toont een

wirwar aan straatjes en de route die onze tomtom uitzoekt is er een met veel haarspelden. Met onze batterijen is steilte niet zo'n probleem, we kiezen voor de kortste route. Inderdaad een pittige helling en dan door een tunnel!?! De bus blijft gelukkig achter ons rijden als buffer. Dan weer een pittige helling en dan een groot hek. Chips! Helling terug, de lift van de metro mogen we beslist niet in, waarschuwt een dame al hoofdschuddend. Halverwege de helling loopt een straatje naar links en die komt uit op een… trap. Een lange trap. Wat treden naar beneden gelopen en dan bereiken eindelijk via een aantal haarspeldbochten het oude centrum. De kortste route was in dit geval niet de makkelijkste en waarschijnlijk ook niet de snelste.

Perugia is een middeleeuwse stad met Etruskische basis. Een stadje met van de terracotta daken en kleine steegjes. En redelijk wat toeristen. We bezoeken de kathedraal die er van buiten klein uit ziet, een bijna plat dak heeft en in de renovatie is. Van binnen is het opvallend ruim, rechthoekig met prachtig geschilderde koepels. Dit weekend begint hier een orgelfestival. Dus als er een man plaatsneemt achter het orgel, kijk ik vol verwachting tot hij de eerste noten aanslaat. De kerk vult zich meteen maar al snel is het een brei van geluid. Dit is niet wat we hoopten te horen, en ook het andere publiek maakt zich uit de voeten. Het is bijna middagpauze. Zou het een manier zijn om bezoekers de kerk uit te jagen? Dan is het wel effectief …

De kerk staat op het centrale plein naast de oude fontein, het Palazzo en het stadhuis. Het toeristisch centrum van de stad. En daar laat Wil René zijn drone op. Het is onduidelijk of het mag. Het is geen verboden gebied, maar heeft een oranje kleur op de Drone-kaart. Het blijkt dat Wil René nogmaals moet bevestigen dat hij de volledige verantwoordelijkheid draagt als er iets gebeurt (bij de registratie heeft hij dat al moeten aangeven). Niet zo gek boven zo'n drukke plek. We dwalen nog wat door de smalle straatjes met trappen. We vinden een broodjeszaak, net buiten het centrum en vlak er naast een *Gelateria* die bijzondere ijssmaken verkoopt. Ik kies voor aardbeienijs met gember en limoenijs

met basilicum. De smaken zijn inderdaad bijzonder, ik zou ze niet nog een keer kiezen. Wil René is niet zo avontuurlijk en houdt het bij koffieijs en vanille.

De terugreis begint lekker want we gaan uiteraard bergafwaarts. We kopen bij de Coop nog wat extra drinken en beginnen aan een, toch wel warme, tocht naar de camping. Na de afdaling vinden we de route naar het Trasimeno meer. Bordjes wijzen je de weg die langzaam omhooggaat. Het meer ligt namelijk op 350 meter. Ook hier geen bar of terras langs de route. Na 30 km komen we bij het meer aan waar we nog een terras weten van gisteren. Hier waait het lekker. Weer op weg, zien en horen we een vliegtuig die net lijkt te zijn opgestegen. Het model heeft iets ouderwets, Het is geel met rood en er lijken kleine drijvers aan de vleugels te zitten. Even verder passeert dat vliegtuig weer. Zeker toeristen aan het rondvliegen. Als we voorbij de bocht/berg komen zien we op de berg aan de andere kant van het meer bij Passignano sur Trasimeno op twee plaatsen rook uit de bergen komen. Het vliegtuig blijkt een blusvliegtuig (Canadair) te zijn. Het landt/vliegt over het meer en vult zich met water en loost het water boven op de berg. Bij de andere brand is een helikopter in de weer met een soort zak waarmee het water over de brand wordt uitgestort. Later lezen we in de krant dat er op vier plaatsen rondom het stadje bosbranden waren, dat er zelfs 4 helikopters betrokken waren om de brand te blussen. In heel Zuid-Europa blijken er bosbranden te zijn.

Video over Perugia en Trasimeno meer: https://youtu.be/1v7VSaWKdTs

Donderdag is een rustdag. Bij de receptie vraagt Wil René weer eens of we ergens onze gasfles kunnen later vullen. Het manusje-van-alles weet wel waar, hij moet toch nog melk halen. Hij mag wel meerijden. Met de gasfles op de achterbank scheurt hij met Wil René naar het stadje. Maar noch de metaalwerkplaats, noch het tuincentrum kan/mag de fles vullen. Wel kunnen we een ander model kopen. Onze andere fles is nog

niet leeg dus we stellen het toch nog maar een keer uit. Laten we in het meer gaan zwemmen. We hebben nog waterschoenen in de camper. Vol frisse moed en gedreven door de warmte, stappen we het water in dat warm is, vol alg en modder. We ploeteren een paar meter het meer in en zijn dan nog niet verder dan de knieën terwijl de voeten in de modder wegzakken. Het is duidelijk waarom er zo weinig mensen in het meer zwemmen. We druipen af naar het zwembad. Dat is wel fris. Wel jammer dat ik een badmuts op moet.

Vrijdag reisdag. De camping vol Hollanders hebben we wel gezien. Die muggen beginnen te irriteren en de temperatuur zal hier vandaag 39 graden worden. Tijd om door te trekken naar het noorden. De receptie heeft nog een adres gevonden vlak bij Perugia, bij een campingwinkel waar ze gas vullen. Maar net als bij alle andere adressen, vullen ze niet maar verkopen uiteraard wel gasflessen. Het probleem van die Italiaanse gasflessen is, dat ze niet passen op onze drukregelaar. Andere maat. De eigenaar verkoopt vooral de nieuwste kunststoffen flessen maar die zijn 60 euro met 30 euro gas is het en dure en ronduit onhandige oplossing want in Nederland hebben we weer niks aan die Italiaanse fles. Dat snapt hij wel. De eigenaar weet ’n oplossing. Hij heeft nog een gevulde stalen gasfles staan (letterlijk in het stof) en hij heeft nog een koppelstuk waarmee we de Italiaanse fles aan de Nederlands drukregelaar kunnen koppelen. Voor 36 euro zijn we klaar.

Ravenna en Ferrara

Ravenna, Ferrara - Italië, 30 juli - 5 augustus 2021

We steken de Italiaanse laars schuin over naar Ravenna. Die stad ligt aan de rand van de Povlakte dus waarschijnlijk goed te fietsen én Ravenna schijnt een mooie stad te zijn. We kiezen Bio-camping die tussen de stad en het strand ligt. Allebei een half uurtje fietsen. Bio staat waarschijnlijk voor boerencamping. Het is weer even wennen, dat platte uitzicht zoals in Nederland alleen zonniger en droger. De camping heeft nauwelijks bomen en die plekken zijn uiteraard bezet, wel een zwembadje met jawel een badmutsverplichting. Bij de boerderij staan tafeltjes en stoelen onder de bomen en daar is ook wifi. Laten we het maar proberen.

Zaterdag fietsen we om half negen weg, zodat we de stad in de nog koele ochtenduren, kunnen bekijken. Ik wil vooral de 5e-eeuwse monumenten zien, die beroemd zijn om hun mozaïeken.

Vroegchristelijke kerken. We beginnen met de voor ons verst gelegen Mausoleum van Gala Placida, een Keizerin die het bouwde voor haar broer en zichzelf, vlak naast de basiliek. Maar we stuiten op een hek met controle. We moeten kaartjes hebben. Nooit aan gedacht dat je voor een kerk een kaartje zou moeten kopen. De ticketshop zit 100 mtr verderop met, jawel, een rij in de al pittige zon. Op het raam hangt ook een QR-code waar je online tickets kunt bestellen. Prima, doe ik dat. Dan kom ik tot de ontdekking dat er ook tijd-slots zijn en ik pas om 12:30 bij een van die monumenten naar binnen kan. Vermeld staat ook het aantal plekken dat er dan nog beschikbaar is. Verbouwereerd kijk ik naar mijn mobiel. Dat had ik dus gisterenavond prima kunnen doen. Toch maar weer in de rij. Misschien kunnen ze nog iets regelen dat we vroeger kunnen…. Dat lukt. We kunnen om 10 uur bij het mausoleum terecht, en mogen dan 5 minuten rondkijken. 10 Minuten later bij de naast gelegen basiliek, waar geen eindtijd geldt. Uiteindelijk zijn we dan om 12:30 ingepland bij de doopkerk… Nou ja, we zien wel of we dan nog in de stad zijn. Eerst ‘n kop koffie.

Om 10 uur staan we dus weer bij het hek van het Mausoleum. Nou, het eerste hek. Het kaartje wordt gescand en we lopen door naar de ingang van het mini-kerkje, waar we, voordat we de hoek om zijn, wederom op een hek met bewaker stuiten. Ze sluit net met een ketting de doorgang. Er mogen maar 10 mensen binnen en ze zet de wekker op 5 minuten. Het is een heel gedoe geweest maar het was het waard. Alle muren en koepeldak zijn belegd met steentjes in uiteraard bijbelse voorstellingen, en

prachtige randen. Het glas is heel dun barnsteen, zodat het gefilterde zonlicht een intieme sfeer geeft. Gelukkig is de wekker pas gezet als de 10e bezoeker binnen is. We hebben zo ruim de tijd om te kijken.

We wandelen door naar de Byzantijnse basiliek. Een lage, brede bakstenen kerk met een 8-hoekige plattegrond (geen kruis zoals de “normale” kerkplategronden). Eigenlijk een sober gebouw totdat je binnenloopt. De “ronde” vorm is prachtig, de vloer- en wandmozaïeken zijn wederom: wow! Ik dwaal een half uur lang rond.

Het derde monument is ook een basiliek, met een hoge toren ernaast. Iets minder indrukwekkend door zijn rechthoekige vorm en deels 18e-eeuwse (lees lelijke barokke) delen. Twee mozaïeken vullen wel de hele lengte boven de bogen van de zijbeuken. Aan de ene zijde een rij martelaren en aan overzijde maagden.

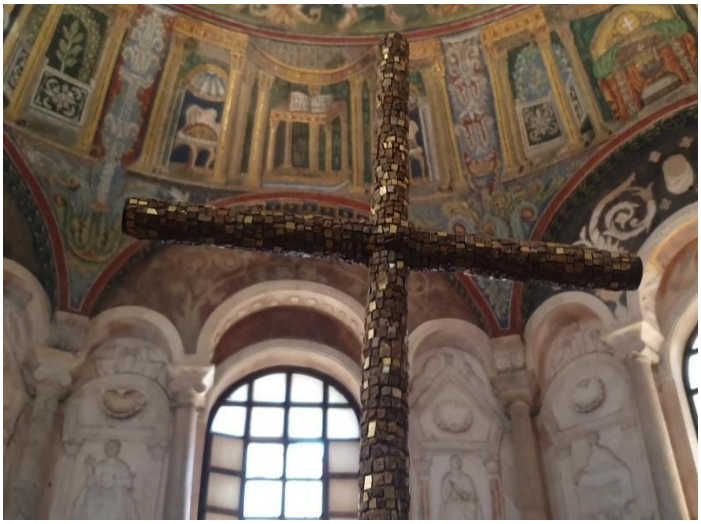

We zoeken de schaduw op bij een klein banketbakkertje. De zon heeft de stad al behoorlijk opgewarmd. Toch doen we de laatste twee monumenten ook. Een is een doopkerkje, dat van buiten een achthoekige stompe toren is. Binnen staat een grote ronde stenen bak (waar een volwassen

dopeling ondergedompeld kon worden). De koepel is een groot mozaïek, met centraal de doop van Jezus zelf en daarom heen staan de apostelen afgebeeld. Grappig detail: er staat een staf met kruis dat met goudkleurige steentjes is beplakt. Het laatste mozaïekmonument is een kapel, die verstopt zit in een museum. Een van de koepels lijkt te zijn behangen met een patroon met verschillende vogels,

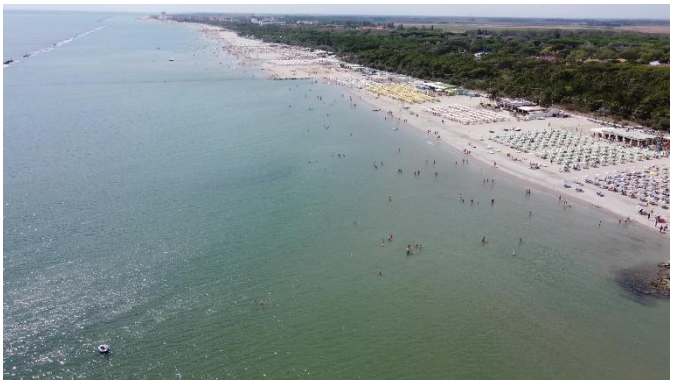

het is toch echt mozaïek. En dan is het alweer 1 uur. Via google vinden we een leuke broodjeszaak met goede reviews – terecht blijkt. Het is 3 uur als we de stad uit fietsen - nadat we eerst onze zadels met ijsblokjes hebben afgekoeld. We waren helemaal niet van plan om zo lang in een hete stad te blijven (rond 35 graden inmiddels), maar de mozaïeken waren de moeite waard en de stad is heel relaxt.
Video over Ravenna : https://youtu.be/OdaFjVGwc3c

Zondagochtend word ik wakker omdat het zacht regent. Het is daarom ook veel minder warm. Dat komt goed uit, we willen vandaag langs de stranden fietsen. Al ver voor de kust, staan de auto's in de berm geparkeerd en ook het toeristische dorpje staat vol. Een zandpad voert ons langs de ene na de andere strandtent. Als we bij eentje op het terras gaan zitten, zien we tussen de bedden met parasols enthousiast springende badgasten. Er is een aerobic-les in een rustige zee. Op het terras zitten een paar Italiaanse vaders om 11 uur al aan het bier. Wij houden het bij koffie en cola. We rijden een uur langs stranden en toeristische badplaatsen. Bij Lido Dante zoeken we een strandtent op om te eten.

Terwijl ik op mijn gegrilde tonijn wacht, heb ik uitzicht op fanatieke beach-tennissers. Althans ik vermoed dat het zoiets is. Twee tegen twee met houten batches en een klein balletje met een net op zo'n 1.80 mtr. Lijnen in het zand. Het fanatisme blijkt uit de snoekduiken die ze nemen om de bal weer over het net te krijgen. Als de tonijn op tafel komt is het spel afgelopen. We fietsen nog een stuk en nemen dan zelf een duik in de zee. Ze zullen op het strand wel raar gekeken hebben want we hebben ons omgekleed, 5 minuten gezwommen, afgedroogd, aangekleed en zijn verder gefietst. De reden: geen schaduw. Hoewel we al aardig verkleurd zijn, voel je de zon branden op je huid. Met blote voeten in het zand is het al nauwelijks vol te houden. Het zandpad dat we al kilometers volgen wordt ineens geblokkeerd door een groot hek. Waar we aan aantal homo's storen in hun avontuurtje. We fietsen een stukje terug en proberen een zijpad met letterlijk hetzelfde resultaat. Er zit niets anders op dan een stuk terug te fietsen naar een badplaats. Daar merken we dat de wind aan het toenemen is. Als we bij de camping zijn, zien we dat de meeste campers hun luifels hebben ingedraaid en na een paar stevige windstoten, doen we dat ook. Windkracht 6 tot 7 lezen we op de Italiaanse Buienradar. En ondertussen is het 33 graden. Daarmee voelt die wind alsof je in een grote haarföhn staat. En wind associeer ik met afkoelen. Vandaag niet dus. Met deze hitte kan ik slecht omgaan.

Maandag 2 augustus trekken we verder de po-vlakte op naar het noordwesten waar het hopelijk weer een graadje koeler is. Eindbestemming is een kleine camping met de grappige naam Lucciole Nella Nebbia (vuurvliegjes in de mist). Hoewel het in de middag is als we de camping zoeken, hadden

we best wel een paar van die vuurvliegjes als baken kunnen gebruiken. De eerste keer rijden we er straal voorbij, ondanks dat we op de dijk langs de Po het land goed kunnen overzien. De camping is zo klein (15 plekken en aantal huisjes) en ligt achter oude gebouwen. De tweede keer weten we waar we ongeveer moeten kijken en zien tussen huizen

en bomen het wit van een caravan of camper. De weg naar beneden is echter zo steil dat Wil eerst te voet gaat kijken of dit wel de weg is. Nee dus. We moeten de bocht om en daar loopt een gravelpad achterlangs. Fijn, we kunnen onder bomen staan. Er is een miniatuur zwembadje en een wasmachine. Ja, die klus stopt nooit, net als de afwas.

Dinsdag 3 augustus fietsen we naar Ferrara. Het is zo'n kleine 30 km naar die stad en we kiezen een route langs de noordelijke oever van de Po. Over een brede dijk. Niet zo'n steile zoals wij die kennen, maar in etages uitdijend tot zeker 50 mtr. We kijken over dorpjes en akkers uit, over oeverbossen en soms zien we de Po onder aan de dijk. Hier zijn sommige dijkvakken zwartgeblakerd. Eentje rookt nog. Als we bij Ferrara de Po oversteken is het nog zo'n 7 km fietsen door industriegebied en buitenwijken. Wel via fietspaden, want Ferrara heeft de hoogste fietsdichtheid van Italië. De stad is veel jonger dan Ravenna. Een Renaissance-stad. Niet alleen omdat het in de 15e eeuw tot bloei kwam, maar omdat de cultuur-minnende familie d'Este de stad bestuurde, bouwde en verfraaide. Een groot kasteel (met kantelen, slotgracht, torens en dikke muren) staat nog altijd in het centrum. Het blijkt op dinsdag gesloten. Helaas is de kathedraal vanwege renovatie ook dicht. We dwalen wat door het oude centrum, dat net als Ravenna, een relaxte sfeer heeft. Wij doen dat uiteraard fietsend. Dan zijn de wegen met kleine keitjes wat minder relaxed. De stad heeft nog altijd stadsmuren, we rijden een stuk bovenop. Je kunt er ook omheen,

bijna 9 km, maar dat pad ligt vol in de zon en bovenop rij je onder de bomen. We bezoeken een oud palazzo met fresco's waar je heel lang naar kunt kijken, als je uitleg zou krijgen over wat je ziet. Via een app richt je je telefoon op een muurschildering en dan kun je per onderdeel gesproken of geschreven uitleg krijgen …in het Italiaans. Een andere taal ontbreekt, ook al is de uitleg over de app in het Engels. Nee de suppoost weet ook niet waarom. Ik kopieer wat van die tekst in google-vertaal maar de waarschijnlijk lyrische uitleg wordt een onbegrijpelijke brei aan woorden. Jammer. Het grote voordeel is wel dat het museumbezoek nu maar drie kwartier duurt. Dat is voor mij kort. Met het

schrijven zoek ik toch op wat we gezien hebben. Per maand zie je bovenin de Griekse mythologie (Minerva bij de maand maart), middenin het sterrenbeeld (ram) en onderin de activiteiten aan het hof (de jacht in maart).
Video die we over Ferrara maakten: https://youtu.be/c7XY8L7m2iY

Italiaans is lastig, ook op een menukaart. Als we aan tafel zitten, legt de serveerster in het Engels uit wat er zo ongeveer staat. Als ik iets in het Nederlands tegen Wil René zeg, reageert ze in het vloeiend Maestrichs. Ze woont in Ferrara met haar twee puberdochters. De liefde heeft haar eerst naar Ibiza gebracht, daar leerde ze de vader van haar kinderen kennen. Een basketballer die ieder jaar in een andere, meestal zuidelijke stad, sportte. Nu woont ze alweer een paar jaar hier en deze stad bevalt heel goed. In de loop van de middag als de hitte weer stijgt, fietsen we terug. Gelukkig is er een lang fietspad dat in de schaduw ligt. Met 70 km op de teller zijn we blij als we op de camping aankomen.

Koken skippen we vandaag. De camping heeft vanavond een diner waar we ons voor inschrijven. Heel romantisch staan de tafels buiten, met tafellakens en er hangen lampjes in de bomen.

Woensdag 4 augustus aarzelen we lang of we wel op pad gaan. Er is weinig te fietsen in deze omgeving – ondanks dat het vlak is. Het is landbouw met piepkleine dorpjes

of we kunnen de Po stroomopwaarts volgen. Het is bewolkt dus eigenlijk goed fietsweer. Om 12 uur gaan we dan toch maar op pad, de rivier volgen tot de volgende brug 20 km verderop. In de rivier drijft witte smurrie. We zagen het gisteren al een beetje, maar vandaag drijft het over de hele breedte. De Po is zo'n 625 km lang. Het water dat hier voorbij stroomt heeft er al 500 op zitten en dat water komt uit heel Noord-Italië. Dus wie weet wat het is. 's Avonds begrijpen we van de campingbaas dat het van de bomen is. Er zijn houtplantages langs de rivier. Als we om half twee het dorp bij de brug binnen rijden, lijkt het verlaten. De enige die we zien, zijn een paar marktkooplui die hun kramen afbreken. Verder zit alles dicht, het is siësta. Geen bar of restaurant is open. Van armoe kopen we bij de Lidl (die als enige open is) een paar broodjes. We fietsen weer terug over de dijk aan de andere kant. Het valt ons op dat er veel huizen zijn, waarvan het dak ingestort is, dichtgetimmerd of zonder ramen, overwoekert met klimplanten. Dan herinner ik me een opmerking over een aardbeving op internet bij een van de dorpjes vlakbij. Er was niet zoveel te zien vanwege een aardbeving op 20 mei - zonder vermelding van een jaartal. Als ik de datum en aardbeving google zie ik 2012 staan én 6.0 op de schaal van richter. De campingbaas herinnert het zich nog als de dag van gisteren. Vooral het geluid vergeet hij nooit meer. Alsof je naast een opstijgend vliegtuig staat. Zijn huis had geen schade al lag de hele inboedel aan diggelen op de vloer. Vooral oude gebouwen hebben veel schade opgelopen evenals de fabrieken waar de betonnen muren en daken niet goed

vastzaten. Die stortten in en daar zijn dan ook doden gevallen. Er zijn dorpen waar het grondwater het zand naar boven spoot. Uit de waterpompen van boeren kwam vloeibaar zand. Het was 4 uur ’s nachts en daardoor is het aantal slachtoffers beperkt gebleven. Veel huizen zijn opgeknapt, alleen die oude gebouwen zijn een uitdaging. Ze moeten met dezelfde materialen worden hersteld en iedere fase in de bouw moet worden gecontroleerd. Hij weet er alles van, want bouwen is zijn eerste beroep. Zo werd een saaie fietstocht toch nog interessant.

Filmpje over de omgeving van Ferrara https://youtu.be/TZf5sSidR1c

Vandaag was het plan om verder te reizen. Alleen een acute blaasontsteking maakt het reizen onmogelijk. De campingbaas belt de "*dotore*" en we kunnen bij hem in de apotheek terecht. In Italië moet in iedere apotheek een arts aanwezig zijn. De symptomen herken ik zelf wel. Alleen nog nooit zo snel zo heftig. In het dorp op 3 minuten fietsen, zit de apotheek en met 2 zakjes antibiotica ben ik weer snel terug (gelukkig). Ik breng de uren door op een stoel onder de boom. Hopelijk gaat het morgen beter.

De toeristische kust van Istrië: Poreč

Červar, Poreč, Červar, Visnjan - Kroatië 6-9 augustus 2021

Vrijdag 6 augustus. Het medicijn dat ik heb gehad, werkt als 'n tierelier. Gisterenavond eigenlijk geen last meer. Wel heel moe, dus vroeg naar bed. Aanvankelijk waren we van plan weer 100 km verderop een camping te zoeken, maar van campinggasten hoorden we dat het lastig was. We bellen het beperkte aantal campings in deze omgeving met 0 resultaat. Verder noordelijk kom je in de buurt van Padua en Venetië. Dat hebben we al eens gezien, en na twee prachtige steden wel weer even genoeg stad. We willen niet te ver noordelijk, want in de Alpen regent het nog. Dus gaan we richting het oosten. Voorbij Venetië richting Slovenië. We prikken Triëst op de kaart en rijden door het vlakke Italiaanse landschap. Rond lunchtijd stoppen we bij een centro commercial. Als we willen lunchen, blijken we voor het eerst onze coronapas nodig te hebben. Sinds vandaag is het in Italië verplicht om in musea, restaurants, OV de coronapas te tonen. En gelukkig hij doet het.

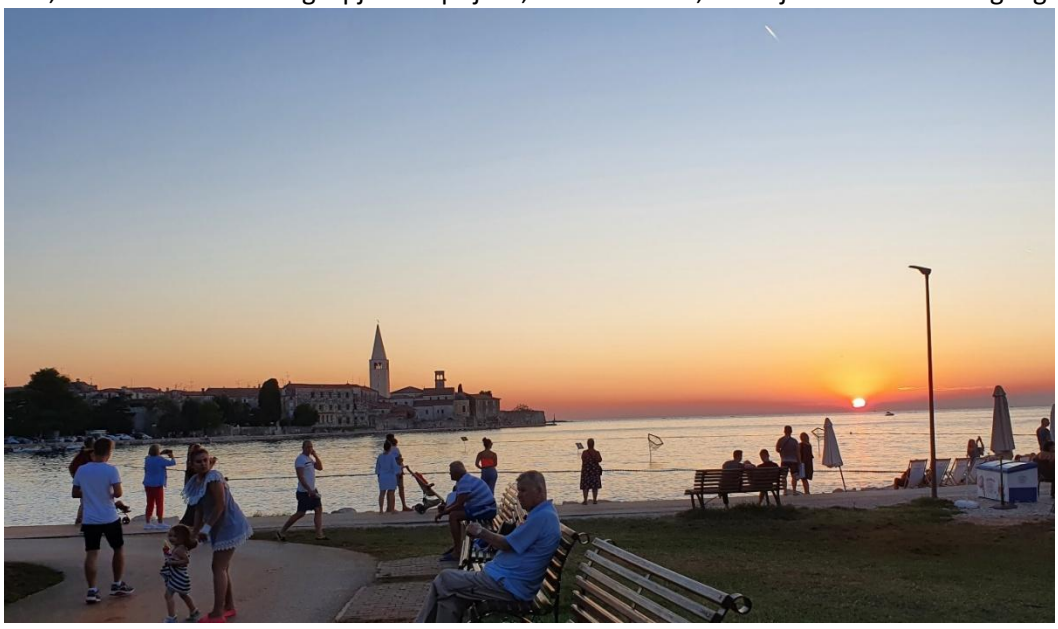

Het is rustig op de weg dus we schieten goed op. We pakken een stuk tolweg bij Triest, rijden door

Slovenië. Als we bij Slovenië de grens willen oversteken naar Kroatië komen we in de file. Wij denken dat dat voor de snelweg in Kroatië is (alle snelwegen zijn tolwegen) maar het blijkt een paspoort-controle. Dat hebben we echt al heel lang niet meer meegemaakt.

De kuststrook van Istrië is toeristische, dat weten we van eerdere vakanties. En de campings zijn enorm. We kiezen er een vlak bij Poreč en rijden om 17:15 uur de camping op. Zo'n 1100 plekken groot, 2 km kustlijn, echt een compleet dorp met 5 restaurants/bar, supermarkt, bakker, en die camping zit bijna vol! Er zijn nog wat gaatjes in de zogenoemde vrije veldjes waar iedereen zijn kampeermiddel gewoon kan neerzetten. Het is een chaos met weinig schaduw. Ik voel daar niks voor. Er zijn ook een paar plekken voor één of twee nachten. Daarna zit het vol. We vinden een plekje met veel schaduw aan de rand van de camping vlak bij de zee. Hier voel je niet die massaliteit.

We koken snel en springen daarna op de fiets naar Poreč, een plaatsje 6 km verderop langs de kust. Ik wist dat het toeristisch zal zijn, toch verrast het me. Zoveel mensen die over de boulevard lopen, de kermis, de boten die hun dagtripjes aanprijzen, marktkramen, terrasjes. De zonsondergang is

prachtig. Vele mobieltjes leggen het beeld vast. De beelden gaan vast heel Europa door. We horen Nederlands, Duits, Italiaans, Sloveens (denken we) etc. We blijven niet te lang omdat we nog moeten terugfietsen - in het donker. En het laatste stuk is een gravelpad.

Zaterdag – Was ik gisteren enthousiast over de medicijnen, vandaag merk ik dat de antibiotica mijn darmen grondig heeft aangepakt. Toch wil ik graag wat meer dan alleen de kust zien. Aangezien we morgen van de camping af moeten, volgen we vandaag een fietsroute. Die begint langs de kust waar het blijkbaar nog niet zo lang geleden goed geregend heeft. Er staan grote modderplassen in de rode aarde. We doen een klein schiereiland aan, waar veel daggasten hun hangmatten, koelboxen en parasols hebben uitgestald. Aan de auto's te zien, is half Europa hier verenigd. Na de modder volgen we gravel, rotsige paden naar het eerste vakantiedorp. Was Italiaans al moeilijk van het Kroatisch is helemaal niks te maken. Met de vertaalapp lukt het om koffie en cola te bestellen in een plaatselijke sportbar. We leren dat Hvala (spreek uit al koala) dank je wel is. Aangezien Duitsers hier de grootste groep toeristen vormen, kun je met Duits wel terecht.

We fietsen het binnenland in naar een dorp Visnjan dat op een heuvel ligt. Hier vandaan kun je de hele kuststrook overzien die vooral uit lage bomen bestaat, olijfbomen-plantages (heet dat zo?),

wijngaarden op de heuvels. De volgende stop is weer Porec, dat een oude basiliek heeft die op de Unesco-lijst staat. Het ligt niet aan een groot plein maar aan een van de kleine steegjes in het oude centrum. Dat past wel bij het begin van deze kerk. Dat was in de tijd dat de Christenen nog vervolgd werden door de Romeinen. Het startte in een huis van een welgestelde burger en werd in de loop van de eeuwen aangepast, heropgebouwd, gemoderniseerd. Dat maakt het restaureren voor de historici niet eenvoudig, welke vloer laat je zien, welke laag van de muur. Ze hebben gekozen om meerdere lagen naast elkaar te laten zien: hier de mozaïeken uit de 4e eeuw, daar de muren uit de 7e eeuw, beelden uit de 13 en 15e eeuw, meubilair uit de 17e en 18e eeuw. Hiermee doen ze recht aan alle mooie vondsten maar het geeft ook dat zicht geeft op de toren aan de ene kant en de kerk een verwarrend beeld. binnenplein met zijn zuilengang eromheen, Het oude aan de andere kant, vind ik het mooiste stuk.

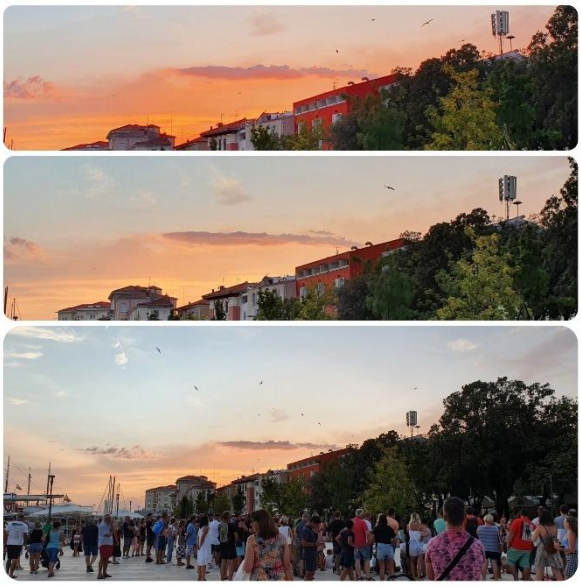

Het is middag en het stadje is een stuk rustiger. Veel kleine steegjes met lichte straatstenen en witte huizen. De wind waait, de zon schijnt en het water kabbelt. Wil René wil nog wel één of twee nachten blijven op de camping dus gaan we vragen of dat kan. Het lukt om een extra nachtje er aan vast te plakken in het rijtje voor ons maar dan wel graag direct verkassen. Dus om 18 uur verslepen we de boel.

Zondag 8 augustus. De nacht is warm gebleven zo rond de 25 graden door de lichte bewolking. We maken er een luierdag van. We staan in de rij van de bakker, pakken een (ijs)koffie op het terras, zitten op een bankje naar de zee te kijken en verslepen onze stoelen naar het rotsstrand. Ze hebben pieren aangelegd zodat je ook zonder waterschoenen de zee in kan springen. Gelukkig maar, want de 20 jaar oude waterschoenen vallen letterlijk uit elkaar. De zee is warmer dan de koude douches waarmee je het zout van je huid kunt afspoelen. Net als de eerste avond hebben we weer een prachtige zonondergang.

Een filmpje over Istrië: https://youtu.be/FpR5pWTsqvw

Maandag - toch gaan we weer verder. Als ik ga betalen staat er een lange rij - uiteraard in de zon - grrr. Dan blijkt dat die rij is voor mensen die willen reserveren voor volgend jaar. "Ieder jaar is het drukker," zegt een Nederlands stel, dat hier al 8 jaar komt. "we willen graag een plek waar we de zee kunnen zien."

We rijden via de binnenlanden richting het oosten. Het wordt steeds bergachtiger maar het blijft erg groen. Als de tolweg in de buurt komt, zie ik dat de weg enorm veel haarspeldbochten gaat krijgen.

"Laten we de volgende oprit maar nemen", maar de weg blijkt afgesloten. We moeten meteen de tolweg op en we komen direct in een file. En wat voor een! Over 5 km doen we 45 min vanwege wegwerkzaamheden. Dus we eten een boterham op de snelweg, gaan plassen, doen de blinderingen dicht om de zon buiten te houden. Je zal eens in een gewone auto zonder airco zitten. Het is zo'n 30 graden buiten. Het blijft druk, maar rijdt redelijk door. Bij Rijeka staan de tegenliggers in de file (eenbaansweg). Bij het stoplicht staat een motoragent het verkeer aan te manen om sneller te rijden. Dan rijden 100 mtr verderop twee auto's in de file op elkaar. De agent heft vertwijfelt zijn armen in de lucht en loopt naar zijn motor. Het is blijkbaar zo'n dag.

Na Rijeka rijden we pas echt de bergen in. Het landschap en de huizen doen Oostenrijks aan. En dan rijden we de bergen weer uit en is het een grote vlakte. Aan de noordkant van die vlakte ligt de eindbestemming: Zagreb. De stadscamping is ontworpen als twee cirkels om de toiletgebouwen heen (hartstikke nieuw) met nauwelijks schaduw. Creatief als Wil René is, hangen we doeken om de camper heen om de hitte buiten te houden. We lijken wel zigeuners :). Morgen gaan we de stad in.

Zagreb- een andere blik op de stad

Rakitje, Zagreb - Kroatië, 9 - 12 augustus 2021

De camping ligt zo'n 15 km van het centrum. De campingbaas heeft uitgelegd dat we langs rivier de Sava kunnen. En dan vlak bij het centrum de brug oversteken. Deze route is bijna 20 km maar het is nog vroeg (9 uur). De Sava is een redelijke rivier met enorm brede uiterwaarden. Later leren we dat gedurende twee weken in het voorjaar die ruimte heel hard nodig is. Dan komt het water uit de alpen. Voor nu balen we een beetje want het is een karrenspoor met losse stenen. Dus niet harder dan 13 km/u. We rijden bovendien uit de wind in de volle zon en dat is het afzien – ook al is het nog vroeg. Als we de brug bereiken begint de volgende uitdaging. De drukke stad in, terwijl fietspaden ontbreken. Net als de locals fietsen we dus op de stoep, die we delen met voetgangers, geparkeerde auto's, lantaarnpalen, bomen, verkeersborden, brandpompen, slagbomen. Het lijkt wel een parcours. Met als extra aandachtspunten: het ontbreken van stukken asfalt, putten, stoepranden, bewoners die uit hun deur (kunnen) stappen. Eind van de middag slalommen we volleerd, de kortere route dwars door de stad terug.

We hebben de stad voornamelijk op de fiets bekeken. Geen bezoek aan een kathedraal, middeleeuwse toren of ondergrondse gangen. Geen museum maar de kunst op straat bekeken. Street Art. Ik las het als een van de 101 een dingen die je in Zagreb kunt doen. Een Kroatische blogger

schreef het als antwoord op de vraag van vrienden, welke 5 dingen ze beslist moeten zien/doen. Het is een fantastische blog: www.travelhonestly.com/things-to-do-in-Zagreb/ Dus fietsen we langs muren en leegstaande panden in binnenstad en buitenwijken. Om soms tot ontdekking te komen, dat het overgeschilderd is of door de aardbeving van vorig jaar is vernield.

11 augustus fietsen we met Bruno van Blue Bike door het Zagreb van na WOII. Met de titel *Back to Socialism* vertelt hij over de tijd dat Kroatië deel uitmaakte van Joegoslavië. Terwijl het Oostblok onder de invloed van communistische Rusland komt, houdt maarschalk Tito de deur dicht. Als oorlogsheld (tegen de fascistische Italianen en Duitsers) brengt hij 7 Slavische volkeren in één

republiek. De communistische partij wordt omgedoopt tot socialistisch. Hij bestuurt het land met stevige hand, maar is minder streng in de communistische leer als de Sovjet-Unie. En daarmee balanceert het in de koude oorlog tussen het Westen en het Oosten. Het vormt de aard van de Kroaten denkt Bruno. “We zijn ‘pussies’. We zijn voorzichtig in onze woorden, wegen af, wat zal de buurman denken.” Die flexibiliteit is er ook met regels. Want het blijkt dat op de stoep fietsen verboden is, maar op straat is het domweg te onveilig. Dus fietst iedereen op de stoep. ”Een ander kenmerk is dat we blijven hangen in probleem denken. Niet zoals jullie, die dan gewoon gaan aanpakken.” Zo zou ik Nederlanders met hun poldermodel niet beschrijven, maar zo heeft hij het tot nu toe ervaren.

Terug naar de geschiedenis. Net als het Rusland van voor de revolutie, is Joegoslavië voornamelijk agrarisch. Met de komst van Tito neemt de industrialisatie een grote vlucht. Mensen trekken naar de stad en voor de arbeiders worden er in de jaren ‘60/’70 grote torenflats gebouwd aan de buitenrand van Zagreb. Zonder voorzieningen, waardoor de flats decennia continue van eigenaar veranderen. Dat probleem is pas tien jaar geleden aangepakt: met de bouw van een museum (geen effect), bouw van een winkelcentrum en barretje onder in de flat (bingo.) Nu is het een wijk waar mensen wel willen wonen. “En komen Stedenbouwers uit de rest van de wereld kijken naar onze aanpak”, vertelt Bruno enigszins verbaasd. Kroatië kent geen sociale woningbouw. Iedereen koopt. Hier is geen tekort aan woonruimte. Een flatje met twee slaapkamers kost 100.000 euro (omgerekend

want Kuna is de lokale munt). Hij woont zelf in het centrum en de aardbeving (5.4) leverde daar vooral schade aan de binnenkant van gebouwen. De muren zijn zeker 30 cm dik dus die blijven wel staan. Maar veel mensen zijn muurtjes gaan wegbreken (een mooi loft maken) en die bleken dus dragend te zijn. “Zijn er dan controles door de overheid bij verbouwingen? Nou nee. Mensen zijn eigenaar van de woning,

geven wel door wat ze doen, maar verder moeten ze dat dus zelf weten. Maar na de aardbeving is wel iedereen op zoek naar de bouwvergunningen."
Dat Tito ook niet zo streng in de Communistische leer was, blijkt ook wel uit het toerisme dat al in de jaren '70 bloeide. Toeristen uit het westen én uit Oostblok. Tito flirtte met vooral Amerikaanse investeerders. Na de verzelfstandiging in '91, ging de deur wagenwijd open. Met als nadeel dat investeerders gebieden opkopen en gebouwen neerzetten zonder oog te hebben voor de omgeving. "Alleen uit op winst," aldus Bruno. En hij is niet tegen kapitalisme maar "we hebben het socialisme te snel losgelaten. Tito was a good guy".

Bruno is even oud als ik, woont met zijn vrouw en twee kinderen in het centrum van de stad ("altijd een kamer tekort, maar iets groter gaan wonen, kost evenveel als ik destijds voor mijn appartement heb betaald"). En hij is een:
• Fervent wandelaar en fietser: de bergen achter Zagreb kennen geen geheimen meer voor hem;
• Socialist: Hij is zo blij met de nieuwe, jonge, groene burgemeester – zo veel beter dan de godfather die ze 20 jaar hebben moeten verduren;
• Internetter: Hij moedigt zijn kinderen aldoor aan hun informatie op internet te zoeken en het niet aan hem te vragen. "Kroatië is goed in IT, we verdienen daar nu ons geld mee";
• Fan van zijn stad; "de stad is hartstikke veilig. Mijn kinderen mogen rustig 's nachts op stap, ook mijn dochter". Als we 's avonds aan de ober vragen waar we de fiets kunnen neerzetten, kijkt hij bezorgd. Dat zijn dure fietsen, zet ze maar binnen!?!;
• Enthousiast verteller. Zo laat hij een gouden bal zien, die een kunstenaar heeft neergezet met als titel Zon. Waarop een andere kunstenaar de andere planeten op schaal in de stad heeft geplaatst. Even later toont hij een klein balletje dat aan de gevel naast een pinautomaat zit. De aarde. Zo leren kinderen ook wat het heelal te bieden heeft. Etc. etc.

Na zoveel info - en ik heb maar een deel opgeschreven –, en hitte (de temperatuur is opgelopen tot 34 graden), zijn we toe aan een lange pauze. Zagreb is heel groen, veel bomen en parken, wat het klimaat toch dragelijk houdt. In een ervan overleggen we wat we vanmiddag nog willen doen. Eigenlijk niks meer, mijn hoofd zit vol. De camper die in de volle zon staat, is geen aantrekkelijke bestemming. Ik wil al n tijdje naar de kapper, laat ik dat doen. Stiekem hopend op airco. Het kostte even moeite om te weten wat een kapper in het Kroatisch is, maar twee straten verder zit Frizerski salon Nena. In dit 19e -eeuwse deel zitten heel veel binnenplaatsen met bedrijfjes, huizen, tuintje, parkeerplaats. In een ervan, zit dus de kapper. Gelukkig kan ik zonder afspraak terecht. Of ze mijn haar ook kan verven. Grijs haar is lastig, heb ik eerder gemerkt. Maar het kan. We overleggen. Wil René is voorstander van wat roder, maar dat raadt ze stellig af. Ze stelt voor mijn oorspronkelijke kleur te kiezen en zoals highlights tussen het grijs te weven. Als het dan uitgroeit is het niet zo lelijk. Ze is wel 3 uurtjes bezig. En helaas geen airco, wel een plastic kapmantel voor de verf. Wil René zoekt ondertussen een masseur wat op de bonnefooi niet makkelijk blijkt te zijn. Uiteindelijk weet hij om half zes een plaatsje te bemachtigen.

Mijn kapster zit in een rolstoel. Ze heeft een auto-ongeluk gehad en verloor behalve het loopvermogen ook haar man en zus. Ze had kleine kinderen (3 en 8) dus knokte ze zich terug. En in Kroatië zijn er geen aanpassingen zoals in Nederland of London, waar je overal zo makkelijk met je rolstoel kan komen. Waar je niet als gek wordt versleten, als een beperking hebt. Dus soms denkt ze eraan om ergens anders haar bedrijf te starten. Het gesprek voeren we in het Engels, wat ze gebrekkig spreekt. Af en toe helpt een klant of de leerling-kapster met vertalen.

Het eindresultaat is verbluffend, vind ik. Ze vroeg me wat voor een coupe ik wilde en ik heb een foto laten zien van een grijze Jamie Lee Curtis. Nou het ziet er bijna hetzelfde uit.

We eten in Vinodol, net als de kapper gelegen in een van de binnenplaatsen, waar we de fietsen binnen mogen zetten.

Nou ja binnen, we eten “buiten” op de binnenplaats. Door het deels gesloten dak zijn de huizen op de binnenplaats niet zichtbaar en de zon evenmin. Het is nacht als we de terugfietsen langs de Sava. Onze gids Bruno vertelde dat je heel goed aan de stadskant op de dijk kunt fietsen, de snelweg over kunt steken en het laatste stukje over een rustige weg. Hij heeft gelijk. Met veel hogere snelheid fietsen we langs de Sava, de mond goed gesloten want het wemelt van de muggen. Morgen gaan we naar het Noorden want de temperaturen gaan hier stijgen tot 38 dit weekend. En dat is niet leuk meer. 34 was al te heet vond ik.

Filmpje over Zagreb: https://youtu.be/YhlefvEBvx0

Ontsnappen aan de hitte- Burgenland

Frauenkirchen, Oostenrijk, 12 - 16 augustus 2021

We ontvluchten dus wederom de hitte. We rijden vanuit Zagreb naar het noorden. Dat deel van Kroatië is ook groen. “Het noordoosten is heel vruchtbaar” vertelde Bruno, “maar niemand wil het meer bewerken. Alle jongeren trekken daar weg. Zo zonde. Voor 30k heb je een boerderij met opstallen en land.” Wij moeten echt wel verder trekken, willen we de grootste warmte vermijden. We vermijden de tolwegen, en rijden door een puntje van Slovenië naar Hongarije, met als einddoel Oostenrijk. Daar blijft de temperatuur rond de 30.

In een flits ziet Wil René dat in Hongarije ook een vignet nodig is op de snelweg. Die van Slovenië is nog geldig vandaag. De 85 die we volgen lijkt niet tol-plichtig te zijn, totdat we een stellage met camera’s passeren en het asfalt een stuk beter wordt. Snel zoek ik op internet of de 85 een tolweg is. Ja dus. Ik lees dat als je binnen 1 uur een digitaal vignet regelt, je geen boete krijgt. Dus terwijl Wil René de 85 volgt naar het Noorden, regel ik dat vignet. Nou zo makkelijk is dat nou ook weer niet. Kenteken (tja hoe was die precies), betalen kan alleen met creditcard, en dan moet je de betaling via de Visa-app bevestigen. Die app heb ik niet. Dus eerst die installeren op mijn telefoon. Wordt de bevestiging naar Wil René’s e-mail gestuurd. Dus zijn telefoon erbij. Een sms-bevestiging krijg ik dan weer op zijn werktelefoon. Dus ik zit met portemonnee en drie telefoons op schoot, al rijdend een vignet te regelen. Ruim 23 euro voor 10 dagen, is niet goedkoop. Maar wie weet komen we als het koeler is, weer in Hongarije. We doen er boodschappen met google vertaal app want die taal is echt niet te begrijpen. Gelukkig herken ik wel de groenten en vaak helpt een plaatje. Dan blijkt dat Hongarije geen euro heeft maar Florin. 400 is 1 euro. Tjonge, we zijn vanmorgen wel heel slecht voorbereid op pad gegaan.

We zoeken op internet met google earth een schaduwrijke camping in de buurt van Neusiedler See. Daar zitten er veel. Het wordt Paula bij Frauenkirchen. We rijden verder door Hongarije wat best saai is. Eindeloze vlaktes met maïs, gemaaide en geploegd velden tot aan de horizon met weinig bomen. En dan komen we bij de tolweg!?! De 85 wordt tolweg op het moment dat wij doorsteken naar Oostenrijk via lokale wegen. Dus waarschijnlijk hadden we dat vignet toch niet nodig…

Frauenkirchen afficheert zich als “Stadt mit weitem Horizont”. Dus het landschap van Hongarije wordt voortgezet. Behalve dat er ineens tientallen windmolens staan, en rijen wijnranken, zo ver het oog reikt. We vinden een schaduwrijk plekje op de camping nadat we eerst onze coronapas hebben moeten laten zien.

Vrijdag de 13e wordt een rustdag. Filmpje maken, de was doen, boodschappen en ’s avonds als het

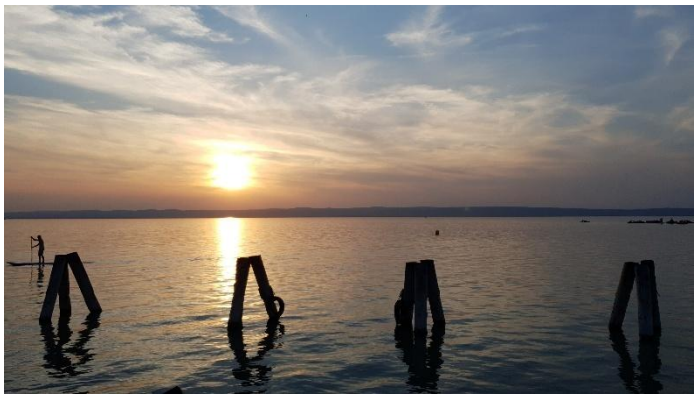
koeler is fietsen we tussen de wijngaarden naar de Neusiedler See. We zijn net op tijd voor de zonsondergang. Behalve een paar mooie foto's, probeer ik tot groot vermaak van enkele jongeren, een selfie te maken van ons twee. Na 6 pogingen lukt het me om ons én de zonsondergang op een plaatje te krijgen. We fietsen in het stikdonker weer terug. Een uiltje en een paar hazen schrikken van ons en wij van hun. Wijngaarden zijn nu eenmaal slecht verlicht.

Zaterdag: We hebben de wekker gezet om vroeg te gaan fietsen en voor de hitte terug te zijn. 's Middags rond 4 uur is het hier vaak het warmst. We volgen de meren-fietsroute en zien vooral veel drooggevallen meren. Eigenlijk maar twee die nog water hebben, al staat het laag. Een deel is een natuurgebied en de bankjes en uitzichttorens staan er verweesd en ongebruikt bij. We hopen dat het alleen nu zo droog is, maar een beetje ongemakkelijk is het wel. Na 2 uur fietsen wordt het drukker. Steeds meer fietsers volgen de route. Voor het strand bij Podersdorf am See staan mensen in de rij. De eerste voor de Corona-check, de tweede om 7 euro pp te betalen. Hoewel de route maar 45 km is, zijn we met pauzes toch pas om 13:30 terug. En het is heet. Heter dan verwacht. De thermometer tikt de 35 graden aan, met een gevoelswaarde van 39 zegt buienradar. En dat voel ik, er komt niks uit mijn handen. Zitten in een stoel is eigenlijk al te warm…

Zondag: wederom wekt de wekker ons zodat we in de ochtend kunnen fietsen. Dit keer langs dorpen. In Glos slaat de kerkklok 9 uur als we een Konditorei (banketbakker met lunchroom) in lopen. Het blijkt 40 jaar geleden te zijn gebouwd en sinds die tijd is er weinig veranderd, denk ik. De dame achter de toonbank blijkt 78 jaar jong te zijn. Ze werkt nog altijd met veel plezier. “Zolang ik fit ben”. Of we niet de 'Zuckerkunst Austellung' willen zien. Geen idee wat ze precies bedoelt maar ik loop mee naar achteren. In een kleine ruimte met airco staan suiker showstukken uitgestald (taferelen die zijn gemaakt door suikertrekken, suikerblazen etc.). Prachtige kunststukken. En een kast vol met medailles en bekers. In een artikel aan de muur lees ik dat de jongste zoon Adi Lunzer een meester is in Suikerkunst. Als kleine jongen was hij meer in zijn vaders bakkerij dan op het voetbalveld. Hij heeft zelfs in de VS lesgegeven aan beroemde chefs. En nu runt hij samen met zijn broer de bakkerij van zijn ouders. Ik snap de trotse moeder.

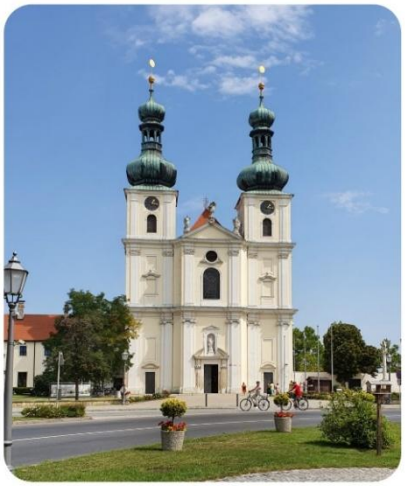
Richting Hongarije komen we de windmolenparken tegen. Ze staan op een heuvel en vandaaruit zien we de eindeloze wijngaarden. We doorkruisen het landgoed van een barok kasteel. In pastel blauw

met witte ornamenten. Op het terras moeten we weer onze Covid pas laten zien, maar de ober heeft geen scanner en een beetje misnoegd kijkt ze naar onze mobieltjes. Of het daaraan heeft gelegen of dat ze gewoon last had van de hitte, weet ik niet, maar twee pogingen om een cappuccino te krijgen, mislukken. Het laatste stuk gaat langs eindeloze maisvelden. Hier zien we veel grondwaterputten die het dorstige gewas in deze hitte van water voorzien. Er zou zomaar een samenhang kunnen zitten

tussen grondwaterputten en het verdwijnen van de meren. In Brabant is die samenhang er wel en woedt de discussie over het onttrekken.

Laatste stop is Frauenkirchen zelf. Het heeft een bekende Roomse basiliek die rond 1700 is gebouwd nadat de turken de kerk tot tweemaal toe hebben vernietigd. De basiliek Maria Geboortekerk is al

eeuwen een bedevaartsoord met een Franciscanerklooster ernaast. Als we in de buurt zijn, horen we een luide stem. Die is van de pastoor via een luidspreker. Er is een dienst gaande. Dus eerst maar lunchen, dan gaan we daarna wel de kerk bekijken. Om iets voor 13 uur zijn we er weer en is het stil. Als we de kerk binnenlopen zitten alle kerkbanken vol. Ik neem snel ‘n foto van het interieur. Wat blijkt, het is niet zomaar zondag, maar Maria-Hemelvaart. Er zijn wel 5 diensten vandaag. We lopen het klooster in, niet wetend of dat wel kan. Er komen 3 dames aanlopen in klederdracht. Hongaars. Ieder jaar komen ze hier en even later lopen ze in een kleine stoet met priesters en banieren naar de ingang van de kerk. De volgende dienst is in het Hongaars. Frauenkirchen is in het verleden Hongaars geweest. Nog altijd spreekt 7% van de bevolking Hongaars, lees ik op de website van de gemeente.

Gelukkig verdwijnt de zon achter de wolken. Eind van de middag gaat het waarachtig een beetje regenen. Morgen willen we weer op reis. Terug Hongarije in. Maar voordat we Oostenrijk verlaten wil ik nog een Wiener Schnitzel eten. Op advies van de campingbaas fietsen we naar een dorp verderop naar Gasthof zur Linde. Op de terugweg zie ik dat er nog licht door de ramen van de basiliek schijnt. De laatste dienst is net afgelopen en een nieuw-gewijde priester deelt zijn 'Primitz-Segen' uit (zijn eerste zegen als Priester). “Die zegen is veel sterker,” legt een mevrouw mij uit. "Mijn moeder zei altijd dat een Primitzsegen nieuwe zolen waard zijn.” ('Für einen Primitzsegen lauft man sich ein paar Schuhsolen durch'). En dat leidt tot een lange rij wachtende gelovigen, en geeft mij de ruimte om nog even een blik te werpen op de overdaad aan versieringen. De overtreffende trap van de Barok: Rococo.

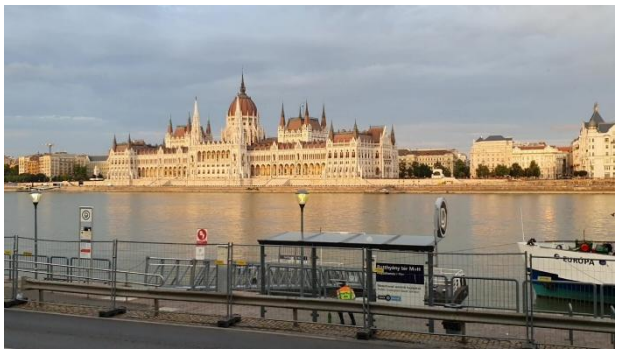
Een filmpje over Burgenland: https://youtu.be/ZdPZJgM8tJM

Boedapest- Slowakije

Boedapest, Tvrdošín - Hongarije 16-20 augustus 2021

Maandag 16 augustus. Boedapest is 165 km en over de snelweg zijn we er zo. Hebben we dat vignet toch niet voor niets aangeschaft. Omdat we vroeg zijn, rijden we naar de camping, die het dichtst bij het centrum van Pest ligt met 40 plaatsen. Inderdaad, er is nog plaats. Het camperveld is een grasveld met bomen eromheen. Op het tentenveld zijn wel bomen en een "toiletgebouw". Het is festival-sanitair: van die containers met smalle wc's en douchebakken met een douchegordijntje. Omkleden op de gang. En niet erg schoon. We zullen weinig op de camping zijn en 's avonds douchen (de automatische lichtsensor werkt niet in de douche). We kunnen de camper nog tegen een haag zetten die vanmiddag de zon blokt. Geen overbodige luxe want het kwik raakt weer de 35 graden. Het voordeel van deze camping is dat we nu ook 's avonds op de fiets de stad in kunnen. En dat doen we dan ook.

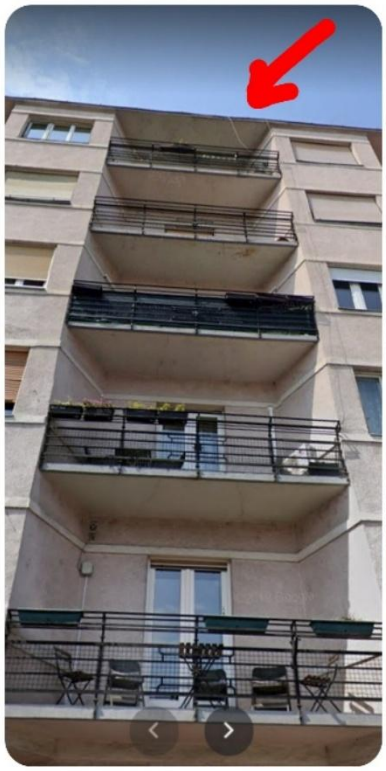

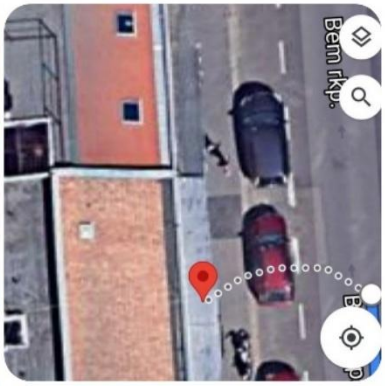
We fietsen langs de Donau die Boedapest splitst in Buda en Pest. We steken de rivier over om Pest in de avondzon te zien liggen. We rijden tot we aan de overkant, het monumentale parlement zien. Wil René stuurt zijn drone de lucht in en dan is hij de verbinding kwijt. De nachtmerrie waar we al een tijdje voor vreesden, want al een paar keer eerder was dat gebeurt, maar telkens heel kort. Dan stuurt de drone een camerabeeld van een schuin grijs vlak. Hij ligt op n schip, denkt Wil René en hij loopt naar de kade. Maar er is geen schip dat erop lijkt. Via de GPS lijkt de Drone echter achter ons te zijn. We steken de straat over en dan dringt de nare werkelijkheid tot ons door. Voor ons staan hoge woonkazernes uit de jaren '30. Zes etages minimaal. De drone ligt op het dak……

We gaan maar aanbellen. Een vrouw loopt naar binnen. Snel leggen we uit dat onze drone op het dak ligt en of we mogen kijken. Zij zegt dat je niet het dak op kunt, niet zover zij weet. En doet de portiekdeur dicht. Andere mensen zijn niet thuis. Dan komt er een man uit het gebouw ernaast. Of we bij zijn flatgebouw op het dak kunnen. Hij heeft geen idee want hij woont op 3 hoog. Hij is bereid om met ons, met een kleine gedateerde lift, te gaan kijken of het kan. Zo'n lift uit de jaren '30 waar je eerst een hek dichtdoet voordat je de binnendeur kunt sluiten. TÜV gekeurd dus

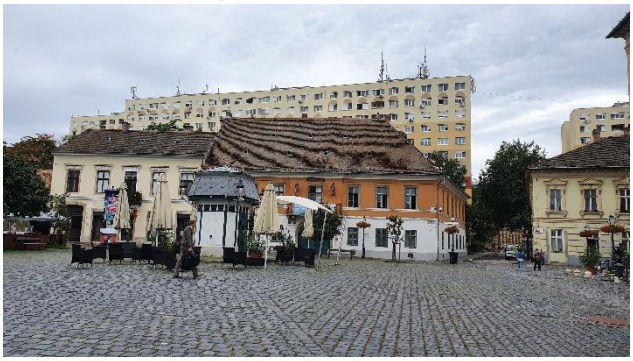
technisch veilig – Corona proof is het niet. De lift eindigt op de 5e en de trap stopt op de zesde en bovenste etage. Geen deur of luik. De trap is doodlopend. Het raam in het trappenhuis kijkt uit op de binnenplaats en we zien aan de zijkant dat op het dak een hek en waslijn staan. Misschien kunnen we van dat dak naar de buren komen. De man (Istvan heet hij) gaat met ons mee, om aan te bellen in het gebouw om de hoek. Maar de bovenste etages zijn niet thuis. Istvan probeert de beheerder van zijn gebouw te bereiken, maar die neemt niet op. Hij noteert ons telefoonnummer en belooft te bellen als hij wat hoort, en gaat naar zijn afspraak. Even later zien we een andere man uit het gebouw met de waslijn komen. Hij laat ons zonder problemen binnen. We mogen zelf gaan kijken maar er is geen lift. Het is nog altijd heel warm en benauwd. Ze voorspellen regen en mogelijk onweer. Ook deze trap loopt dood op de 6e, al lijkt er een branddeur te zijn, die op slot zit. We zullen morgen terug moeten komen om te zien of er dan mensen thuis zijn. Het is inmiddels donker, dus we moeten stoppen met aanbellen. We lopen terug naar de voorzijde en zien een man bij onze fietsen staan met een hand in de fietstas… HÉ STOP! Het blijkt een zwerver te zijn, die zegt op zoek te zijn naar een pen, en wijst naar een stuk karton in zijn hand. Slechte timing, want ons humeur is niet zo meelevend. Ophoepelen! Dan zien we een jong stel de deur van het gebouw binnengaan waar de drone waarschijnlijk op het dak ligt. Wil René rent naar ze toe en hij mag naar boven. Ik blijf bij de fietsen staan. Het duurt lang dus ik begin voorzichtig optimistisch te worden. Er blijkt een deur te zijn waar een ladder achter zit met een klapdeur naar het dak. Alleen die deur zit op slot en ze hebben geen sleutel. Ze halen gereedschap om het slot open te maken. De reden van hun hulpvaardigheid is dat ze graag het vuurwerk van vrijdag op het dak willen zien (ze wonen aan de binnenzijde van het gebouw). De schroeven werken niet mee. Op zoek naar de sleutel dus. We bellen bij de flat die het dichtstbij de deur zit. Nee, die heeft geen sleutels niet. Het dak is bovendien onstabiel… Misschien kan de beheerder helpen. Maar ze weet geen telefoonnummer (of wenst niet te helpen). Ook anderen die we vragen of ze de sleutel hebben, zijn weinig behulpzaam. “Je moet geen vuurwerk op het dak willen kijken. Dat is gevaarlijk.” Blijkbaar raken we een twistpunt tussen de bewoners. Morgen overdag maar proberen of we de beheerder te pakken kunnen krijgen. Gefrustreerd, bezweet, doodmoe fietsen we in stilte terug naar de camping. De wind steekt op, de eerste regendruppels vallen en het onweer begint als we in de camper zijn. Nu is het zeker dat de drone is overleden. Hij kan niet tegen water.

Dinsdag 17. Het onweer voert koude lucht aan, en het is 18 graden als ik opsta. Voor het eerst sinds weken trek ik een lange spijkerbroek aan. Met lange mouwen èn met een vest aan, fietsen we naar het centrum. We gaan nl. weer op fietstour. Dit keer was het ingewikkelder om het te regelen. Door

Corona zijn er minder toeristen en ook minder gidsen, vertelt een van de tourorganisatoren. We kunnen wel de highlight tour volgen. Daar heb ik nou juist geen zin in. Er zijn meerdere organisatoren van Nederlandstalige tours, maar overal hetzelfde verhaal. In het Engels dan? Zelfde verhaal. Eén van de organisatoren is wel gecharmeerd van mijn vasthoudendheid en weet een gids te regelen: Heni. En haar ontmoeten we bij een koffietentje. Heni blijkt een afkorting te zijn voor Henriette. Ze is eind veertig, gymnastieklerares als eerste baan, en gids als tweede baan. Haar partner heeft ook twee banen want het leraarsvak betaalt slecht. En met de premier Orban is het er niet beter op geworden. Ze had net besloten fulltime gids te worden, als Corona roet in het eten gooit. Gelukkig kan ze nog terug bij haar oude school. De frustratie over het corrupte systeem, de onderbetaling sijpelt door haar verhalen heen. “In 1989 when communism ended, we had high hopes, now we don’t have hope any more”. En over dat communisme gaat de fietstoer, die we geboekt hebben. Net als in Zagreb. Opmerkelijke overeenkomst is dat beide zeggen dat het bij hun wel meeviel. Haar vader was ingenieur in de kolenmijn. Haar moeder werkte ook. Ze hadden het best goed. Wel was het zo, dat haar vader geen lid was van Communistische partij en daarom geen carrière kon opbouwen. Haar jeugd was wel prima. Ieder jaar op vakantie ergens in het Oostblok en eens per drie jaar naar het Westen. Meestal Duitsland, want daar woonde familie.

Het communisme begint met de “bevrijding” door de Russen. Nou ja bevrijding, Hongarije had zichzelf aangesloten bij Nazi-Duitsland. Pas als het Hongaarse leger grote verliezen lijdt aan het Oostfront, trapt de Hongaarse regering op de rem. Tot ongenoegen van Duitsland, dat eind 1944 het roer overneemt. Dus zegt Heni: “In 1945 bevrijdden de Russen ons van de nazi’s maar ze vergaten te vertrekken.” Alle bezit wordt geconfisqueerd. Veel mooie barokgebouwen worden verwaarloosd. We zien een kasteel dat als textielfabriek is gebruikt. Nu rest er een uitgeleefd gebouw en overwoekerde binnenplaats. Even verderop in Obuda, wat destijds nog een dorp was, werden gewoon flatblokken neergezet. Tien verdiepingen hoog, blok na blok. Het uiterlijk, de ligging alles was ondergeschikt aan het doel om veel arbeiders, snel en goedkoop, een woning geven. De

opstand van ’56 tegen het Hongaars communistisch regiem, leidde tot een slechte periode met meer invloed vanuit de Sovjet-Unie. Maar al snel werden er toch hervormingen doorgevoerd, en in 1989 werd Hongarije een democratische republiek. En sinds die tijd worden oude gebouwen gerenoveerd. Vroegere eigenaren proberen hun eigendom terug te krijgen. Wat soms lukt, maar dan ontbreekt het geld om het te renoveren. Industrieterreinen worden gerevitaliseerd. Na 3 uur verhalen en aardig wat kilometers nemen we afscheid.

De volgende uitdaging op ons programma is een nieuwe drone kopen. Gelukkig zijn in deze metropool (1.750.000 inwoners) meerdere Mediamarkten. In de eerste hebben ze ‘m niet maar in de volgende wel. Het is best een uitgave. Maar we hebben ‘m veel gebruikt en zijn nog tot 1 oktober onderweg.

18 augustus. Vandaag maken we onze eigen highlight tour met behulp van de lijst van

bezienswaardigheden – die overduidelijk veel te lang is. We bezoeken de overdekte markt die, behalve lokale klanten van groente en vlees voorziet, duidelijk inspeelt op toerisme met aanbod van souvenirs. De tweede stop is de synagoge, de grootste van Europa en eentje die voor de orthodoxe joden onprettig is. Waarom? De synagoge lijkt verdacht veel op een christelijke basiliek. De gids vertelt dat er bijv. een orgel is, een gemengd koor. En muziek mag niet in een synagoge en mannen en vrouwen bidden apart. De architect van destijds heeft het orgel en het koor achter de ark geplaatst waarin de Thora zit en daarmee staan ze feitelijk buiten – en dan is het zoiets als een radio van de buurman. Waarom hebben ze ‘m dan zo gebouwd? Er woonden in de 19e eeuw veel joden in Budapest (20% van de bevolking) en de keizer had voor het eerst joden burgerrechten gegeven. Ze wilden met de bouw laten zien dat ze als nieuwe burgers wilden integreren, én ook hun geloof behouden. De niet-joodse architect ontwierp het gebouw in een Moorse bouwstijl omdat dat toen heel erg hip was. Hij vond dat passend omdat de Joden immers ook uit het oosten komen. Hij ontwierp ook nog twee kansels/spreekgestoelten. Die ook nooit in synagogen te vinden zijn maar a la. De gids - Hongaar en Israëliër - staat uiteraard ook stil bij WOII, toen de Hongaren de kant van de Nazi’s kozen. Van de 800.000 joden die voor de oorlog in Hongarije woonden, overleeft maar ruim een kwart. In het getto van Boedapest overleeft ca 80% van de 200.000 joden doordat de Hongaarse regering ze niet deporteerde, maar als goedkope werkkracht gebruikte en dankzij de acties van met name de Zweedse diplomaat Wallenberg. Indrukwekkend.

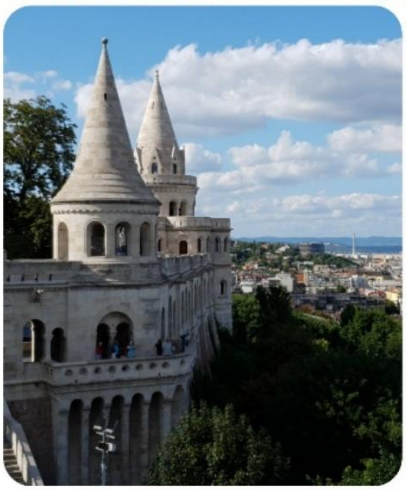
Ondertussen bereid de stad zich voor op de viering van hun nationale feestdag op vrijdag. De dag van de grondwet en de dag van de Heilige Stephanus (de eerste Hongaarse koning). Overal zijn er wegen afgezet, worden podia en tribunes opgebouwd. Er komen militaire parades, muziekoptredens en de dag eindigt met een groots vuurwerk. Op het Heldenplein (met pompeuze, klassieke beelden en zuilengalerij) zijn we getuige van een try-out van een optreden van orkest, zangers, vaandelzwaaiers voor een tv-uitzending. Veel camera's en waarvan één een enorme drone is: zes propellers en met poten die uitklappen voor de landing. Met minimaal twee man wordt de drone bediend: een piloot en een cameraman. Verlekkerd kijkt Wil naar dit exemplaar – gelukkig hebben we gisteren al de kleine gekocht.

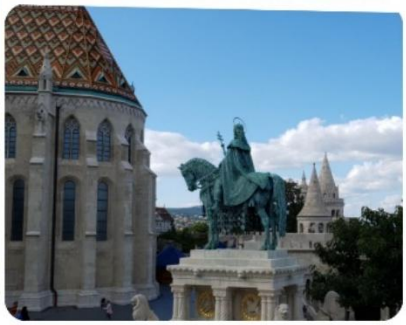

De volgende bezienswaardigheid ligt op de andere oever – in Buda. En op hoogte – in de burchtwijk. We zigzaggen door de straten naar boven en worden rijkelijk beloond met een prachtig uitzicht over de stad. Het vissersbastion -een 19e-eeuwse witte kasteelmuur met zeven torens- doet bijna sprookjesachtig aan. Net als de Matthiaskerk die ernaast ligt. In de 19e eeuw gebouwd op de resten van de oude kerk, in de toen heersende mode: neogotiek. En voor de romantici onder ons: Keizer Frans-Jozef en Sissi zijn hier gekroond. De kerk ziet er nieuw uit omdat ie weer in oude luister is hersteld, nadat hij zwaar beschadigd was in WOII.

De volgende stop is de burcht zelf, totdat een verkeersbord aangeeft dat je hier niet mag fietsen én belangrijker - je mag hier niet met een drone vliegen! Later lezen we dat de president hier woont dus dat is dan weer wel begrijpelijk. De laatste stop is een park met terrasjes waar we onder de bomen uitpuffen van toch weer een volle dag. Het fietsen in zo'n grote stad is erg vermoeiend. Er zijn wel enkele fietsstroken, maar vaker staan er gele fietsen op het wegdek geschilderd die aangeven dat je daar mag fietsen. Ook in eenrichtingswegen. Het is dan hopen dat de automobilist aan de kant gaat. De volle stad leidt tot veel files en minder geduldige automobilisten. We worden bijna door een Nederlandse auto van onze sokken gereden. Het plan om ergens wat te gaan eten, laten we varen. We kopen fruit en yoghurt en gaan terug naar de camper. Genoeg stad gezien, en er blijft genoeg over voor een volgende keer. Bovendien neemt de drukte toe, naarmate de nationale feestdag dichterbij komt. En daarmee ook het risico op Corona. De campingbaas verwacht dat er over drie weken weer strengere regels komen. Hier geldt nu alleen nog het advies om afstand te houden. Verder nergens mondkapjes meer en alles is open.

Filmpje over Budapest https://www.youtube.com/watch?v=Wx7vP8ayab4

19 augustus. Na veel wikken en wegen, kiezen we toch om naar het noorden te gaan. Ondanks dat het hier in Boedapest nu heerlijk weer is (25-30 graden). Polen staat al jaren op mijn verlanglijstje. Daarvoor reizen we eerst naar Slowakije, want de weg naar het noorden is geen snelle weg. De grens zijn bergen. De grootste uitdaging vormt echter het asfalt. Hier en daar is het zo hoog opgestuwd dat het net stoepranden zijn. Enorme spoorvorming, en hier en daar gaten dat je moet uitwijken als het verkeer dat toestaat. We komen nauwelijks buitenlandse auto's tegen behalve Polen en Hongaren. Eindpunt is een hele rustige camping in de heuvels. We kijken uit op een meer en de omringende bergen. Er staan nog twee Slowaakse campers en een terreinwagen met tent erbovenop, dus ruimte genoeg.

Vrijdag 20 augustus. Zo stil als het vannacht was, zal het vanavond niet zijn. De jongen aan de receptie vertelt dat er vanavond disco is, beneden in de haven. Zijn ogen schitteren bij de gedachte. En ja, dat horen we zeker op de camping. Tot hoe laat het duurt weet hij niet. Dus dan toch maar verder reizen. Naar het Noorden. Door de Westelijke Karpaten. Tot mijn vreugde komen we door een dorp, waar een oude houten kerk staat die op de Unesco-lijst staat: de allerheiligenkerk van Tvrdošín. Deze kerk is in de 15e eeuw gebouwd zonder spijkers. Een laag dak, eenvoudig zwart aan de buitenkant, en een en al kleur aan de

binnenkant. De houten muren en cassetteplafond zijn rijk gedecoreerd. Een weelderig houten altaarstuk. De kerk is donker en klein - ca 40 mensen konden er staan. De kerkbanken zijn er later in geplaatst. We reizen verder door de bergen. De “normale” doorgang naar Polen is afgesloten, dus rijden we opnieuw met haarspeldbochten over een pas. En dalen af naar de provincie Klein-Polen (Malopolskie).

Filmpje dat we de Westelijke Kapraten noemen: https://youtu.be/aejpvK63sZY

Oświęcim (Polen)

Rzepowskie, Auschwitz - Polen, 20-24 augustus 2021

Bestemming in Polen is een camping in de buurt van Oświęcim – Auschwitz. Dat staat op de bucketlist van Wil René. De camping in de buurt blijkt een resort te zijn. Met hotel, wellness, zwembad met rieten parasols in het meer, waterfietsen, restaurant, tennis-, bowlingbaan en disco. Het is vrijdag eind van de middag en de camping blijkt vol te zijn. De receptioniste gaat nog een reservering checken. En die blijkt niet meer te komen. Dus we hebben mazzel. We krijgen een pasje voor de toegangspoort, en rijden een inderdaad vol terrein op met alleen maar Polen. Even denk ik Duitsers en Engelsen te ontwaren, maar ze spreken allemaal Pools. En wederom voel ik me onthand, want ik spreek geen woord Pools. Dus duimen dat we met Engels terecht kunnen. In de daaropvolgende dagen blijkt dat meestal te kloppen. Vaak wordt er dan wel een jongere collega bijgehaald. En anders gebruiken we de google-vertaalapp. Of we doen een varken na om te weten of het varkensvlees is.

Zaterdag 21 augustus. Auschwitz is 15 km fietsen. We lunchen er eerst want om kwart voor één

hebben we een Engelstalige rondleiding en die duurt 3,5 uur! Met de vertaalapp regelen we een bagel blauwe kaas, een met kalkoen en een zoete croissant. Die laatste is een verrassing want de croissant is gevuld met losgeklopte mascarpone, vers fruit en versierd met een Macaron. Het is heerlijk maar het duurt heel lang voor ze alles klaar hebben. We moeten racen om op tijd bij de ingang te zijn. Het verzoek was om een half uur eerder te komen. Dat worden 10 minuten. De veiligheidsprocedures zijn als bij een vliegveld. Tas in bakje door de scanner en dan zelf door een poortje. In de rij voor een koptelefoon en kastje. We zien dat er gelijktijdig vier tours vertrekken in het Frans, Italiaans, Pools, Engels. Een kwartier later nog een in het Engels en Pools. Enz. Iedere groep is zo'n 15 personen. Het eerste uur staan we regelmatig in de file. En die drukte is niets vergeleken met de hoeveelheid gevangen die in dit eerste kamp in ellendige toestand moesten leven en werken. Auschwitz I is aanvankelijk een gevangenis voor politieke en krijgsgevangenen. Maar groeit al snel met lokale Joden en Duitse criminelen. In dit kamp worden medische experimenten gedaan (Mengele) en tests met Zyklon B (gas). In de barakken zien we nu spullen tentoongesteld, die de Nazi's van de gevangenen innamen. Zorgvuldig gesorteerd: kammen, brillen, schoenen, tassen, pannen etc. De meest nare aanblik zijn de kilo's haren. Vrouwen werden hier kaalgeschoren en het haar werd naar textielfabrieken gestuurd die er dekens van maakten!?! Hoewel de gids heel ernstig vertelt en meermaals vertelt over het lijden, blijft het abstract. De zon schijnt, de bomen en het gras zijn groen. En ook al heb ik heel veel verhalen van ooggetuigen gelezen – het zijn altijd relatief kleine contexten.

De impact wordt pas voelbaar als we met een busje naar Birkenau – Auschwitz II gaan. We stoppen

bij het bekende poortgebouw met de spoorrails. De schaal is enorm – ooit 175 ha, nu iets kleiner. De meeste stenen barakken staan nog overeind. De houten zijn verdwenen maar de schoorstenen van die barakken staan nog overeind. In iedere stenen barak zaten 700 mensen, in de houten 400. Op het hoogtepunt, in aug ’44, zaten hier 88.000 gevangenen! Dit kamp is in ‘42 gebouwd omdat er 100.000 Russische krijgsgevangenen zouden komen. Het dorp Birkenau wordt ontruimd en met de stenen van de huizen worden nieuwe barakken gebouwd door de dwangarbeiders zelf. En als de stenen op zijn, met hout. Was Auschwitz I een concentratiekamp waar mensen overleden door uitputting, mishandeling, ziekte - dit kamp wordt met de bouw van twee gaskamers en later vier crematoria – een perfecte moordfabriek. En in deze barakken zaten alleen mensen die jong, en enigszins gezond waren, om te werken. Dat het kamp niet meteen die moordfabriek was, zien we als we een barak inlopen waar ooit kinderen zaten. Net zo opeengepakt als de volwassenen. Tekeningen van kinderen met speelgoed staan nog op de wand. Gruwelijk en het wordt nog naarder, als we op het perron staan waar in 1944 de wagons stopten – dichtbij de

gaskamers. Mensen hadden vaak dagen in erbarmelijke omstandigheden in overvolle wagens gezeten. En dan moesten ze in twee rijen (mannen en vrouwen apart) naar de kamparts die dan naar rechts wees (gaskamer, m.n. Joden, Sinti en Roma, kinderen, ouderen, zieken en gehandicapten) of links - in staat tot arbeid, tenminste als er behoefte was aan werkkracht want anders ging iedereen door naar de gaskamer. Alleen, dat wisten degene die naar links gingen niet. Die kregen te horen dat ze zich mochten opfrissen en daarna wat te eten zouden krijgen… Een heerlijk vooruitzicht na die reis… In 1944 was dit kamp, de moordfabriek, een geoliede machine. Een 24-uurs bedrijf. Nazi’s

waren niet geïnteresseerd in mensen, alleen in werkkracht. Het werk in het kamp (eten maken, lijken verbranden, administratie, onderhoud, brandweer, schoonmaken etc.) wordt door de gevangen zelf gedaan. Allemaal heel efficiënt.

Wat het meeste indruk maakt, is de omvang van dit vernietigingskamp. Als je hier loopt, voel je vooral dat. Het blijft onbegrijpelijk en beangstigend dat wij – mensen – dat hebben kunnen doen. Schatting is dat 1,1 miljoen mensen in Auschwitz zijn omgekomen “vermoord en bezweken” en slechts 200.000 mensen hebben het overleefd. De zon en het groen van het gras voelen misplaatst. Het zou somber weer moeten zijn, met zand en modder. Anderzijds toont het ook de kracht om door te gaan. En te blijven herinneren wat de gevolgen van woorden (ideologie) kunnen zijn. We mogen niet vergeten. “Those who do not remember the past are condemned to repeat it” – een uitspraak van een van de overlevenden.

We maakten een filmpje – in zwart/wit over Auschwitz https://youtu.be/VQx-EtTh6KI .

Zondag 22 augustus. Dat ik gisteren veel gelopen heb, voel ik vandaag ook nog. Ik heb, waar ik kon, gezeten maar zeker het tweede deel was een flinke wandeling over het vernietigingskamp. Maar doordat je hoofd probeert te bevatten, wat er zich hier heeft afgespeeld, voel je pas aan het eind van de wandeling dat het lopen niet meer makkelijk gaat. Gelukkig nog met de bus terug. Wat echt niet Corona-proof is. Als we ergens een groot risico hebben gelopen, is dat daar. Volgepakte bus en de helft van de passagiers heeft geen mondkapje. In Polen zijn mondkapjes in publieke ruimtes verplicht, maar veel Polen doen daar niet aan mee. Blijkbaar zit er geen controle op of zijn er geen consequenties voor restauranthouder of winkelier, want zij dragen zelf ook vaak geen mondkapje.

Fietsen is een goede remedie voor pijnlijke spieren, dus fietsen we zo'n 19 km door de heuvels naar 't stadje Andrychow. Wat opvalt is dat er veel huizen gebouwd worden. De grond is hier blijkbaar goedkoop, want ze worden op een groot perceel gezet. Deze nieuwe huizen zijn wit, terwijl de oudere huizen veelal 'n kleurtje hebben. Van paars tot grijs. De wat oudere huizen hebben grof stucwerk. Bij nog oudere huizen ontbreekt ook dat vaak, en zie je betonblokken met laagjes baksteen als versiering. De alleroudste huizen zijn van horizontale houten palen met een witte leemlaag ertussen. Ze lijken daardoor gestreept.

Het is zondag en we zien bij menig kerk de gelovigen buiten op de trap staan luisteren. Dit is de geboortestreek van wijlen paus Johannes Paulus II. Het is even voor twaalf en stadje doet verlaten aan. In het park hangen rood-witte afzetlinten, er wordt een kraampje met snoep opgebouwd. We zijn blijkbaar te vroeg. Dan maar lunchen. Lekker maar wederom vreselijk traag. Kiezen we ze uit, hoort het bij de volksaard? In het park klinkt enthousiaste Poolse volksmuziek. Een gezin (?) staat op het podium te zingen met violen en accordeon. Naast de snoepkraam staat een kraam, waar je bier en worst kunt krijgen. Er staat wat volk verspreidt in het park. Wat de aanleiding van het optreden is, ontgaat ons. We gaan maar boodschappen doen en fietsen terug. Het is net als gisteren heerlijk zomers weer. Ongeveer 25 graden. Nog genieten want morgen gaat het regenen. De hele dag zeggen ze….

Maandag 23 augustus. De Poolse vakantie is waarschijnlijk afgelopen. De camping loopt leegt. Het is vannacht inderdaad gaan regenen. Bij het toiletgebouw staat een tafel met stoelen waar een Pools gezin luncht. Met drie kinderen in een kleine camper met de regen is een uitdaging. We raken met ze in gesprek, omdat we niet kunnen lezen welk programma de wasdroger aangeeft. Hij blijkt een beetje Engels te spreken, omdat hij met z'n vrouw 4 jaar in Belfast heeft gewoond. Zijn oudste dochter is daar geboren. In 2010 zijn ze teruggekeerd naar Polen. Het verdiende goed, maar de Engelsen zijn zo afstandelijk. Ze misten de gezelligheid, familiebanden, met vrienden vissen, een feestje vieren. Dan maar wat minder verdienen. We proberen zijn dochter te verleiden om ook Engels te spreken want dat krijgt ze op school, maar de lippen blijven stijf op elkaar. Ze durft niet. Vroeger was het Russisch of Duits op school, beide talen verafschuwt hij. En toch komt er af en toe een Duits woord tussendoor (Grenze, Schinken).

Behalve de was doen, hebben we ons vandaag laten verwennen. Een gezichtsbehandeling in het wellness-centrum van het hotel, en ook meteen gebruik gemaakt van de sauna en het zwembad. Helaas met zwemkleding maar och het breekt de regendag. Morgen rijden we stukje verder naar Krakau. Buienradar zegt helaas nog steeds regen…

Veelzijdig Krakau

Krakau – Polen, 24 - 27 augustus 2021

Dinsdag 24-8. Net als gisteren regen. Alleen krijg ik nu een SMS van de Poolse Veiligheidsregio: “Heavy rainfall today. Risk of sudden river swelling and flooding”. In dit gebied zijn inderdaad veel vennetjes en stroompjes. We hadden al gezien dat er zandzakken lagen bij de oever van het riviertje naast de camping. Voor de volgende camping kijken we even naar de ligging. Bij Krakau liggen drie campings dus kiezen we die in het noorden ligt, ver van de rivier. Later merken we dat er toch twee stroompjes uit de bergen naast de camping lopen. Niet ver genoeg ingezoomd.

Voordat we bij de camping zijn, rijden we door een nat landschap. Veel auto’s op straat, weinig mensen. Totdat we op een groep stuiten die over de weg lopen met megafoons. Nee, geen demonstratie want de spandoeken ontbreken. Het lijkt iets van een processie want voorop loopt iemand met een kruis en daarachter iemand met een blauw schild met daarop een stierenkop en adelaar. Het doel moet belangrijk zijn, want wie loopt er nou op een dinsdagochtend, in de stromende regen over een provinciale weg?! In het volgende stadje Zator zien we een podium staan en er hangen vlaggen bij de kerk. En tot mijn ergernis heb ik het doel niet kunnen opsporen… (een mislukte Aarsman actie).

Krakau ligt zo’n kleine 200 km van de camping en ook al hebben we provinciale wegen uitgezocht, we zijn toch al rond het middaguur in deze stad en het regent. We moeten toch boodschappen doen en kiezen een groot winkelcentrum uit. Dan zijn we weer even zoet. Om 4 uur rijden we dan toch de camping op. Een déjà vu van de Nederlandse campings in april: modder en plassen. We krijgen een plek in de volle zon - als die zou schijnen.

Woensdag – we worden gewekt door de zon! De temperatuur is krap 18 als we wegfietsen. Op de fiets is het toch wel koud. Wil René trekt een regenjas aan en vind zijn fietsmuts tussen de regenbroeken. De helm geeft toch te weinig bescherming tegen de gure wind. Rond 9 uur staan we op het grote plein – in de zon. Wat een uitzicht. Krakau moet een goede afspraak

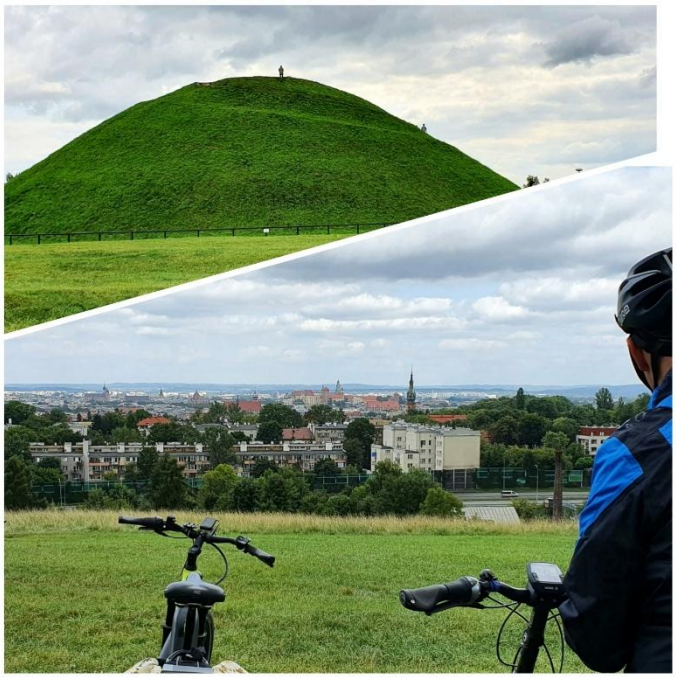

gemaakt hebben met een god, want het centrum is al die eeuwen ongeschonden gebleven. En dat ze dankbaar zijn blijkt uit de binnenkant van de Mariakerk. Je moet heel rustig om je heen kijken want anders wordt je dol van al het goud en bonte kleuren.

De zon is weer vertrokken en we fietsen door de straten, langs het kasteel en de Wisla. De brug over, waar beelden balanceren op een

draad en sloten van geliefden aan de tralies hangen. Naar de grafheuvel van Krakus waar je uitzicht hebt over de stad. Met de drone zie je het wel beter, maar och, ik word warmer door naar boven te trappen. Op de terugweg fietsen we langs de fabriek van Schindler, dat door de film een toeristische trekpleister is geworden.

We kiezen voor het Etnografisch museum – wat de cultuur en gewoontes van Polen toont. Een openluchtmuseum maar dan binnen, zoals Wil René opmerkt. Wel ‘n kleine variant. Het zijn vijf interieurs van twee oude houten huizen, een oliemolen, een leerlooier en een schooltje. Schaalmodellen laten de buitenkanten zien. Wat mij het meest verbaast, is dat dit gebied een hele andere ontwikkeling heeft gehad dan, zeg West-Europa. Bij ons ontstonden in de Middeleeuwen steden met vrije burgers, handelaren, gilden die rechten eisten, die niet langer afhankelijk wilden zijn van de adel. Dat losmaakproces duurde eeuwen, maar voor de meeste Polen is die er niet geweest. Het bleef een voornamelijk feodale samenleving waar de adel horigen bezat, die hun land bewerkten. Ze hoorden van generatie tot generatie bij een bepaald stuk grond. Eigendom van de heer - lijfeigenen. De adel wilde wel de economische ontwikkeling maar niet hun lijfeigenen kwijtraken. Dus mochten alleen buitenlanders (vnl. Duitsers) steden, ambachten ed. ontwikkelen. Pas aan het einde van de 19e eeuw komt er een einde aan deze semi-slavernij. Vanaf dan mogen Poolse landarbeiders trouwen met wie ze willen, mogen ze ergens anders werken, mogen ze zelf een beroep kiezen etc. Er liggen voorwerpen met verhalen van deze mensen. Uiteraard zijn er ook zalen met landbouwgereedschap, klederdracht, muziekinstrumenten ed. Nog een leuke traditie: wie maakte de mooiste draagbare kerststal van de stad. Of jongelui die zich rond nieuwjaar verkleden

en uitbundig dansen voor dorpelingen om daarvoor kleine cadeautjes te krijgen. Een van de uitdossingen is de Jood (een lelijke man met baard en puntmuts – antisemitisme was normaal). Eiertje-tik traditie: wie heeft het sterkste ei en wie heeft het mooist gedecoreerde ei.

De middag splitsen we ons. Wil René kiest een Thaise Massage voor zijn schouder en ik ga kijken naar de oude synagoge, de begraafplaats en een “gewone” synagoge om te snappen wat er in Boedapest nou zo anders was. Aan het eind van de dag is de zon er weer en is het grote plein vol met toeristen, kraampjes, paardenkoetsen en muzikanten. We besluiten hier een hapje te eten en na de Wiener Schnitzel wil ik wel traditioneels Pools eten. Leuk plan, maar ik vond de Pierogi niet lekker. (Dumplings met zuurkool, met kaas en gehakt) Veel te klef en weinig smaak.

Donderdag. Het regent weer en is nog kouder. Het is 13 graden als we opstaan. Dus met trui en vest aan ontbijten. Ik schrijf een stuk aan dit verhaal. Wil René leest de krant, maakt een begin met het filmpje over Krakau. Als het om half twaalf droog is, stappen we alsnog op de fiets om naar het museum voor moderne kunst te gaan. De automobilisten balen blijkbaar ook van het weer want ze zijn agressief en ongeduldig, passeren rakelings, toeteren en gebaren. Er zijn weinig gewone fietspaden, de meeste paden zijn slechts borden aan het begin van de stoep. De ene keer aan de rechterkant van de straat dan weer aan de linkerkant. Fietspaden zijn vaak tweerichtingen. Totdat we een eenrichtingsfietspad oprijden om even verderop bij het zebrapad over te steken. We worden aangehouden door de politie! Bekeuring. We hadden over moeten steken en aan de overkant op de stoep moeten fietsen. En voor jullie beeld je fietst dan langs de ingang van winkels, kantoren ed. – da’s pas onveilig. Niks aan te doen – we zitten fout. Ze noteren onze gegevens inclusief mijn vaders- en moedersnaam, het framenummer van de fiets. Waarom -omdat ze dat moeten noteren van het Poolse systeem. En de bekeuring is 50 zloty pp. Omgerekend 11 euro – dus de schade valt mee. We

geven 100 zloty maar dat kan niet. We moeten ieder 50 betalen. De vraag naar het waarom, slikken we maar in -zal wel van het systeem moeten. Dan vraagt Wil René ineens of hij een foto van ze mag maken. Tuurlijk. Een agent stapt uit de politiewagen, zet z'n pet op, en poseert trots. Een monty python-achtige scene waarbij ik niet al te hard probeer te lachen en snel naast hem ga staan met mijn bekeuring.

Het museum voor moderne kunst bereiken we bijna droog. Een boeiende tijdelijke tentoonstelling van jonge kunstenaars samen met de kunstenaars/kunst die hun inspiratiebronnen vormen. We houden het zeker drie uur vol en dan zijn mijn hoofd, ogen en oren overvol. We fietsen in de kou terug naar de camping en besluiten dat we de laatste vier weken van de reis niet in de regen en kou willen doorbrengen. De voorspellingen voor Polen en omgeving zijn dat het veel regent met hoogste temperaturen van 13 tot 17 graden. We hebben de eerste drie maanden al genoeg regen en kou gehad, we willen nog zon en lekker kunnen fietsen.

Filmpje over Krakau: https://youtu.be/7REWlSYCta0

Vrijdag – reisdag. Zoals voorspeld veel regen en soms heel hard. We rijden in anderhalf uur naar Tsjechië. Het is dat er een bord staat en een oude grenspost maar het landschap loopt gewoon door. Naar buiten kijkend, heb ik geen idee of ik in Polen, Tsjechië of Duitsland ben. Aanvankelijk telt dat ook voor Oostenrijk. Totdat we in de bergen komen die hoger zijn, waar de maisvelden plaats maken voor frisgroene weilanden omgeven door naaldbossen. We doen boodschappen in een buitenwijk van Wenen en om zes uur stoppen we bij een camping in Bad Waltersdorf.

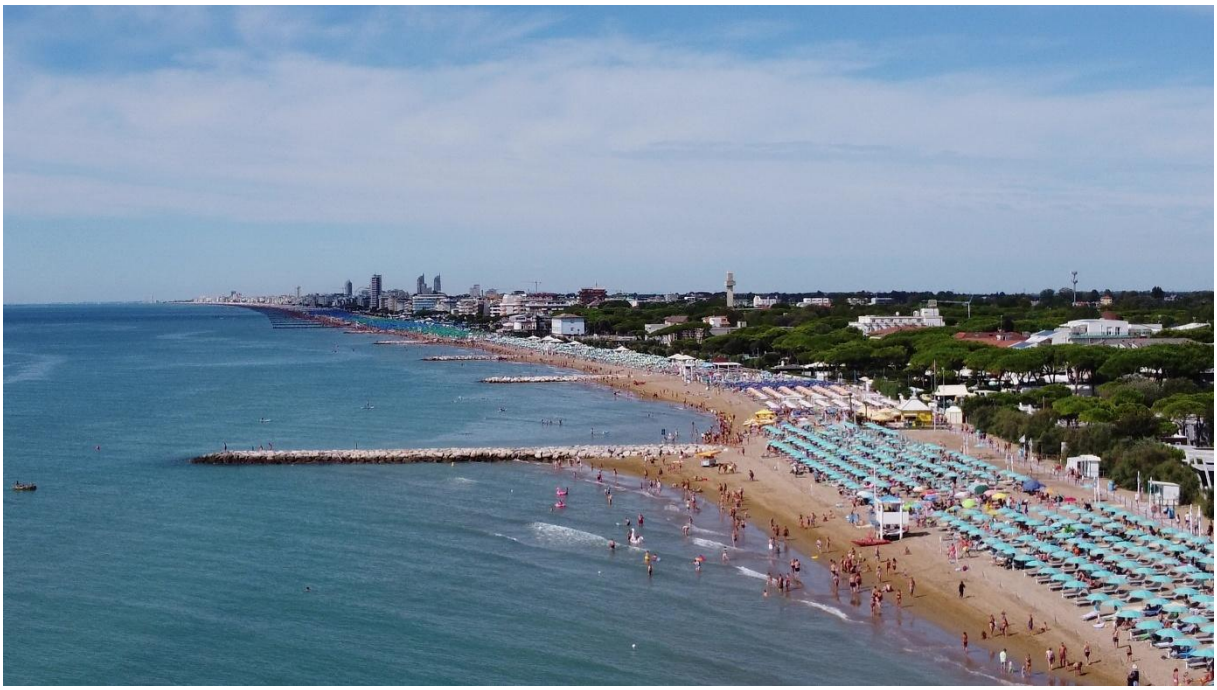

Lummelen aan het strand

Lido di Jesolo, Lago d'Iseo – Italië, 28 aug-6 sept 2021

Even dachten we nog ‘n dagje in Oostenrijk te blijven, maar als we opstaan is het grijs en 11 graden. Dus gaan we de Alpen over naar Italië. Nog veel meer mensen maken de omgekeerde reis. We zien een hele lange file voor de grens staan. Des te verbaasder zijn we, als we later op de eerste camping te horen krijgen dat ze vol zitten. We zijn doorgereden tot aan het strand. In de Italiaanse Alpen is er nog geen mooi weer. Dat strand heet Lido di Jesolo. Op de tweede camping is wel plek. Het is een Camping Village. Dat betekent Centerparc-villa’s, huur-stacaravans en glamping-tenten (op houtenvlonders met airco). Het betekent ook kindervermaak, restaurant, winkel, zwembad en eigen strandopgang. En een armbandje. Diepe zucht. We zien wel of we het hier kunnen uithouden. We kiezen een grote plek achterin.
Uiteindelijk worden het negen dagen. Als je me dat van tevoren had gezegd, had ik “echt niet” geroepen. Ik ben namelijk geen strandliefhebber noch zonaanbidder.

Het is hier vlak maar fietsen lukt niet meer (te pijnlijk). Sinds Krakau heb ik zenuwpijn in mijn linkerarm en kan er niet op leunen. Dit verhaal tikken gaat in kleine stukken. Een spier bij mijn schouderblad verkrampt snel. Dus als fietsen niet kan, wordt het lopen. Ik heb Nordic Walking stokken meegenomen. Daarmee liep ik in Woerden ook al iedere middag een rondje. Tijdens deze reis heb ik ze weinig gebruikt. Nu loop ik in korte etappes naar het dorp, dat 2,5 km verder ligt, langs de eindeloze parasols op het strand. Af en toe verandert de kleur van blauw in groen, in geel, wit, gestreept. En ook voorbij het dorp loopt het strand met parasols door. Hier staan duizenden strandbedden. Het seizoen is bijna afgelopen dus ze zijn ze nog voor de helft bezet. Donderdag lukt het me om in één keer die 2,5 km te lopen.

Die schouder/arm wordt maar niet beter. Ondanks het niet belasten, pijnstillers, veel wandelen met stokken zodat ik wel beweeg. Zelfs naar de campingdokter geweest. Die adviseerde om thuis naar de huisarts te gaan en dan een röntgenfoto te laten maken van de wervelkolom. Tja, dat zijn nog 4 weken. Pogingen om bij een fysio/osteopaat een afspraak te krijgen, mislukken (tot nu toe). En dus

lummelen we op de camping aan het strand. Twee middagen hebben we zo'n strandbedje gehuurd. En pijn in je lijf dat je daarvan krijgt, je kunt alleen een beetje hangen.. 's Morgens slapen we uit en dan (ijs)koffiedrinken bij een strandtent. Aan het eind van de dag gaan we er ook heen om mensen te kijken. Verder wandelen we naar het dorp of maken een sudoku, lezen de digitale krant en volgen de grandprix van Zandvoort. En ondertussen probeer ik niet te hard balen. En hoop dat het morgen over is.

Filmpje over lummelen aan het strand van Jesolo: https://youtu.be/IUs1v9g0IXE

Maandag 6 september. Toch maar verder. Ik verlang wel naar een ander uitzicht. We rijden naar Lago d'Iseo. En druk dat het onderweg is. We staan twee keer binnen 30 min in een stapvoets rijdende file. Wat opvalt, is dat er veel campers onderweg zijn rondom Venetië en Padua. Verder naar het westen worden het er beduidend minder. Het is half vijf als we Iseo in rijden. Er liggen aan het meer verschillende campings en als ik niet kan fietsen kan ik daar wel heen wandelen. Het na-seizoen is begonnen, dachten we, dus niet gebeld. De eerste camping is vol. Er rijden meerdere campers rond. Dus gaan we maar bellen. Vol. Vol. Vol. Uiteindelijk is er een camping 10 km verderop waar nog plek is. Inmiddels begrijp ik waarom hier nog plekken zijn. Zelden zo'n troosteloze camping gezien. Alleen grind. Net een parkeerplaats waar campers en caravans achter elkaar staan. Een pad van 2,5 meter ertussen. De stoel past er nog net voor. De vaste campinggasten hebben hun voortenten afgesloten of afgebroken. Het is vrijwel verlaten. De camping ligt aan het meer dat onbereikbaar blijkt. Ons pad

eindigt bij een kademuur. Een meter lager ligt de droge bodem van het meer met verdorde algen. Morgen maar op zoek naar een andere camping...

Rhône-Alpes

La Rochette , Aix-les-Bains, Ars-sur-Formans, Détrier - Frankrijk 7-14 september 2021

Dinsdag 7 september: Lago d'Iseo gaan we wel een andere keer beter bekijken. We rijden verder naar het Westen via Milaan en Turijn over de tolweg. Rijdt wat rustiger, denken we. Maar we rijden van file naar file. Een aanrijding, volgelopen afrit, veel vrachtwagens, wegwerkzaamheden. En als een file door een tol-betaalstation met 10 poortjes wordt geperst en daarna weer in een 2-baansweg moet terwijl er ook een afslag is, krijg je echt chaos. Je komt ogen te kort om je camper heelhuids naar de rijbaan te krijgen en ondertussen auto's en brugpilaren ontwijkend. Pas als we Turijn voorbij zijn, is het rustig op de weg. Tunnels voor ons alleen. De langste is de Fréjus, bijna 13 km. En verreweg de duurste die we ooit hebben gehad – 62 euro. We zijn daarmee wel snel en met weinig inspanning in Frankrijk. Volgende keer nemen we weer een leuke col, want de bergen zijn prachtig ook vanaf de snelweg gezien. Onderweg zijn we maar weer begonnen met bellen van campings want het naseizoen lijkt gewoon hoogseizoen te zijn. Nou hebben we de criteria wat aangescherpt want we willen in de buurt van een dorp of stadje kamperen, aangezien fietsen nog niet zo lekker gaat. En er liggen uiteraard veel campings midden in de natuur. De ene naar de andere stadscamping zit al vol. Uiteindelijk vinden we plek op een kleine, eenvoudige gemeentecamping in La Rochette in de Savoie.

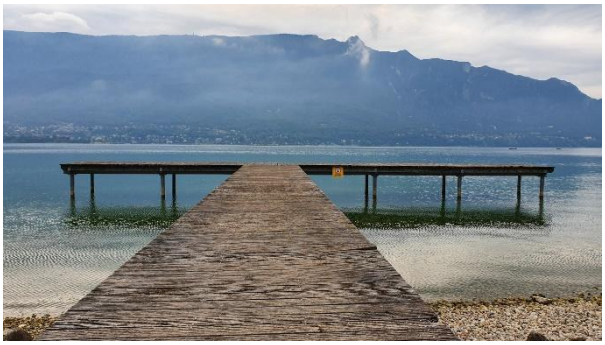
Woensdag 8 september. We kijken uit op de Franse Alpen. Ik kijk graag naar bergen en almen - Wil René liever naar de zee. We zien zelfs de sneeuw liggen. Het lijkt niet zo ver maar om er te komen is het 120 km – dus toch een tikje te ver. We gaan een korte fietstocht maken met veel pauzes zodat de

pijn in mijn schouder te hanteren is, hoop ik. Eerste stop is de markt in het dorp zelf. Dan het eerste bankje dat we zien in het volgende dorp (weer 3 km). Daarna een sudoku op een picknickbank, een koffie op het terras, de rest van het brood onder een boom. Zo rijden we toch bijna 20 km met kleine klimmetjes. Tuurlijk, pijnloos is het niet, maar ik geniet van het uitzicht. Het is heerlijk weer. Dertig graden maar door een briesje en schaduw is het prima.

9 -10 september. De volgende plek wordt Aix-les-Bains ook wel de Rivièra van de Alpen genoemd. Een 19e-eeuws kuuroord dat een beetje tegenvalt. Dat kan ook liggen aan de bewolkte dag. Dan zien de witte villa's er grauw uit. Je fietst er zo door heen, en het hoogtepunt blijkt een casino te zijn. Wel veel fietspaden of fiets-suggestiestroken (ja, ik was ooit gemeenteambtenaar). De camping die aan de rand van het stadje en vlak bij het meer ligt, hebben we vooraf gereserveerd, want ook hier waren de campings vol. We mogen twee nachten blijven, daarna is het weekend volgeboekt. Opvallend is dat op 75% van de plekken campers staan, voornamelijk Fransen.

's Nachts gaat het regenen en de ochtend is grauw en grijs maar wel droog. We besluiten het mooie fietspad langs het meer te doen naar een dorp 10 km verderop. Daar zien we studenten van de TU Chambery introductie-spelletjes doen. Na 'n kop koffie (ik mis nu al de Italiaanse zekerheid van goede koffie) begint het te regenen. En voor het eerst trekken we ook de regenbroeken aan, en fietsen dezelfde route terug. In de regen ziet alles er nog troostelozer uit. In de loop van de middag wordt het droog en kunnen we zelfs op een aardig terras een hapje eten. In de avond zien we meer de charme van de stad.

11 september Zaterdag moeten we de camping verlaten en dan schijnt natuurlijk de zon. We rijden langs het meer en zien hoe druk het er kan zijn. De zon maakt de stad en het meer veel aantrekkelijker. Aangezien het weekend is, gok ik op een camping municipal (gemeentecamping). Die zijn veelal eenvoudiger en daarmee waarschijnlijk minder vol. Daarvoor rijden we zo'n 2 uur door de

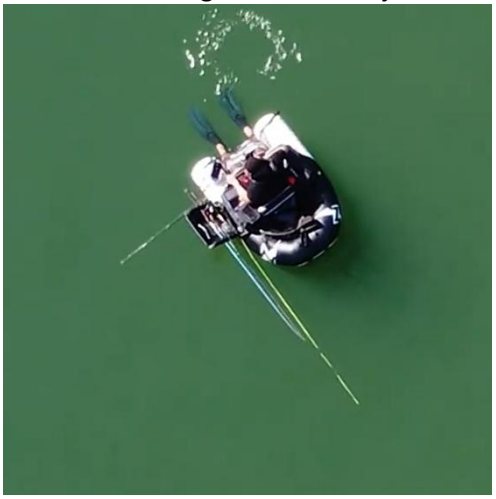

bergen, langs een deel van de Rhône die zich een weg baant door een kloof, langs bergdorpen en steden die in brede dalen liggen, over een plateau naar Ars-sur-Formans. Deze kleine camping ligt vlakbij een stadje dat we morgen kunnen bekijken. ’s Middags eerst maar eens genieten van de zon.

12 september. Het is vannacht goed afgekoeld. Om buiten te zitten moet ik eerst mijn stoel afdrogen zoveel dauw ligt er. Mijn schouder gaat steeds beter, dus een ietsje langere fietstocht over het platteland. Het is een actieve zondag zo blijkt. In “ons” dorp is een jamboree. Verschillende groepen verkennertjes zijn verzameld op het veld en groeten hun Akela. In het volgende dorp is zojuist de mis ten einde en de kerkgangers gaan op weg naar het sportveld waar borden met foto’s staan. In een ander dorp is een marktje annex kofferbak verkoop. En in Trévoux aan de Saône zien we een groep mensen waarvan een aantal hoge hoeden dragen met gekleurde linten er omheen, kokarde (rozet) op de borst en sommige met een bosje bloemen.

We blijken de parade net gemist te hebben die hoort bij het Fête des Conscrits. Een traditie uit de tijd dat Frankrijk nog de dienstplicht kende. Jongens uit een gemeente ontmoetten elkaar voordat ze het leger in gingen. Het heeft iets weg van een ritueel waar jongens mannen worden. Frankrijk kent inmiddels geen dienstplicht meer, maar de traditie is in sommige plaatsen gebleven. Ondanks alle activiteiten is het zo’n zonnige, luie zondag waarbij we op een bankje naar de traag stromende rivier kijken.

Maandag 13 september. We blijven nog n dagje van de zon genieten want na morgen schijnt het vaker te gaan regenen. Aldus de andere Nederlanders op de camping en dat zijn waarachtig 5 andere campers. Zij zijn net begonnen, en onderweg naar het Zuiden. We blijken vlak bij de Route Soleil te zitten, dus prima overnachtingsplek.

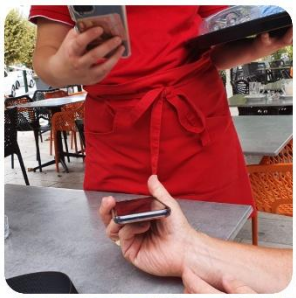

Het dorp waar we zitten, is beroemd onder katholieken omdat hier een pastoor leefde die in 1925, 75 jaar na zijn dood, heilig is verklaard. Dat levert paradoxale taferelen op want die pastoor werd geroemd omdat hij eenvoudig leefde, geen afbeelding van zichzelf wilde want het ging om liefde voor God. Aan het einde van zijn leven kwamen er al vele duizenden pelgrims m.n. priesters hem opzoeken om naar zijn woorden te luisteren. Na zijn dood is de pastorie waar hij leefde, museum geworden. In zijn slaapkamer staat alles nog precies zoals op het moment van zijn dood – staat op een bordje te lezen. De dorpskerk is uitgebreid tot een overdadige kathedraal, zijn hart is een reliek in een kapel. Er zijn souvenirwinkeltjes, een audiotour en het enige beeld dat de goedkeuring van de pastoor kreeg, staat in een apart gebouwtje. En die afbeelding echoot door het hele dorp. Waarschijnlijk zeer gelijkend (want je ziet geen mooie man) en vooral heel devoot, op een knie, de ogen opgeslagen ten hemel, de handen gevouwen. Ik denk dat hij zich in zijn graf omdraait, als hij de verheerlijking van zijn persoon zou zien. Een plakkaat maakt melding dat zelfs paus Johannes Paulus hier is komen bidden. Jaarlijks komen hier zo'n 350 duizend pelgrims en zie daar, de belangrijkste inkomstenbron van het dorp.

Een filmpje van deze dagen in de Rhône-Alpes : https://youtu.be/ycnMuTp2oRs

Spontaan een dagje langer blijven vraagt om improvisatie want de lokale supermarkt is op maandag gesloten. Dus pannenkoeken bakken en cup-a-soup als lunch en een frietje op het terras van de campingsnackbar als avondeten. En daarvoor heb je je Pass Sanitaire nodig. Op ieder terras, restaurant, museum moet je de OR-code laten scannen. Ik lees dat in Nederland de Coronapas een discussie is, maar in Frankrijk, met toch niet echt een overheid-minnende bevolking, is het met weinig weerstand ingevoerd. Mondkapjes zijn hier dan nog wel verplicht in winkels, musea, terras, kerk ed. Morgen verlaten we de regio van Rhône-Alpes en beginnen aan een langzame terugweg naar Nederland.

Halverwege de terugweg

Chalon-sur-saône, Saulieu, Avallon - Frankrijk, 14-18 september 2021

Bestemming is Chalon-sur-Saône. Maar dat had ook anders kunnen zijn als de camping in Châtillon-sur-Chalaronne niet pas om 4 uur 's middags opengaat. Bij dat stadje gaan we boodschappen doen en op internet lees ik dat het een middeleeuwse kern heeft. Mijn historisch hart gaat sneller kloppen. Er blijkt vlak achter de supermarkt een camping te liggen, dus laten we daar een nachtje gaan staan en vanmiddag dit stadje verkennen. Maar bij de receptie staat dus dat er pas om 16 uur nieuwe gasten welkom zijn. En het is nog geen 1 uur. Laat maar zitten. De tomtom loodst onze door het stadje en het oog valt op een aantal geparkeerde campers. Dat kan natuurlijk ook. Dus parkeren we onze camper en wandelen het historisch centrum in. Vakwerkhuizen, een oude, houten overdekte markt en heel veel bloemen. In Wikipedia staat niet veel info, maar wel dat deze stad veel prijzen heeft gewonnen voor bloemversieringen. Bij een bruggetje met bloemen en vakwerkhuizen gaat Wil René filmen en ik zie een kleinere brug iets verderop. Lijkt me leuk om daar te gaan staan. Maar mijn zoektocht naar het bruggetje strand bij een deur die uitkomt op een schoolplein. En door een kier zie ik kinderen enthousiast zwaaien. Die hebben de drone ontdekt. We wandelen nog door het oude ziekenhuis naar de tuin erachter. Het stadje is gemoedelijk mede omdat er weinig toeristen zijn.

We vervolgen onze route en stoppen bij een McDonalds voor een goede koffie maar alleen de drive blijkt open te zijn. Dus wij wandelen door de drive en bestellen een cappuccino bij het loket. Het wordt de derde koffie-teleurstelling vandaag. De eerste was bij de bakker waar een glanzend koffieapparaat staat. Of ik cappuccino wil? Nou graag. En de verkoopster draait zich om en drukt op een knop van een automaat. Beteuterd wijs ik naar het chroom-fonkelend apparaat ernaast. Nee voor cappuccino is dat andere apparaat, en het is heel lekker, verzekert ze me. Ik reken een euro af en proef mierzoete oploskoffie. Zucht. De tweede poging is een terras. Waar ik voorzichtig café crême of cappuccino vraag en vervolgens een kopje waterige koffie met veel slagroom krijg geserveerd. En deze McDonalds blijkt dus geen McCafé te hebben en dus krijgt ik automaatkoffie voor 2 euro 10. En die belandt bij de boom. Herinneringen aan automatenkoffie van het ministerie, bléh. Fransen kunnen dus geen lekkere koffie maken, en zal ik moeten wachten tot ……België?

Eind van de middag rijden we de stadscamping van Chalon-sur-Saône op. We mogen ons eigen plekje uitzoeken. We hebben net de camper neergezet, de ramen open, elektriciteit aangesloten, als vlakbij in de rivier een damwand wordt geslagen. Wat een herrie. Wil René ontdekt dat de toiletgebouwen op een heuvel staan om droog te blijven met de voorjaarsoverstromingen. Dat is dus een soort geluidswal. Dus we pakken weer in en verhuizen 20 meter verderop, achter de heuvel. We eten vroeg zodat we nog even de stad in kunnen. We kunnen door de wandelzone fietsen en rondkijken naar deze 18e-eeuwse stad, zonder last te hebben van winkelend publiek. Ik raak direct gecharmeerd van de vele hoge schoorstenen die op de (vakwerk)huizen staan. Die verraden dat dit geen (houten) middeleeuwse panden zijn (die hadden zelden een schoorsteen – alleen een dakluik). De schoorstenen zijn hoog, omdat alleen zo de rook het huis uit ging. Want iedere vuurplaats had een eigen schoorsteen. Dus op sommige grote gebouwen zitten wel acht schoorstenen. Voor die tijd zaten mensen gewoon in de rook van het vuur.

We pakken nog een terrasje, totdat de eerste druppels vallen en buienradar de komst van rode gekleurde regenbuien laat zien. We fietsen snel naar de camping (5 minuten) waar ik tot de ontdekking kom dat ik mijn handtas aan mijn stoel heb laten hangen. Alweer! Grr, hoe dom kun je zijn. En wederom heb ik geluk. De serveerster heeft ‘m gevonden en binnen gelegd. Pfff.

Of het aan de sprint op de fiets van gisterenavond heeft gelegen… maar als we de volgende dag het stadje al wandelend verkennen, zak ik na een uur bijna door mijn hoeven. Heupen, bovenbenen zijn zo gevoelig dat het lopen slecht gaat. We pauzeren in een tuttige theesalon. Met driehoekbroodjes en een kannetje thee knap ik wel op, maar het lopen is klaar voor vandaag. We hebben het centrum van het stadje ondertussen ook wel gezien en fietsen nog een rondje in de buitenwijken, waar ik zelfs flats met schoorstenen zie. Blijkbaar is de centrale verwarming hier laat doorgevoerd (Frankrijk had natuurlijk geen gasbel zoals wij in Slochteren waardoor we in Nederland een snelle transitie van koken en stoken met kolen, naar aardgas konden maken). De voorspelde regen blijft uit, zodat we 's middags zelfs in het zonnetje zitten. 's Nachts heeft het wel behoorlijk geregend.

Donderdag reizen we weer verder naar het Noorden naar Avallon in de Morvan. Ook vandaag blijft van de beloofde 9 mm, maar een paar spetters over. We stoppen onderweg in Saulieu om een piepklein museum te bekijken van een beeldhouwer van dieren, Pompon. Zijn beroemdste beeld is dat van een gestileerde ijsbeer dat in zijn tijd, toen realistische beelden de norm waren, als ondermaats

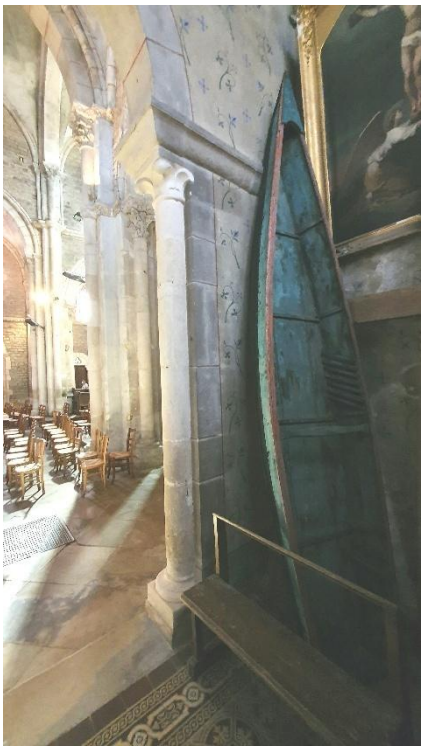
werd beschouwd. Als de eerste Wereldoorlog niet was uitgebroken, als Rodin niet in 1917 was overleden (Pompon werkte als hoofd van zijn atelier) had hij mogelijk een goede carrière gehad. Maar zelfs zijn geboortedorp Saulieu gunde hem niet om een herdenkingsmonument voor WOI te maken. Hij stierf in 1935, arm, weduwnaar, kinderloos.

We wandelen nog drie straten door het armoedige dorp. Veel winkels staan leeg en met de grijsheid van de dag heeft het dorp iets treurigs. Het contrast kan bijna niet groter als we drie vrachtwagens hun exquise waar zien lossen bij La Côte d'Or, het twee sterrenrestaurant van het dorp waar een diner gemiddeld 195 euro kost. We mogen dat aanschouwen vanuit de camper knabbelend aan een stokbrood met humus en Nutella – over contrast gesproken.

Vandaag Ik doe nog rustig aan want mijn botten zijn nog gevoelig. Mijn schouder is redelijk herstelt met ruim 14 dagen rust en pijnstillers en nou dit weer. En dan verbrand ik mijn duim aan de hete koekenpan. Er hangt – net als in een stripverhaal - een zwarte onweerswolk boven mijn hoofd. Even niet in de buurt komen.

Vrijdag 16-9, het belooft een zonnige dag te worden, dus fietsen we via een ruime bocht door de beboste heuvels van de Morvan naar het stadje waar de camping ligt: Avallon. De laatste afdaling is maar liefst 3 kilometer lang. Dan komen we in de kloof, onder aan het stadje dat op die manier aan

drie zijden een natuurlijke verdediging biedt en desondanks is er een stadmuur. Door die ligging zijn er geen buitenwijken en telt het stadje slechts 7000 inwoners. Net als die andere stadjes, heeft het enkele vakwerkhuizen, een oude klokkentoren en net als die andere stadjes, staan er veel panden leeg. De kerk toont dat er niet veel geld is (of dat er weinig gelovigen zijn) want de verf bladdert, sommige pilaren zijn groen uitgeslagen van het vocht, en de banken zijn wankel. Het ontbreken van pracht en praal maakt het juist interessanter. Het meest opmerkelijke is wel het bootje, dat in een van de kapellen lijkt opgeslagen. Via google vinden we een restaurantje in de binnentuin van een zijstraatje. We krijgen een tafeltje vlak bij de keuken en kunnen zien hoe de gerechten worden bereid. Wil René als vleesliefhebber kiest voor Korma (vegetarisch!) en ik (die vaak vega kiest) eet een stoofpotje met gerookte worst, gember, citroen en linzen. Vanavond eten we wel brood. Het is nog steeds mooi weer als we weer op de camping zijn. Dus toch even zwemmen in het kleine zwembadje, dat warempel gevuld is met warm water. Misschien de laatste keer, dit jaar?

Filmpje over Avallon :
https://youtu.be/fUu0LPs1nOQ

Zaterdag 18-9 rijden we 100 km noordelijk, terwijl grote velden met de uitgebloeide zonnebloemen langs de weg staan. Het past wel bij de terugweg.

Bijzondere ontmoeting in Soissons

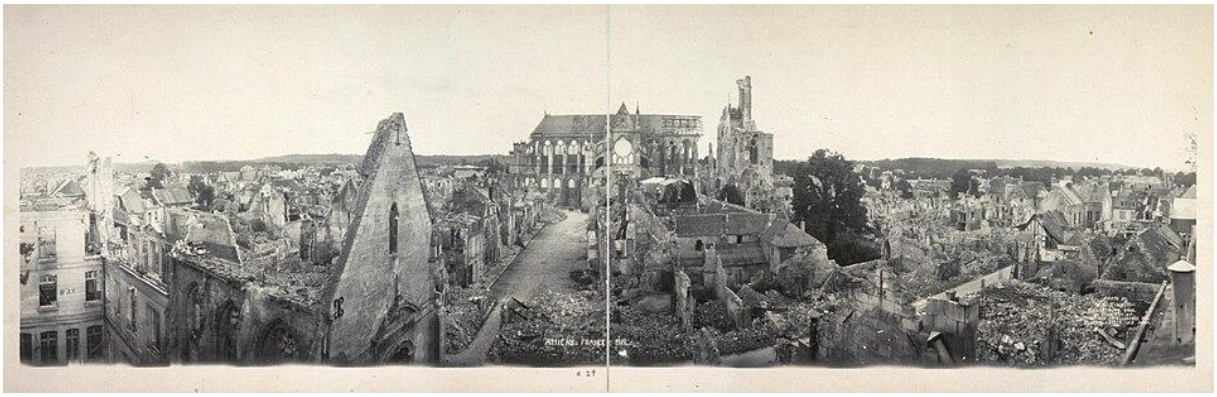
Troyes, Soissons, Frankrijk, 18-20 september 2021

Zaterdag 18-9. De zon schijnt als we bij de camping van Troyes aankomen. Snel de camper neerzetten en de stoelen openklappen. De zon brandt op m'n huid. Gelukkig is er hier ook een zwembad dus plons ik in het water. Heerlijk. Na zoveel zon, zee en zwembad voelt deze superlekker. Waarschijnlijk omdat het onverwacht zo mooi weer is. De thermometer tikt zelfs de 25 aan. Het plan om naar Troyes te fietsen schuiven we naar morgen. Dan is het droog en maar 18 graden zegt de voorspelling. Vandaag lekker luieren in de zon en zwembad.

Zondag 19-9 niets zo veranderlijk als het weer. De voorspelling is aangepast naar bewolking en regen. Verder noordelijk is het beter weer. Althans droog. Dus sneller dan gepland rijden we weer door de heuvels van Noord-Frankrijk. Grote velden in de mist en miezer. De windmolens lijken maar een wiek te hebben. Zichtbaar als een secondewijzer die de 5, 6, 7 aantikt en dan in de wolken verdwijnt. We

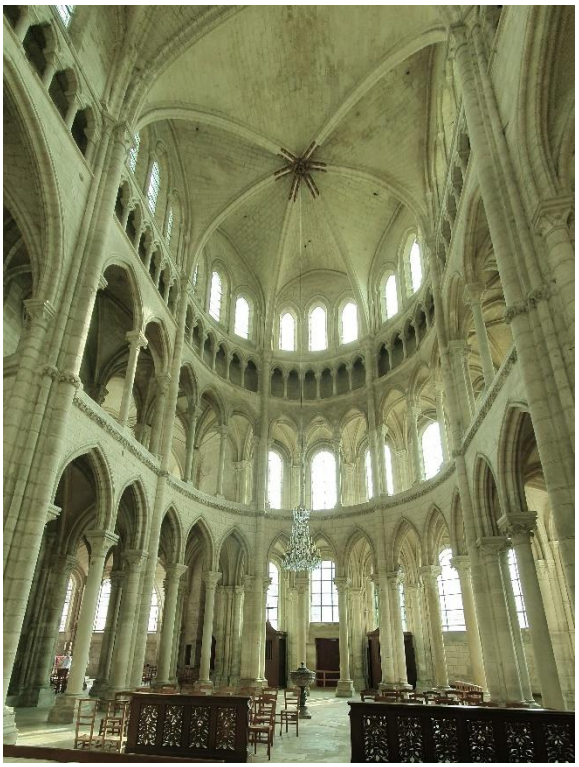
rijden naar Soissons een stadje aan de Seine dat trots vertelt, dat het ooit de hoofdstad van Frankrijk was. Nou ja gedurende 6 jaar dan, van 555 tot 561 toen Clovis, koning van de Franken overleed. De stad was al bewoond door Romeinen. Het kent dus een lange geschiedenis waar niet zo veel meer van te zien is omdat de stad tijdens WOI regelmatig het front was. Franse troepen, soldaten uit het vreemdelingenlegioen, Engelse divisies vechten hier verschillende malen tegen de Duitse troepen. En de stad werd een ruïne, getuige een foto van een Engelsman uit 1919.

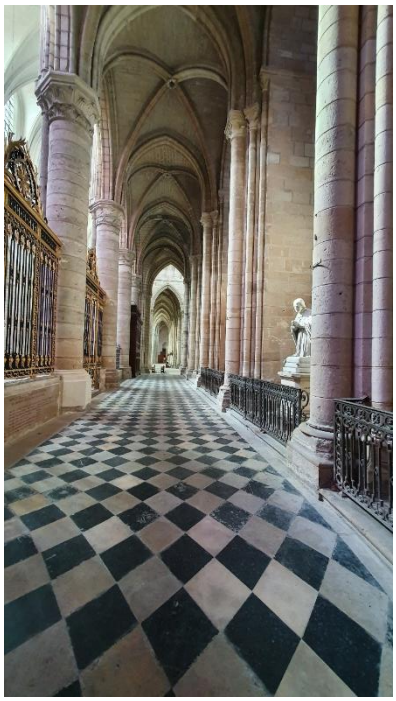
Het is twee uur als we de eenvoudige stadcamping oprijden. En het weer is aangenaam, dus na 'n bak koffie gaan we alvast een rondje door de stad fietsen. Uiteraard trekt de gotische kathedraal mijn aandacht en hoewel hij in de stijgers staat, is de hoogte imposant – 31 meter. Het is het kleinere

broertje van de Notre Dame in Parijs. Alleen een beetje gehandicapt, want hij heeft maar één toren. De bouw start rond 1200. Tegen de tijd dat men de eerste toren af heeft (begin 1400) breekt de 100-jarige oorlog uit en worden de stenen voor de tweede toren gebruikt voor herstel van de huizen in de

stad. En 80 jaar later besluit men het maar zo te laten. De kerk die wij zien is echter de gerestaureerde versie uit 1937 want de kathedraal is grotendeels verwoest in WOI. De huidige renovatie is het gevolg van orkaanschade in 2017.

Ik denk dat de foto's en filmpje voor zichzelf spreken. Je ogen worden vanzelf naar de gewelven getrokken, via de grote kolommen van kalksteen. Een van de zijbeuken bestaat uit bijna alleen maar bogen, 4 etages hoog en door het zonlicht dat door de vele ramen binnenvalt is het prachtig. Alleen een eenvoudig doopvond in het midden. Veruit mijn favoriete deel.

Wil René heeft met zijn drone gezien dat je op de toren kunt klimmen. Als er een groep naar boven gaat, sluiten we gewoon uit. Uiteraard valt het op en de gids legt vriendelijk uit dat we niet mee naar boven mogen, vanwege de verzekering niet meer dan deze groep. Maar misschien is er plek in de volgende ronde over 20 minuten, dat kunnen we vragen in de abdij. Dat blijkt

niet meer te kunnen, ook morgen niet want het is vandaag de laatste dag van het toeristenseizoen. Helaas, maar de abdij is ook interessant. Het is een groot terrein waarop een aantal gebouwen staan en de restanten van een kerk. En die ruïne is niet het gevolg van een oorlog maar een bewuste actie van een bisschop. Met de Franse revolutie werden kerken en abdijen geconfisqueerd. Deze abdij werd een militair kamp. Later besluit Napoleon de kerkelijke goederen terug te geven aan de geestelijken. De bisschop kreeg daarmee veel verwaarloosde gebouwen terug en hij besluit deze kloosterkerk te verkopen. De nieuwe eigenaar maakt er een “steen- winkel” van en in 20 jaar wordt het schip van de kerk langzaam afgebroken. Na 1830 komt daar een einde aan omdat bij de bevolking het bewustzijn van erfgoed ontstaat. Het verhaal van de klokkenluider van de Notre Dame dat in 1831 verschijnt, speelt daarin een belangrijke rol. Zo vertelt Meike me, een Duitse historica, die omwille van de liefde in Frankrijk is gaan wonen. Het is open-monumentendag in Frankrijk en rondom de abdij zijn diverse activiteiten. Zij heeft het creatieve idee om met spiegels de oude abdij ondersteboven te bekijken. Het is niet alleen leerzaam maar vooral grappig omdat je hersenen de obstakels in de spiegel willen ontwijken.

Filmpje over de kathedraal, klooster en kerkruïne: https://youtu.be/XRX5iTJzTfU

Een andere activiteit waar we aan deel nemen, heeft niets te maken met het middeleeuws kloosterleven of de renovatie, maar met het Romeinse verleden. In de oude graanopslag is het studiecentrum romeinse schilderkunst (CEPRA) gevestigd die vandaag uitleg geeft over hun werk. Namelijk bestuderen en renoveren van fresco's uit Romeinse villa's in Frankrijk, België en Luxemburg. Pauline vertelt ons hoe fresco's werden gemaakt. Ze is twee jaar geleden afgestudeerd op middeleeuwse muurschilderingen en werkt nu als freelancer sinds 1,5 jaar hier. Wat ze hier doet, is puzzelen met brokstukken en de fresco's in oorspronkelijke staat terugbrengen. Door vele jaren ervaring, weten ze welke voorstellingen het kunnen zijn en kunnen ze met de weinige brokstukken de oorspronkelijke schilderingen weer tevoorschijn toveren, en schilderen het ontbrekende deel. Ze werken in opdracht van musea en de overheid. De huidige opdracht ligt over tientallen tafels

verspreid. Het zijn restanten van muurschilderingen uit een kamer in een villa. Wat het heel moeilijk maakt, is dat de fresco's in de jaren '70 en '80 zijn opgegraven, slecht gedocumenteerd en door goedbedoelde amateurs verwijderd en getracht weer in elkaar te zetten. Pas toen de eigenaar overleed en de zoon niet wist wat hij er mee moest, kon een museum er de hand op leggen. Het museum heeft dit centrum gevraagd het in elkaar te zetten op zo'n manier dat je in 2025 de kamer in kunt lopen. Sommige stukken zitten met purschuim aan elkaar (soms goed, soms niet), er zitten stickertjes op, of de fresco's zijn met gaas beplakt en daarna van de muur gebeiteld. Dus dat gaas moet er voorzichtig afgehaald worden en de beitels zorgen voor hele oneffen brokken. Als ze nu een muur aantreffen, hebben ze die in één week ontmanteld. Met dit project zijn ze maanden bezig.

Op de tafels met zand worden de fresco-puzzels gelegd. Naast de stukken op de vele tafels zijn er nog kratten met stukjes. De tijd die ze hebben, is gelimiteerd. De opdrachtgever krijgt straks behalve de kamer ook de kratten met restant stukjes. Op basis van de gelegde puzzels maken ze computertekeningen van de wanden zoals die er waarschijnlijk hebben uitgezien. Daarna gaat de restauratie-afdeling de panelen te schilderen. Daarop worden de stenen van de fresco geplakt op een manier, dat ze in de toekomst makkelijk te verwijderen zijn voor nieuwe inzichten of nieuwe stukken.

We zijn de laatsten van de rondleiding. Ik hoor dat de borrel met alle rondleiders niet door mag gaan van de burgemeester vanwege Corona. Dus ik nodig onze rondleider Pauline en haar collega's uit om een biertje te drinken. En dat aanbod nemen Pauline, Lisa en Colette – Phd-student aan. Lisa werkt er 10 jaar. Na haar studie geschiedenis gericht op materialen, werkt ze op een laboratorium in Parijs, als ze toevallig een bezoek brengt aan CEPRA en "it was love at first sight". Colette heeft als specialisatie

Romeinse schilderkunst uit Calabrië. Ze heeft een half jaar in Napels gewoond en in het Herculeum (net als Pompeï door de Vesuvius bedolven) gewerkt. Eind van het jaar gaat ze terug naar Toulouse om haar studie af te maken. Haar wortels liggen nog zuidelijker nl in de Franse Pyreneeën, niet zo ver van Andorra vandaan. Wat ze daarna gaat doen? “Eerst mijn studie afmaken en zeker nog een keer

terug naar Napels en op mijn verlanglijstje staat ook nog een oude villa bekijken in Palermo.” Pauline kan mogelijk hier nog 1 jaar blijven, afhankelijk van de financiering. En daarna wil ze graag terug naar de Alpen (Barcelonette) waar haar familie woont en dan misschien bierbrouwen, koken en misschien een eigen restaurant. Ze hebben beide geen zin in een gewone baan, targets of zo. Ze zien wel. Die mentaliteit van de twintig- en dertigers is echt anders dan toen ik zo oud was. Een vaste baan, in staat zijn voor jezelf te kunnen zorgen was de norm. Een vriendin van mij werkte destijds om de volgende reis te kunnen betalen, dat was heel gek toen. We praten over reizen, films, geschiedenis, het leven. Delen nog pizza’s en zwaaien elkaar uit om half tien, als het te koud is geworden op het terras. Wat kan een dag toch anders lopen dan je vooraf gedacht had. Het rondje door stad moeten we morgen maar afmaken.

Maandag 20 september. Ook deze dag gaat anders worden. Het regent en het blijft regenen tot vanavond. Soissons moeten we maar een andere keer bekijken, het kan ook vast niet beter worden dan gisteren. In België schijnt het droog te zijn. Voordat we daar zijn, rijden we weer onder een grijze lucht met lage wolken. En vlak voordat we Vlaanderen in rijden komt ineens de zon door.

Eindbestemming wordt Ieper. Waarom? Ik wil wel wat meer weten van WOI. In Frankrijk kom je in ieder dorp een standbeeld tegen voor gevallen helden in WOI. Nederland was neutraal dus is het voor ons geen thema geworden. Ieper was het front tijdens vier veldslagen tussen 1914 en 1918. Dus een goede plek om er meer te weten te komen, lijkt me. We gaan morgen het serieuze museum bekijken en houden het vandaag licht met een terrasje in de zon.

Loopgraven en een doolhof

Ieper - België, Tilburg, Veghel – Nederland, 21-24 september

Dinsdag 21 september. We beginnen met koffie op een terras in de zon. Daarna duiken we in de geschiedenis van WOI in het museum. Aan de hand van voorwerpen en persoonlijke verhalen krijg je een steeds betere indruk van die tijd. Hoe de vaderlandsliefde in de jaren ervoor groeit. Waarom mannen enthousiast de oorlog in gaan als infanterist, cavalerist of bij de fietsbrigade. Hoe de klassieke heroïek van het gevecht botste met de realiteit van de mechanische oorlogsvoering (mitrailleur, tanks, bommen, gifgas – het was allemaal nieuw). En vooral de zinloze, ellendige en dodelijke loopgravenoorlog. Hier bij Ieper stopten in 1914 de Fransen, Belgen en Engelsen de opmars van de Duitsers naar Parijs. En ze groeven zich in. Tot augustus 1918 werd letterlijk om iedere meter grond gevochten. Hoewel er hele periodes waren waarin er weinig gebeurde. We zien beelden van boomloze, modderige slagvelden. Er vielen zo'n 285.000 militaire slachtoffers aan beide zijden in de omgeving van Ieper.

Na het museum stappen we op de fiets en gaan de oude frontlinie in het landschap bekijken. Oude foto's tonen de slagvelden terwijl we kijken naar mooie groene velden, hobbelige gronden in de bossen en de ronde vennetjes die ontstaan zijn door de mijnen die onder de grond tot ontploffing werden gebracht. Op een industrieterrein met afvalverwerkers is een kleine postzegel groen. Hier is een stukje oude loopgraaf uitgegraven (ook met de bunkers onder de grond die nu onder water staan) en de zandzakken van cement geven je een beetje een idee. En toch, door het groen er omheen voelt het namaak. Hoewel het meer dan 100 jaar geleden is en de littekens in het landschap

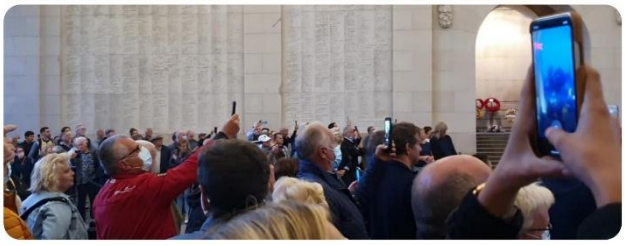

allang zijn geheeld, is en het indrukwekkend. Bij Hill 62, de heuvel die meerdermalen is veroverd door beide kampen, staat het Canadese monument. Daar ontmoet ik een Canadees stel met volwassen kinderen. Opa heeft hier gevochten maar ook de vaders in WOII. ‘In Canada zijn nauwelijks monumenten’, zeggen ze. ‘Onze soldaten werden als helden ontvangen en daarna ging het leven gewoon door. We hebben nog nooit een oorlog op ons grondgebied gehad.’ De verwoestingen en de gevolgen van de oorlog voor België en de Belgen is een eyeopener voor ze. ‘En de zinloosheid’, bromt de vader. ‘Nog steeds. De Amerikanen verloren 50.000 soldaten in Vietnam, 20.000 in Afghanistan en waarvoor!’ Een paar kilometer verder komen we bij een kunstwerk. De kunstenaar heeft met hulp van veel vrijwilligers en scholieren 600.000 beeldjes gemaakt die de slachtoffers representeren. Ze zijn allemaal neergezet en maken het aanschouwelijk. Als we staan te kijken en foto’s maken attendeert een meneer ons dat dit geen 600.000 meer zijn. Dat zagen we ook al. Velen zijn weggehaald omdat de provincie het kunstwerk niet kon onderhouden, zo zonde vindt hij. Later zie ik in een video hoe groot het veld was en hoor ik de kunstenaar zeggen “dat er niets zo gevaarlijk is als een generatie die geen oorlog heeft meegemaakt zou denken – nu ja een kleine beetje oorlog is misschien niet zo slecht….” https://www.focus-wtv.be/nieuws/de-600000-herdenkingsbeeldjes-staan-er

Als laatste gaan we naar The Last Post luisteren bij de Menenpoort. Deze poort lijkt een soort triomfboog waar aan de binnenkant 55.000 namen staan van soldaten die vermist worden. Als we even voor 8-en aankomen staan er al heel veel mensen, al gauw zo’n 500. En dat voor een doordeweekse dag aan het einde van het toeristenseizoen. Drie klaroenblazers (vrijwilligers van de Ieperse brandweer) gaan onder de boog van de poort staan die door de politie aan beide zijde is afgesloten voor verkeer. En ze blazen de last post. Waarna een minuut stilte. Kippenvel. Ze doen dat iedere dag, weer of geen weer. “Week

op en week af," zegt een van hen me, als antwoord op mijn vraag of hij iedere dag hier staat.

We raken in gesprek met een Belgische gepensioneerde man en zijn vrienden. Hij is blij dat er steeds meer Nederlanders naar Ieper komen. En hij is in zijn nopjes als ik hem weet te vertellen dat we als Nederlanders nou niet erg gastvrij zijn geweest met het opvangen van gevluchte Belgische militairen. (Duizenden zaten geïnterneerd in kamp Zeist inclusief prikkeldraad en werden te werk gesteld).

Onze video over Ieper https://youtu.be/xQSQ-2jlT-k

Dinsdag 22 september. Voordat we vertrekken, fietsen we nog snel naar Ieper (dat is maar 5 minuten) want Wil René is zijn pet kwijt. Misschien ligt het in het kluisje van het museum, hoopt hij. Maar helaas. Ook de koffietent heeft niks gevonden. Balen want hij zat zo lekker en met zijn letters erop geborduurd was de pet uniek. Vandaag gaan we naar Nederland. Tilburg om precies te zijn. In het voorjaar lazen we in de Volkskrant de recensie van een kunstdoolhof. Aangezien we pas vrijdag in Ede willen zijn, is dat een mooie volgende stop. We reserveren een plekje op de Tilburgse Stadscamping.

Het blijkt een rand te zijn van het Spoorpark. Camping is een wat groot woord voor de rij ruime parkeerplaatsen met gras en bakstenen afgewisseld. Wel stroom. Voor het toilet en douche moet je door het park lopen en dan kom je bij een tweede strook voor tenten en in een hippe wagon-achtige barak waar ik de andere voorzieningen vind. Het park is het voormalige van Gend & Loos-terrein van 7,5 ha, ontwikkelt met ideeën van de bevolking. Zeker met dit zonnige weer wordt er volop gebruik van gemaakt. Wij gaan dat ook doen, door op het terras te gaan zitten van een horeca-tent. Onze buren hebben hun campingstoelen in het park gezet want helaas, de camping heeft de hele dag geen zon, door de flats.

Om 16 uur moeten we ons melden bij Doloris Meta Maze dat vlak bij het station in het voormalige postkantoor zit. In gepaste kleding. Gepast betekent waar je je makkelijk in kunt bewegen, geen jurk, geen hakken of slippers. We hebben vooraf kaartjes moeten regelen en met de QR-code worden we digitaal welkom geheten. Met een oude bedrijfslift gaan we naar de 2e etage waar we alle spullen in een klusje moeten leggen – dus helaas geen foto's. We

worden afzonderlijk opgehaald, ik krijg een masker voor en mag een stok met een hand vasthouden (coronaproof neem ik aan). Dan word ik in een schermerdonker hokje “losgelaten”. Op zoek dus naar de uitgang. Om geen spoilers te geven hou ik het bij de omschrijving van de krant: ‘surrealistisch apenkooien. Je glijdt, klimt, klautert, knielt, bukt en schuifelt. Klapt deur na deur open, poort na poort – is deze kamer nieuw of was ik hier al?’ Prachtige, gekke, spannende kamers, gangetjes die soms doodlopen. Nee, we hebben zeker niet alles gezien van de 400m2 maar misschien worden we toch te oud want de knieën en schouders zijn na driekwartier toch te pijnlijk geworden.
https://doloris.nl/nl/meta-maze/

Donderdag 23 september. Favora. We gaan weer naar de kleinste camping die we half april bezochten. Die met de sauna. Heerlijk. En het zonnetje schijnt ook nog af en toe.

Morgen reizen we naar de camping waar we al twee keer eerder hebben gestaan: Lunteren. Op bezoek bij familie, samen eten en dan volgende week ons huis weer in bezit nemen, de camper uitmesten en weer inruimen want volgend weekend kamperen we met vrienden in de Flevopolder. Verhalen en mijmeringen aan het kampvuur. Wie wil, mag komen. En dan begint toch echt het gewone leven weer…... En op de vraag of we het nog een keer zouden doen: JA! Morgen. Als het zou kunnen.

In 2021 schreef ik dit verhaal op https://www.pindat.com/reis/dagboek/hellie/33273/2021-04-06/2021-10-01.